Bécs, 19/XI, 1844.

1.

Leopoldine!

Ha Napoleon irt volna ama lapokra,[F] a világ előtt még becsesbek volnának, – ellenben ha az ide zárt könyv[+] 1–31ik lapját én nem irtam volna be, ez ivek akkor érnének többet. De mind e mellett is küldöm köszönetül; emlékezem azon koldusza, ki tiszta forrásvizet nyujtott a királyiért, s emlékezem hogy gondolat s mtenka bár mi hitvány legyen, lévén az ész és szív egy zéke, ki azt küldi, az ha nem becsessel is, de minden esetre lelkének, életének egy zéskével, és igy némileg önmagával áldozik. Kegyeibe ajánlott, vagyok hivez.

F) Ajándékozott Napoleon levelpapirjaiból.

+). Árvizkönyv, Vik köt.

Bécs, 20/XI, 1844.

2.

Leopoldine!

Ma már sükerült megkapnom az első négy kötetet is. A megjelelteket ajánlom figyelmébe. Nem azért minsha gyönyört vélnék általok nyujthatni, azt képzelni nem merem, sem nem azért minsha édes fájdalmat költhetnék szivében, szivhez közel jutni nekem nemigen adatott: hanem egyedül azért ajánlom figyelmébe, hogy olvasván legalább addig is emlékezzék

Árvizkönyv I–IV.

hivérez.

3.

Bécs, 22/XI, 1844.

Kedves Leopoldine!

Itt küldöm utazásomat. Már egyszer emlékül adám barátomnak, de most megfosztottam sőle barátomat hogy emlékül adhassam – barátnőmnek?.. ah nem ez a szó mit ösintén alkalmaznom kellene. A téli esték' unalmait ugyan ez nem fogja elüzni, de én megelégszem ha azokat legalább nem szaprosítja. Nekem különösen az a kedves van ez adásban, hogy ha eltárottam személyemben, munkáim által némileg itt maradok körülte, még pedig a nélkül hogy

hogy alkalmatlankodnám Leopoldinének, mert a könyv, nem ugy mint a személy, türelmes és néma dolog, ha örömet szerez is hallgat, s hallgat ha elvesztetik is azon kezektől, melyektől illesztetni, forgattatni édes óhajtása.

Hogy szemapi rosszulléte elmult, azt hallani nyugtalanul vágy.

hivé.

4.

Bécs, 25/XI, 1844.

Kedves Leopoldinám!

Visszaküldöm az V^ik^ köteset, hogy legyen ugyan azon könyv melyel elöször hódoltam s melyet tőlem elöször olvasott. Bennemég egykét helyet megjegyzék, – de mennyit kellene megjegyzenem. Tennap esse az egészet (Mária emlékezetét) áltolvasám én is, s ujza éreztem mikes írásakoz éreztem, örömet és mély fájdalmat. Néhanéha, midőn már itt nem lesek, majd tekintgessen be e lapokba, s ha a szomon gondolatok meghatják, emlékezzék zám, kinek élete a távolban öszi kerthez leshasonló, „nem megujuló de elhervadó virágokkal." Sok veszteségnek vagyok néma emlékköve én is. Sok zemény vált bennem szomon emlékezessé. S ha bár most az történt is velem, mi a 7^ik^ lapon áll, hogy Leopoldinámat meglátván „mintegy megvirada lelkemben, s mintha nem keresztem de megtalálttam volna, örvendve hangzék föl szivemből, ő az, ő az," – vajjon hatalmunkban van e a jövendő? Nincs, Istenében van. Szivcink már értik egymást, ez az én mennyem, – de a sors áld és zont. Csak azon nincs hatalma az égnek sem, hogy kik egymást szeretik, azok a távolban is és lesujtva is emlékezzenek egymásza.

Nem akartam lenni ily borult, de e mai nap nem vesz e el nekem? Csak az vigasztal, hogy Leopoldinám ott hova megy is, emlékezni fog hivére.

5.

Pozsony, 2/XII, 1844.

Édes Leopoldinám!

Csak néhány szót és csak futtában. Gondolom, ily

hamy

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Lamar nem várja levelemet, schát kedves lesz már ezért is mind véletlen érkezik. Pedig ha tudnám hogy tán Ödik vársanam, hisse akaratom ellen nem rizasszalni. Utánam tánkódni! ó ez valami édes érzés nekem. De rikant, ~~hogy~~ ~~nem~~ nem ád e örömes édes Leopoldinámnak e kevel, ha nem? És örömemes én feláldozom Leopoldinám örömeért.

A kedves hizevet átvettem az üdvözlessel. Bár Erdő jöttünk meg, kimentem a hizetbe, s megnéztem a helyet hol elöször találkoztunk. De a hizet több nem lép i egy levélke sincs a fiókom, a hová gályak közzé a nem az egész pucsica hizetem véjig lát. Sussot ~~ott~~ ezek ott oly sötét volt és némasáj, a lép hizetem már nincs éles, lelkem a halál uralkodik. Szemem egész örömtelkesztül sok magy ~~hullt~~ és hull el itt, mi tavaszkor, ha Isten áldása lesz rajta, ki fog virágozhatni. ~~Melyiket de~~

Melyiket elöször találtuk, a georgina-csoportból sincs egy szál sem, - arról is elhervadtak melyek mellett szelemünk fohtunk. De ugy e, ennek nem ám sem szél sem tö? S a sors' zivatara talán meg fogja kímélni.

A nevelöt megkérem, szállna veletem egy kotsiba. Most kezdeném magamat, hogy vele Leopoldinámról majd beszélgethessek. De alkalmatlan családi fogok, a hajám is hiában fordítám a beszélgetést a kártelielre, vagy ö levelet lesél várnegyan, vagy en vagyok selhetetlen. S ennám még tovább lett Tüel sólhatnam Leopoldinámról, egésen sajátt gondolatainra lenek tévitva, s ar éjt és álmokat kell kérdeznem, s ezekben keresnem Leopoldinám 'képét, ha néha néha ors fényzülestol ar ej közéjök sivné, mert a nap nekem rövid Lipnám emlékezésével társalkodnom. Jó éjtakát édes Lipnám,

6. Vége.

Pest, 5/XII, 1844.

Édes Lipnám!

Gyönyön reggelen indulánk el Tö[illegible]l, de ar alig tavaszt fél órájig, mert bár két oldals tisztán látnuk a partokat, de elötünk a viz' színén köd sleppedett meg, s emiatt ar egész napos

Ca

napot és éjet a vizen tölötünk, egyhár mérföldnyire Pozsonytul. Ha Leopoldinám' édes emlékezete nem táplált volna, 's ha Abälárd és Heloise' levelei, mikor Bécsben elindulásom' reggelén vettem meg, nem gyöngyit ködseimet, mint a többiek én is ringolódtam volna a vész és unalom ellen; de én ép azt tsekesem a hajón mit a kávárom teendő nem, t.i. Leopoldinámmal gondolkodtam és a szerelem 's ahitat' ama leveleit meregyem.

Sine ira is első gondom 'örömem ömi elevelet, arért is mivel nemsokára komoly dolgok lepnek meg, de arért is mivel epedve várom édes Linám' válaszát. Hogy ne várnám epedve, hiszen az ő ömse tolmácsa lesz érzelmeimek, ugy e? hiszen az ő szája lesz, mely nekem elöször ugyja ki illatát. Nem remélem ugyan, hogy érzelmeit egész teljességében kifejezze, mert azt én sem tudom, de én azért nem tehetem, mert ha minden ugy elmondanék a mint lélekemben él, sulzának tartana, 's igy inkább tehetes mutatok de mit bizonyosan elhiss, és nem miadem, ~~azzal tehetem jöhet~~ minthogy igy talán kétségkedvek. Igen, édes Linám, én vele, mellette, ömölve boldog napokat élsem, elfelejthetetlenek; ha nem volt néha, hannak oka maga a szerelem volt, olyan volt am mint az egymek, melynek tenébe adatván a szép ország romokban, mivel fél hogy azt nem fogja megszerhezni. De nekem a szerelem még tündöri, tündöri és kedves, ki nem tehetes ez nem él, - ki nem szerettetik az nem tudhatni.

E sorokat ezután folytatom az óráig, - 10 en látom a mutatót. E szerint Linám épen most imádkozik az egyházban; most tehát alkalmatlan nem emlékezik rám. De hát ha imádságában bele is foglal? Hát ha Istenével foglalkozván, velem is foglalkozik? O mi gyönyör! Igy tehetek én, édes Linám, magamnak boldogságot, a nélkül hogy azt mástol elvehetném, - élhetem elég sikkal azon mint, ezután kellene a képzelethez folyamodnom. Ideje volna azt többé nem tehetem is. O ha édes Linámat válaszra volna ki az ég tündöri a tájéten, hol imene

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

tehetem
Ele

I mene ecám a boldogság várakozik! Akami érezem magam
most a jövendő ajtajánál, félek és örvendek előtte. Csak az
vigasztal, ha tudod hiszem hogy édes Lipoldinám szeret
igaz hűvéd.

7. Pest, 12/XII. 1844.

Édes Leopoldinám!

Ha tudná, mi epedve vártam válaszát! küldtem is, s magam is
elmentem a postára, de akkor még nem jött meg. Csak ma kap-
tam meg s bár egy kissé nyugul érzem magamat két nap óta, de arról
nem e gyöngeség volt az oka hogy szemeimen midőn ma megkaptam.
elsőbben is azt nézzem sokat ezt e, s midőn láttam hogy nem igen
sírsz, bár nekem tevés, teszevém asszalomra és várakoztam; — így
olvastam meg én örömemet, előbb annak örvendek hogy nemjest
sírsz, aztán majd tartalmának örvendek.

Ekképen örültem én levelének, édes szívem, s tévem, sajátt övé-
nével képét ne bizza phantasiámra, mert ez nem tudja képzelni, Le-
opoldinának mint reserhezek bár mi tevés örömes az én leve-
lem. S mintsem a meg nyilvánítására nézzem. Én már előre tudtam,
mert sajta, vajjon mint fog engemet édem megvilágítani. S a
két első só oly édes, de a bizarát- kifejezésben én úgy látom
nem tudok nőni.

És csak ez alkalommal tudok az érzéről számot adni
magamnak; az előtt soha nem vizsgálódtam fia után. A barát-
ság testvérje azon érzéssel mely két hasonnemű ember közt
fennhat, mert a szerelem testvérje azon vonzalomnak, melyet
nő és férfi egymás iránt érezhet. De ép azért a mint Le-
velemnek mondhatja az életben: ez az én barátom, ép oly
keveset mondhatja: ez az én barátom, mindemellett valami hi-
ányt semmi szavak nyelvén legyen, e[illegible] nyilvánítást nem lehetne ki-
kívül hagynia. Én, ezzel együtt, másodszor írom, hogy szerel-
mesem, mert több ez érzésnél szerelemnek nem mondhatom.
Szépjával számosan levelet írék, de egy levélben mint az
életben alig nyilvánék egyszer barátomnak, mert a barát ép
oly nyílva mint a nevető. Még nem tekintsen azon szemmel
tőle, hogy boldogságomnak szeressem ha Lina barátjának nevez;
de most még más érzésre nyílok, — hiszem nem mondta e

kedv

kedves anyja, s az anyának higgjen a gyermek, hogy úgy látnák, közöttünk vége a barátságnak, ezen túl vagyunk.'

Igaz, levelemben van egy pont melynél elbúsult, mivel ez még mindhalálig: de Lilám levelében is van egy pont melynél másegy elnémul, és ez a szerelem. Kit szeresek, én az előtt nem tudok hallgatni; Istenről olga mit csinál érzéseimmel, de kijelentem miket lelkembe lehelt. Mint a virág természetre illassza, úgy az emberé szeretni. S mindegy ha a virág hiában illassza vagy valaki is, hűtlenségét tőlsértve, természetes volt az illatozás.

Erős nekem azt kedves tudnom, hallanom, érteném mi Lilámban történik. Ha ő nem mondja nekem hogy szeret, bántódik utánam, emlékezik rám, ki mondja? Ha levele nem lehell édes szeretet, nem kell e hiúnem hogy elhidegedjen? Illetve én őt a lelkét a minden érzelmeit csak azon levelektől ítélhetem meg, melyeket tőle kapok.

En egész napon dolgozom, nem járok sehova és senkihez. S vajjon kitalálja e édes Lilám mi volt el tőlem tegnap? Egy kép. T.i. Sz. István egyháza a piacra, igen jól rajzolva, s én előtte állván ekképnek, mintha a piacon állanék, s mintha csak egyiket utcáin kellene végig menjem oldalt, hogy Lilám oldala alatt álljak, — s lehajolván arra kéz velem párna illatához, még a hiri levegőt is illassa és érezem. De nem tudom ez Bécsnek még e képét is elvesszem, akkor minden az emlékezetnek kell elővarázsolni. Szabom még itt pogyan kapjam Lilám levelét, s úgy e fogom kapni? úgy e ír, sokat, sarvalék nélkül, szivből és szíves? S úgy e felel minden levelemre? Mert engem kevésbé boldogít az mit küldök, mint a boldogít mit Lilámtól várok.

Kedves anyját üdvözlem; hiszem ő oly kedves, kellemes, sőt nekem hajos anna gyűrűjét viseljük, melyet szerencsés kézzel nemlélsem.

S azzal végzem levelemet, mivel az én kedves Lelkemlilám, hogy emlékezik szám szerint, így gondolatait hiszem tudatni fogná, de nem a lejtett, [mint írá, — vicáit sóhajtásában. Csókolom szeretit, hűség

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

8.

Vasa, 25/XII, 1844.

Édes Kedves Leopoldinám!

Most írám, 21én szándékoztam elindulni Pestről, de kocsim nem jött meg, s jó hogy nem jött meg, mert levele sem érkezett meg. 21én estvén mindazáltal megérkezett s 22én elindultam, — az új kedvezés nekem, midőn az utazásnak ideje eljött, Leopoldinám szavában írónek s földönt utazni.

Az út örömes, a vőgely kiállí tetőin haladunk. De én ennek örvendem, mert folytom rossul levén szemeimben hogy az örömes zúzatás által megtörjem, — s a kiáros utazás után most valóban jóltan érzem magamat. Most leszállunk hegyen és erdőben, a szabad mezei fríll levegőt én ugy szeretem, ugy szeretek a mezőn andalogni. S tavaszkor is tán örvendő és vidám vagyok, mint a madár, ezek énekem is szívemben vidám; de téltem minden szörnyűnél mindenütt sivó látnék, borongó s búsasz gondolatokban lelem kedvemet, s mind azon kedvezéseimnek képei feltűnnek előttem, ezeket elveszteném. S családi körben én csaknem minden kedvemet elveszteném.

De most nem szomorkodtam magam, Leopoldinám megtalálnám búmasol. Mindig vele beszélgetnem. Midőn először kezdek menni, s elémbe jönek s kezét ugyjtám, azt mondá: vilkommen in Wien; — midőn kezét előgőr megcsókoltam s elpirult; midőn a hálóhez megmegy, látjamat hogy egymást láthatnak szobalban, ... midőn a kocsmákat megcsodálta, mind ezt ujra élem. S már alkudozásban pennel panaszkodtam, a beszéles ujra feladnak egymásnak, s kérdezte, ist mann sein este? én feleltem igen, — mivel én kérdezem magamat mindig Leopoldina urnék s feleltem mindig akkor feleltem. Egész gyermek voltam. De én örvendem s a kár körében gyermek akarok maradni, ez itt egy természetes, nem tudnék más lenni tőjem, azért; ellenben kisgyáhán gyermek s érző nem tudtok lenni, s ritkán ist egy természetes, hát a két ellenkező állapot két ellenzők, — ész minden esetben, ist minden szívemet uesteném el.

Kívánom hogy Szívjelenéseimnek nagyját alanja tudni, az jaz gyönyörem, — és engemet emelni fog annak tudása hogy emlékezik rám. Szemében este nagy nagy, mert a nemzetben dicsőnek, akkor van valami főnéjes. Ellen, ha már a tehetség parányi, nagyok vagyunk helyzet által; minden próféták urunk, felemelkedtünk és a ég meghallgyt. Viszont szomjazó s nemzetes, hiszen egy szóra

Isten

L

4

Isten dolgával, arról ki ers lelkiismeretesen. Gyakorolja, mint a jóról emberi Eins s mennyei ihletes éber egyesre. De én a nagy pillanatra is fogok kedves Leopoldinámra emlékezni; én nem tudok félig szeretni a szerelem elesette siri magát, mint a szerencsés tán mely aranyige a napról, a sirás azzal ugyerem. Silyen pillanatokban tán nem er sötét el, de mindig velem van, nem hagy el egészen soha.

Barátaim arról kizongsan sivatkozásos házunál; ő barátsem, élesen túl legyőzhet tőrök vele. Ha elámulna, arról semmé mert meg adamas menseni. Némely beni nővel ná is hasonlok, arról tőrök Leopoldinám levelei vele egyet és mást, — és mást? szelnem szerelmes, éjfélszámi s órája mindig erről beszél. Mintse félkitesny vagyok, jó hogy a semmivég szivárjait elhorsam.

Jobbnak a posta Bécsbe minden nap megy; a sorsa nem lesz tőlemből a nagyok közt, minden nap szerencsélhes, — de lehetetlen hogy sokszor ne csalódjék. A gondolat pedig ha eljut is oda nagyszikra, mint kéje hogy meg, ismerkedé.

Kedvesit, különösen jó anyját tisztelem. Szerencsés anya, aki az új és arak dagasztható ürömeit, mint a boszéd hinek növésben vannak sir ajai.

És a mientek, a Leopoldinái és anyjának?! Isten a mindenség én sírok és reménylek. A jövő és minden esetre eldönti lesz élet, tenben, minden esetre tettek lépjük mely vagy magyarra vagy boldogjá tsok. Nem járom tőlté a mindennapi arcajutas, akik Hercules' keresztjánál, két élet közt választani fogok. Melyik körül? Majd meg fogja mondani édes Leopoldinám, — hacsak fél nap gyadul lehetünk velna, megmondandom, de pillanatok arra nem valnak elejtsejtsek, most hogy megérezzem élesemet kell megismernie. Leopoldinámat én minden megmondtam velna mondani; egy tolakodás a só ajkamra mit élesemben igen ritkán érzek, — egyik óra volt a szerelem, mely sorsa meg nőtt, érzéseimnek szemérmes rózsái a távlatban. Sorsában e napokban alig hittam magammal, oly valósnak szerelem mes erőt tapasztam hogy hasonló valak hasonlóságomat, — most Istenem folytassam gyengeségeimet. Ha jó éjem szelemmel egészen átadom magamat? Ers már kérő leírok nem, — de nem tűrném hogy az éj tartsa meg velem Leopoldinám sirét; most arak az boldogsáham. Ti sírsens nem hagyjatok.

De várnak reám vendégek. Isten áldja meg édes szeretett Leopoldinám kezeit,

hive

Levelemet kapom — Pest, Hatvány (utcai posta) Vatta (lakhelyem).

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

9. Vasa, 25/II, 1845. 2. év.

Édes Leopoldinéám!

Épen e pillanatban érkeztem haza. Rossz utam volt, hideg idő, néh, csapkodó hó, esővel s jéggel vegyest, — egész a szívemig átfázt= tam, meleg csak szívemben maradt. S oly jól esett levelét azon„ nnan megpillantani midőn beléptem, mintha a télből a nyár= ba léptem volna át...

Vendégek vannak nálam, csak néhány órát ez ottal..

A mint elolvastam levelét, én elkedvetlenedtem. Nem tu„ dom, van e igazságom, de a 2 mint 1 én el valék szomorodva, nnel, úgy nem találtam abban részletes. E levél nekem rég de oly hideg, — a téli napnak hasonlíthatnám. És elhallgattam. Van e igazságom, én nem tudom, de az való hogy fájdalmat érez„ mindig zettek most. Bírlak úgy szeretni igazságtalan, de nem bírok hallgatni sem; lehet hogy gyűlöljön egy óra múlva eltiltsanak e vallomástól, de siessek tőled még a tánczot' óráiban, ezer valami szép örömöt, Emmeretit.

Sőt emlékezem hogy hajadoni állapotára hivatkozott egyik levelében. Úgyszól vagyok saját fájdalmam ellen, s mind hiába! Kímélnem kéne érzelmeit, bánatomat, ha igazán sajátom való, mégsem vólnám, ha nem, bocsássa meg édes Leopoldinéám! Különben oly események válnak egymást, melyek talán érzékenyebbé tesznek.

Én nem vagyok hallgatag, s mind jövendő bizonytalanságban.

Mint a virág megnyílnak a nyári napnak, ha fénye tovább vonul is. A boldogság a szívemben van, nem a házban, s szólítsa, epe= lelkem, vágyakozása jogos csak a szívem ád. A szemérem, a szentség az érzésben van, amely csak akkor lesz illetlenné s szégyenné ha nem annak mondatik ki a kit szeretnak. Ezért mondtam kétely nnak keltem én előtti levelemben naplójának némely helyeit, s én boldogtalan vagyok ha azt hiszi hogy mint tettem mit eltagadtam...

Vádaskodnak tudom, mentenem kell. Bocsássa meg ha igazságtalan valék. Ezt sietve írtam, mert féltem hogy később nem /mentem lehetne bátorságom. Tőlem e fájdalom épen szerelmemből lesz tanúsítvány= nyos, s bár szeretne édes Leopoldinéám új kínzó fájdalmat. Mondtam nnek, de nélkülem a távolság szerelmet elenyészti, de nőnek képen kiolvja. Isten vele, Isten vele.

Emlékezzék tudom. Csókolom kezeit, hive

Cc.

5.

Vassa, 13/III, 1845.

10.

Édes jó Leopoldinám!

Engem' a képecske mely levelének elején látható, andalgóvá tett. A fa, a zöld mező, a szint, az ifjunak elvágyó pillantása, mellesse a hűség' állatával, s a szűk sesö alatt a siskos felhős messeség, melybe néznek mindkessen, — ez engem' szerelmessé tesz és mélává. Valahányszor még kezembe vessem levelét, hosszan elandalodtam e képen szivemnek azon édesded olvadását érezvén mely vágynak nevezteti. Vajjon szándékosan választotta e e levelet? Van e ennek jelentése édes Leopoldinám, avagy csak a véletlen küldesse épen e lapot?

Nálunk nincs választhatás levelek' képei közt. Én tudnék s én szeretnék választgatni, mert bár a szó sokat kimond, de néha többet a kép. A virágok' nyelvén is sokat kimondhatni — egy egyszerű hitvány koszorucska gyakran az élet' sitkát fejezés. Ei, hát még egy kép, melybe a szerelmes' minden szülöttsait használhatjuk szavak helyett!

Igaz, édes Leopoldinám, van sok mi lelkemet lázban tartja, mert én most háromféle harcz' élén állok, mint ember, mint férfi, mint polgár, de azért e nehez helyzetben sem vagyok hasabb, sem kétkedőbb, csak vágyóbb szerelmes s minden oly érzésre mely csendesebb s egyszerűbb körben talál kielégítést. Ezért volt nekem levele gyönyörű, tapintatos, szép, de a lángnak hevét nem érezzem, pedig hol láng van, annak bologását elsiskolhatni, de hevét nem.

Miért is nem volt nekünk elég időnk ott fen együtt s magányosan beszélgethetni! Én akkor jobban tudtam volna beszélni mint most írni, pedig külcsben nem az az eset velem. Ugy e sok nyugtalanságtól megkímélsük volna magunkat? Vagy e most nem hasonlítanánk egy félig nyitott házhoz, melybe nem pillanthatni be egészen? Mert mindkessen látszunk megtörtve bizonyos sitok ábtal, mely még sem enged teljesen nyilvan szólani. Nem jön e elő jelen levelében, édes Leopold

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

édes Leopoldinám sittsön, hogy nem tudhat, hogy rájöttek lehet egy kevedés ajakára? S én vádom arra hagyatom, mint esse a csillagos mely esse az égről le nehezt fusni. S mej needdig fogom várni? és [illegible] Reményt ~~emit~~, mely soha nem teljesedik?

Én csak egyet nem merek kimondani. S ha Isten nem akarja, nem tudom mikéns sötétsik fül a pecsét ajkamra. Sedig az magában oly szemérmes és szüzi; félelmem azért ha = sonló ki düngnyel vívni nem meri, de az igazságtalanul fátyolát fellebbenteni nem meri.

Kalóban, valóban Leopoldina! oly parányi az mit sirtokunk, a parányi sirt miatt alig érjük egymást.

S pedig már Marcius' havát írjuk. Jen lévén ars hiszem, e hónapban már másodszor és megjártam Bécsre, e szerencse mej mint is csak levelemnek jut. Boldogtalok ök fejérnivs én. Repülnek mint a galamb, örömes s szerelmes vígan magyarral, a hus s agyúdást nekem hagyják itt. Élesem is, mint sok emberé, kirémmel tör, hasonló a téli szemérethez; felül a hó' [illegible] nappfényben szagyja bennl végig a földen, de alessa a föld hólt, fekete, és kebele a sivatag...

Nem akarom elhinni. De ön az élesben szenvedéseimet hiszem elrejteni, kevésbé ha ön, ha igyamat önt kitörni vigyázván, engedem kebleme sirkaiba lepillantani.

Naplójának kivonatait örömmel olvastam, édes Anyám. S oly jó esme annak összeállítása végy előtt, de rövid emlé, és épen az maradt el mi engemet talán boldogítana. Mint szerettem visszavonni, ha ugyan pistolea mi elmaradt!

Köszönöm, igen köszönöm hogy mindig oly rögtön válaszol. Élesem egy hallgatni hajót, s csak válasza annak állandó fényszavu mely felé irjesztve bátra pillanthassak. Mindig dúnalom a napra, árát, mikre kapheja meg levelemet, mikre ir, és sirkre eltekint meg. S ha megértheted elolvasom ezt, hogy álmodjam édesen, és elolvasom reggel hogy kép napom legyen. És mindig jobban tesszik ha sirtokat olvasom. S mikor fogunk újra minden tanulás nélkül?! Kívánom ezt mint a tavaszt, ugy kívánom hogy sivár berej vagyok bele. De a tél ez évben igen hosszu, messze tolja el a tikteles. Élesem mint nyugtalan nyugtalan, azidőn vívom a harcot szemi fejlődéséért. Szeretne az [illegible] vigasztalhassa

hivek

6

Vasa, 20/III, 1845.

Hé

Édesem!

Ah én jó Istenem áldja meg utolsó levelecskéd édes kedves Leopoldinám. Nekem is kimondhatatlan sokat nevettem, az angyal a szerencsés gondolatodon. Imádom érted, hogy nem ismersz és, imádlak érted!

Ma jöttem haza, s itt vár ezúttal egy levél, mely engem igen elszomorított. Ez keserűtes illés, arra kétségbe kétkedek és engem. Nem képzelhetsz mást levelemből, - vagy talán, talán De némelyik órát, lázas idéz elő lelkemben; és e levél után semmi: re nem lesznek, és kedveslem, elszégyenlem, elgyengülök, valóságos beteg vol: sam. Ne ismerje, édesem Lináu, ez élesít ilyen pillanatait soha. Ah valami sötét érzés, mintha valami magasból a mélységbe sülyedzenék alá.

S még keresztes szavam a levelet, mintsem már leszerelem és ismét fölvesem és elolvassam, s az sötétről ismét kezdik az én Lináimat! Ha soha nem tetszél jót, az előlő valóságos jóslásom volt. Ah halálos ér: zem és a fölmagasítás usáiaa. Ah én jó Istenem áldjon meg e leve: lecskéd édes Leopoldinám. Bánom egyszerre kiszáradtak, - minthogy le: segségemtől gyógyulásom volna fel.

Igaz hogy vagy (= kivel, elveinek különbsége mellett is, igen közel vagyunk állok:) engem már kétszer is hűtlen Istenre, de én még nem kétkedtem az magamat. S Ida oly közel van Bécshez! És ha mellette, ha az az még valaki, a szél még zendülhet volna is, gúnyolna e mind az engemet? Bécs, Bécs! E édesre s ama másik levelre illetlenségeidnek gondolatára, - gyűlöletet érzek ma: gamat, - most hogy hiszem, azt hiszem hogy nőjét hiszem, azt hiszem hogy ilyenkor nőjét meglátom Bécset, s ismét itthon emlékedben, agyadban, álmaidó: zom, hallom egy lépés, egy só kulcsa hogy volna a zárhoz!

Bizony, van olyan mondás, hogy már egy ideje éltem! Ki hány: talan, azt legjobb elfelejteni.... Istenem ecsetelhetetlen szenvedés. Majd megfúlok a sok mondani valóban, és képzelem nyögő sülni. Mélyen szeretlek én, de és nem láttam mégis mind ennek.

S elővérzés az, hogy kezdek szégyelni? S e napokban képe álmomban megjelent, de egy hogy nem lehetséges nekü ismerhetem. Ah napot feljegyzem. S mint láttam hogy 14én éjjel volt, tehát

mely

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

esse Vagyal találkoznám vele nálam beszéls. Én türtem, türtem, de vajjon e fölfedezésid mdr e többes ?!

Ellí holdsugárral az vihetik most, ha levelét nem kapnám el= nagy édes Lilám. A néhány sor egész ismeretes szeppé teszi, örömmel tölti el lelkemet, – bár van bánatom is. Ne sajnálja tőlem e mennyei ért édesem, Isten meg fogja áldani érette, – ~~Istenem~~ á ami szivétől tellátta folyt, az tellám szeretni szivemtől folyt. F Vagyok türkre hálaadásra és szerető hive.

F kedves tiszels anyjé.

Vatta, 26/III, 1845.

Kedvesem!

Az imenyeket egy ömegy főispánénál tölsém, ki olyan szép a milyen csak lehet egy nő – 70 esztendős korában. De mnét szemmel tiszteni kara, egy más ismerőse, mint én a levélkapás és olvasás ismerőnek nevezek, ~~de~~ ez csak az én napszámomban van. Azmban levelem nem jött, ~~nem jött~~ egész estig, – de este 7kor eljött az én megváltóm, és hozá ültem mennyei szemjával és vágyával.

Képzelem, mint agyódsak minden szépan kedves anyjok beszé= ségén. Ő egyszerű s egyenes ember, s e kettő nélkül nem szeretheted férfiut. ~~Ily~~ tulajdon, mely annál ritkább s becsesb, vele mennél finomabb s mlnüveltebb világban találkozunk. Nem kétlem hogy tiszels anyja sokszor lélekzésével viselse e csapást, ömeudek ha most már szabadon pihenhet, – áldás is szivel ideje van tiszelése= mest elfogadni.

Mikor szerencsém vélelen művének annak jelképes képeskét ? Vannak dolgok, melyek „scheinen – Ihnen – zu hoch zu kaufen nem sie dem Zu= fall anheim zu stellen ?“ – ezt is irja ? S naplójában, F ezt olvasom: F fölmenetelemről „dass krönte es mich, dass ich dies glück dem Zufalle danken wülle.“ E szerint édes Leopoldinkám koszorúnk mindkettőnk, s Isten dicsőítsenek érette hogy koszorúnk. Az által a szükséges sympathia, Eit. még szövedékükben és találkoznak.

Szeretlem és nem bizom benne ? Nem egy van édesem, szeretem is, és bizom is benne. Sőt eddig félteni hogy félre fogna érteni, most már attól nem tartok. De az mi engem zavar, mi kinoz, mi hegyik

7

hozzám gátul áll elémbe, egy szóval tiszteimmel hiában járulnék eléje, ha félelmem alapos, sirhatnánk együtt de nem segíthetnénk rajta, mi= dőn tehát hallgatok, ezt azért teszem mivel tanúm szerelmem' életét kockáz= áltatná. Olyan kérdést intéze már hozzám ~~ugy~~ barátom is, s nekem mersem is felelni, mert neki az tárnatva nem okoz, s tiszteimet meg sérteni őrizem.

"Kell, kell kiáltjanom valami véleleneknek, ha isten' mentő ujja nem lesz vetélkedőm, magam az ingatagságból nem fogok kiáb= rándozni. S érzem igazságát annak példabeszédnek: „~~Ennem~~ melegítem ~~át~~ az ellenet," = bátorságom eddig nagyobb volt, mint ők a veszélyt a mint fogynak a napok, hallani akarnak szerencsém' tanúji, újabb szakma szívjuni kellene orvosai körülöttem. Ha csak az nem vár arra is, hogy épen a vesszőfa legvégén találjak a mentőkre.

Vagy imádkozni fogok, s ~~minden~~ erőmet összegyűjtvén sírok és=sírok. De most nem, még most sem.....!

Ó Istenem, miképen kísérjem meg naplójának kivonatait, édes Leopoldinám? Oly nagy szükség nincs arra, hogy sírva hajlandó vagyok tenni kétségbeesni. Tehát csakugyan gondolt szám miáltal fül= nemsem volna? Emlékezetemből tovaszállt kellően valami? A sejtés' tiszta sugárai érintették szívét? Valóban, valóban, én abban a gond= viselés' változatlan[illegible] látom, hogy a nélkül hogy ismernők volna egy= mást, gondolatainak s érzelmeink összevegyek, mesterül, ok nélkül, persze a sejtelem' tiszta utain. És ez nem önámítás, ugy e? Ugy e a kételynek összhangzása ez? Én nem tudom ha a szerelem lelkesülete e, ugy érzem minthá alkalmasabb szó kifejezésére kem.....

Hova kapjunak el gondolatim! Meghalni tudnék a két szerelmek, de azt boldogtalanná nem tehetném.....!

Ide zárok némely napló-kivonatot. Mióta nem irt "Clara" ő=ösztön naplót kedves Lúnám? Okát nem tudom kitalálni. Ne keressük el e titkos, hallgatag, hiszen társtól ő dúna! alig is= merheti magát más mint ki naplót vezet, s ha lesznek bánatai hova szakja le? Hasonló ez a keserűséghez és nem keserű de egyú= ttal társtól, ~~tehetségével~~ hallgatásával vigasztal. És nem ezzel tesz e en= gem boldogja mást? Önmaga hallgatásra, de e bánját enyhítse sírjuni.. Isten vele édesem, sötétem kiterit, szerető hűség

F. irodalom

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Varsa, 6/IV, 1845.

13.

Leopoldinám!

Nem valék hon midőn leveled érkezett, de utánam küldték, — ~~sa~~ vajmi nem tudták mi örömet küldtek utánam. S ámbár mindig ~~vagy~~ távolléted, csak ma válaszolhatok.

De az alatt a levele mindig fürleimben rengett. ~~Elment~~ ellmélyedésre mutat, ~~mert~~ az kántorlás nyomait viseli magán, mert könyveimi látva édes Leopoldinámat, ő ~~ér~~ ~~ijen~~ kedves volt nekem, így e belső lélekszűzdékre vágyott én, ~~valamint~~ ~~megvolt~~ ~~tekintetben~~ Leopoldinám de tán= nasa az én örömem. Úgy e érzi gondolatomat? Azt a vágyat érzem, melyet ezer ki nincs mondhatom, azt a bánatot melyet érzenek azok kik reszelmében szenvednek.

Én öt hónap óta csendálatosan érzem magamat. Határtalan vágyok és még sem tom, és mindig mintha a hónapot várnám, és ismét azt, mintha valamit várnék, akármi csélmaz érem el = mindig egy nagy hiány érzése nyugtalanít. S én nem sapo= gatjam hiúságtam, ismerem eredetét, — de nem segíthetek rajta. Csak akkor tűnik el szívem ez érzés ha Tőled kapok levelet, de midőn azt elolvastam ujra vilka érem bele.

Valóban ábrándos lennék, ha hiúságom annyira ~~az~~ new tongue az életben ~~de az~~ de nem gyön De az fürtiast, — mika a lutan selvék minden örömem, ~~és~~ nem enged szenvedni sem. Ez gyötrl meg kijárnom a sabadba, melre él a falutol s emberektől, s ~~az~~ hiúm be a tavasz szenvedélyét, — igen, mert a tavasz levegője a szenvedélyé, ha lebontok a földre s a szívtok hami látom ~~a~~ ~~fű~~ fűtüleken, szeretek és imádkozom.

De még nem tapasztam a mezők füveit ez idén. Önkint sem tudok, ~~és~~ bántódni sem oly szépen, mélával, mint az ember ~~még~~ a szívnál szépet: ~~Istenke~~ fesztet vágyakozásom ijedezésben élek, mint a kinek ~~szem~~ nem halvnja vm, de fél hogy halvnja lesz...

Engedjen meg édes Leopoldinám! Nem én írom e leveles, én nem tudom mint jusnak ide gondolatim. De e sötét

fonal

8

fordulással nem szabad megszakadnia. Pedig oly szép tavaszi napsütés van ma, szagos a föld, a lég enyhe, a világ megújúlandik, — de az én minden örömem csak Leopoldinám látásra.

Most hagyom e levelet. Kérdéseire majd másnap felelek. Engem napi látás a személyes viszonyaira. Midőn e levelet írom, egy napot élnem alig, hajnali derültnek kezdik ismi, s ime teljesen tejszerű tejkavargásban. | De ez nem vesné észre, ki most hozzám belépne, csak Leopoldina látná szemem fényében borulatos és — derűlmet.

| Én nem tudom mikép.

Engedjen meg édes Anyám, s emlékezik szerető hívére

Fájl ágyán.

14.

Vasa, 16/IV, 1845.

Édes Leopoldinám!

Egy tüzérs mint akará, egésen egy. Levele már semmi Hasonlóban volt, de csak ma reggel kaptam meg, még az ágyban, még félig álmaim közt, születésnapjának hajnalában. Tehát az én Leopoldinám Aprilisi gyermek, e választó hívé? De nemde ez mitsem jelent, e negyed hónap csak zajgalmassá, felejti a világ hogy Április a zöldnek és virágnak hónapja, a szinek és illatnak első születései, melyek az életes szépítik, — éjen elősszem asszonyan fehérsük két dúl kék virág, kamaszszüge, édes ilatú, ez is Aprilisi növendék gyermek, s Aprilisi gyermek az én Leopoldinám is, kinek szerelmében én egy egy hizmi mint állandóságában.

| Ettem tunnek ki a földtül

Én augustusi születése vagyok, épen a friss nyárszakasz végsem be, hasamban születtem a hévnek és hűlésnek, ezért adott a sors meleg szívet, és mellé szideg sorsot, angol fülhághatnám a halmozza hogy ha nem tapadhatnám is | legalább belátkozhatnám az igérési földet.

| epedve

Egy tüzérs mint akará, egésen egy. Már délutánt van, és ma még nem haladt el egy percz, mely | emlékezet nélkül nem találósa volna. Az ég bár felleges, a szél bár fuvó, az első hullong, mind ez nem tud elszomorítani, levelei, az 5tü és mai lepkeszárnyakon a levegőben szállnak, nem úsznak, nem vízjáró az mint évezred, hanem

| gondolatmenet

valami

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

valami csendes jöj, egy nemes az érzékeny megadásnak, nyugvó
szeretny de bánat nélkül is, világos előttem hogy a sors jobban is
kedvezhetne, de kevésbbel is sajátosnak.

S csakugyan olyan örömes okvetlenek Leopoldinának az én
leveleim? És ama fekete körlőss kívánnak? Ez engem, midőn
el nekem hiszik, igen igen boldogít. Mert néha munkában kerül
róla meggyőződnöm, miszán arról én magam megelégedve nem va=
gyok. De nem minthasonlan vágyással epedek e sorai után? S
nem aggódva látsák e arcbas örömeim, mik az én kincseim?
Mi egymást kiszolgáltatni nem akarjuk, s ha így van, akkor világos
hogy mi magunkat egymásért nem, de egymás egymásért
keressük.

Nem akarom ismi ma semmi keserűség. És még sem hall=
gathatom el, hogy már jártam a mezőn, erdőben is, hegyen is
jártam, s a pacsirta zengés felesem, a kék ég alatt mellé elvész=
sem, a tavasz látom, hallom, szagolom, — de nem érzem
azt mit más tavasz nyilásain érezem. Lelkem hasonló ama
virághoz, mely még bimbó van, bezárkozik, s nem nyílik meg
még az felette való napfény nélkül. Erős arra kedves kér hogy Lajossa
lejönnek, nem örvendetesen meg egy miss kellene, mely az én kedvem=
nek, akaratomnak, szeretetemnek Bécs sem volna távol, s
kit én keresek s kellemre nem vonhatom, az nekem bár mi
közelségben is örökké távol van.

Barkasy itt volt, — inkább ne is lett volna. Csak látszani F Barátom
ott azért, de nem beszélhettem vele kedvemre, még dicsérni
sem. Tudja e ő viszonyunkat, levelezésünket? Igen, de csak ő,
más senki nem. Ő minden titkomat tudja, ő arra kárátom,
hogy Március 26ki levelemben emlékezzem. Neje csak annyit | írhatnánk
tudhat, mennyi a nőre feljéről | áltszivárgott, de ez jobb
annyi, s tudja hogy férje engemet a legmegbízhatóbb barát=
jának. Mindazonáltal sokáig sem kívánom titkunkat.

És már most szabad e nekem is kérdenem? Tudja e
anyja azt, hogy mi levelezünk egymást és levelezünk? S ha
tudja, — nem, nem kérdezek többet. Tedig én okvetlenek
vele kellene, mert őt legkevésbé ismerem, de becsülöm azon
egyszerű s egyenes viseletéért mely neki sajátja.

Isten

9

Imét küldök néhány napló-kivonatot. Nem tudom, ha vajjon nélkülözhetlen nem másodszor küldöm e? S miért nem írt naplót Klára óta? Ki oly boldogságos abban vele, mint nekem adták Lina szavai, az magát egy kivánról, s hívétt egy mennyből fosszia meg.

Kedves anyját, oly igen jónak magasztalt anyját tisztelem. Ha ő oly jóakaratu, ő bár csak mindenkor is volna!

Isenem áldja meg édesem, Leopoldinám. Még ma pozsája [illegible] levelet, be kell zárnom. Vajjon mint fog találni karácsonkor máhrt estendő? Zöld és virág lesz vize, bár szüken, - és reselmünkkel mi szívünk? Néha, sőt sokszor elcsüggedek, ma nem, lelkemben nélkülözöm. Sokszor adósom egy képet gyermekkoromban. A hajóban a fekete hajfürtösen sok van, élében anyu, nővérei vásárnapi, a sanger kék. Anyám már régen imádsa = ima fölébe helyezé. Most felpillantok s olvasom: de destin même 1. cantus. = És e sor egy megnyugvás!

Gőkolom kereit,

igaz hívéd.

15. Vasa, 10/IV, 1915.

Leopoldinám!

Keveset irok. Csak egy jó jelet akarok megjelenteni.

Esse van, s épen [illegible] mezőről jövök, hova e napokban gyakran kijárok, mert ottan a szívem nincs nyugtom, s a mezőn — nincs nincs. nyugtom. De legalább helyet változtatok. Amottan ma megnyugtóbb valék mint másutt. S egy határdombon kárára álék, mely határunkat a szomszéd Harsány határával választja, nem s ha bár a vidék is nem kietlen kulturai szeretettel, jól esett szemeimnek szinesével szinesével; magasodom egy hegyen vagyok mely az egri sziklával végződik, előttem a síkon, körül és távolban husnál több tornyot láthatom fekvéseni. Szemeimen egy kisded hegyeket pillantok meg, szigetként veres, barna pásztorokkal; kastélyaik nak nevezik, de a gyermekek isten hegyei Erdejének és hívják. Jerm

[Bár az én lelkem most hasonló a magasodom földhöz, melyen a virág nem tud kivánkozni, de sajátsz arám,

[a mint álnok,

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Jemélete e hajárának, hogy ha az új hegyére jut fel, | mint a lélek, | a testtől,
elrúgja, ~~de~~ De ilyenkor dus rokkik neki mondani: Katikám,
Katikám merre lakik az én szeretőm? Ébredne jutnának gyermek=
évein, s Lara szeretőm tőle én is. És a kis hajár felemelő kényatlanság
s nyugvó-ágak felé röppent el. S. Gyeni hajárája: hát mi diriyle,
nem jelentheti e Gyeni akaratát? A szellő felkél s a virág
illatszét kizendelt helyére viri, miért nem rohanná a ~~jelent~~ Gyeni
e kis röpülő? Nem képzelheti, Leopoldinám, mi örömet ~~ad~~
adna nekem a jóslásnak e neme, ez ártatlan szórakozásig, e játéka
a gyermekkori emlékezetének. | Egék eseményeit ~~fel~~. ~~jelent megjósni~~ | Nemde sokkal szebb=
S ~~főbe~~ jósom hara hogy megjósam. | bá ezt volt, mint

~~Ed~~ Ez ama jó jel? kérdi Leopoldinám.

Kétlem! Mikor most a levelem végén ezt kérdőleg kép=
zelem Leopoldinámat, s vájj ~~pit~~ fut gondolatom arcán ~~kicsi~~
még nem tűrésnek s ~~mosolyának~~ ellene, elkomolyodnak. Leopoldinám
talán már vízet s elkaszadék. Mint én magam, ki mosolygva
kerdem ~~ezt~~ meg ez ötletet, e ~~vegyítelét~~ játéknak s valónak, s
most elbomlok; a kis hajárka ~~valóság~~ elvitte ötletes s s nem ~~ad~~ hova a | s nem ~~akj~~ arra mak=
~~rá~~ vón, mert a ~~fűzfa~~ szeretője zöldében bújva el, — sivemben a mélan= | szerője
cholját hagyta.

Talán el sem kellene Emlékeni 70 ~~mélyen~~ mélyen s ~~vers~~ vers?
Add mejem. Vájj emmagam nem mekesek, ~~s~~ mejje | hajlékb egyes | an ni dnám!
pillanatait élesemnek. S erek tegyenek ~~sikra~~ tanúbizonyságot

hűvérét

10.

Vasa, 20/IV, 1845.

Szeretett Leopoldinám!

Én ama hasándubot igen megkedveltem. Most ismét ismét jövök, s vagy hasítsatok!
Talán nem illik mondani, de az én érzeményeim igen tisz=
ták, s a kit szeretek, azzal szívesalan helyzen s dolgok közös
gondolkodni nem merek. Erős keresem a szabad szerétt, hol mind
fölösem majd bolt mint az ég, lábaim alatt virág majd szőnyeg
mint a ~~fű~~ mint pázsit, s körülöttem a tiszta levegő. terjed el... Igyan,
néha erre ~~mindén~~ mindén a rideg magyéjnél én elhagyni, majd meghalok | érezte
szerelmemtől, belebimbhamnék s az egész saját magtelkni, kajánsiva
~~akn~~ szeretném ölelni.

De
Le

De nem erről, rólam, magamról akarok írni.

Szeptember jobban érezem a közeledő őszi hasonlatát. Elevenedem, erőm nő, bátrabbam. Télben hasonló voltam a télhez, mint az hervadt virágom a fejlődésig, s annak meg a jövő levelei és virágai, nekem? csak az idő múlt el, borzadni nem való= zom. Az nem unalmas tűnik így, türtőztet meg a mikor türtőznöm kell. Remélyem nyugodtabb, félelmem nem keresek, de erőm nagyobb szenvedni a bánatot ha bánat lesz vége, érezni az örömet ha örömben végződik. | Kétkedésről beszélgessünk minden ruhát, én kitárom azt a nyílnak, ha az ömlik reám, türöm azt nézni és szívni, s ha örömöm dől reá, annál közelebb éjjek az lelkemhez. Van egy határ meddig menhetek, meddig menniem kell, Istenem egy adatja közeledjem tovább. Én úgy hi fogok lépni. † De túl e határon, édes Leopoldinám, minek a sírban ordítani, a vár a halálgatási. Az halasztásban nincs megoldás sem.

É határszéltől bennem az életnek adatnak, a sírtól árnyalom jó levegő mikor És egy buzaszálacskát. Meg akarom dalni a meghűl a szál mint hajt ki, és kikeletkor a földtől; gyökerdálai egy rezegnek, — ő nyújtsa ha élet mit nem tehetnek. Ennél vállalatnom helyére; talán megfogamzik szíja, de később el fogom kezdeni. Emlékjának e meg mulhatlan | a szeretem földébe, édes Leopoldinám, s engedjék e arra nyugodni míg a szakadás halál dek egy élőt kín?

Ő én nem engedem el szeretőt, ha szenved egy szenvedő is mással, | nem, soha nem, De soká és mennyi szenvedés tölté ez indulat gyötrődése; talán örökösnek szeretik, de ama gyötrő= dések rokonszívára mint is fölérintve van, nem magát, de azon fájó gondolatra mely elsőbbé elmúlnak.

Így ilyen kabátban élek én öt hónap óta. Ott akkor nem gondolkodom dolgaról, minden alusznak, de ekkor valóban nem gondolkodom, mert az álom hasonlóvá tegyen egy arcot csak kétkor mutassa meg nekem, s vele mindeddig szenvedés.

Melyben ezután ez elszakadás. Hogyan történ indulok kétségtelen= ség, s míg ez. lesek nemcsak nem látható, de nem is érhető, sőt mindig nem is gondolkodhatom róla.

Ölelés forrón és szeretettel,

hűséges Bori.

† Jobb nem írom vagy vej vagy az ég!

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vassa, 13/V, 1845.

17.

Leopoldinám!

Ezt ne vegye feldetnek, – most csak azért írok hogy ne hallgassak. Itasculó vagyok a tetegher, ki nem azért szól hogy valamit beszéljen, hanem szeretmesének, ki körülte aggódik, csak azt jelenteni akarja hogy még él. | szólásával

Tessben egészséges vagyok. Minden baj zészint szivemet zészint elmémet (bellmet) zohanta meg. Azt hiszem ha egy dragon sul leszek, mindenen sul leszek. Jártam ~~[illegible]~~ gyesmek, ki ~~[illegible]~~ egy hegytetőre feljutván azt vélte, mint az egész világot belátja. Balgatag és boldogtalan! Mindkettő vagyok én is.

Épen indulok be a közgyülésre. Talán neher csatát kell kiállanom. De mi ez szivbeli küzdéseinher képest? Azzal ~~[illegible]~~ főlebb néhány év, azzal élesem függ. Ó Miért nincs kezében, édesem kedves Lőrám, kezében, bilisem, fehér és szent, melyel egyszerre kiszabadítana! Ohajtanám nemcsak szeretni, de imádni is mint megváltót. | mint képest

Talán már nem is érdemlem, de azért írjon kérem. Nálam a hallgatás mindig nagy szenvedést jelent. Két élet, két világ fon bennem, s ha én halnék meg a szusában, ~~[illegible]~~ nyugosztabb volnék mintha egyik lesz semmivé s én megélek...

Ez nem válasz, nem, édes Lőrám! ~~[illegible]~~ E levelem csak annyit jelent, hogy élek, – és szeretem.

Szivesbeszi

18.

Miskolcz, 26/V, 1845.

Édes Leopoldinám!

Soha, soha nem neherkedett ~~[illegible]~~ annyi gond, mint e hetekben, mint e napokban. A baj mint a fűszál nőtt körülem, s szakadatlan aggodalom zágódott elmémen nem annyira magam, mint elbarátim s az ügy miatt melynek bajnokává lettem. ~~[illegible]~~ Ezért hallgassam én? Mint a zirágot földre sipsja a forgó vész, úgy volt szerelmem, e gondok közepette, – meg volt a zirág és szerelem, de nem bírta fölemelni illatos fejét a földrül. | Fel néha.

S még nem mult el a vész, sőt ~~[illegible]~~ egy zése most közeledik. Félelmem ugyan nem nő, bátorságom sem fogy, de látom a küzdés

kem

keményebb lesz mint eddig sal[illegible]korsam. És ime épp e sulyos na-
pok veszély által ünnepies idejében, a sorstul mintegy Eimeri-
vel legnagyobb élesked[illegible]desemet is most, a többivel egyszerre megkí-
dani, ime épen most nyilatkozom. Ezenképen ek ide zárt
levél nyilatkozatomat vissi sirsel-rúléihez. E napokban minde-
dens megnyarbesek, és elvesztheseh mindenst; a sorstul egek
élesemre | kézeka[illegible] végrét. Ossállok, lemi mindent vagy | egy időben = egy-
semmi. | szerre

Megmondom, hogy Imre hü barátom Leopoldinámmal közlé
egyik levelemet. Mintán megtörtént, Isten áldja meg érette,
mert egy nagy követ emelt le kebelemről. Igyan arra, | mellék-
lesül, tisztelt asszonyát is elküldém. Visszaküldésére mélyő | másolatban,
egy véletlen lehetni, ha egyenesen nekü mindenst elmondok.

Először tettem élesemben e lépést és akkoriban utósse. Szerel-
mét hiven Leopoldinámnak, ez boldogító, és még is élesemi lá-
tatára nagy bonulat függ, ha elvonul, megnyugszik, ha pedig
be jö, éjfekig lesz. Tisztelt szüleinek körében a akaratában
nyugszik ügyünk, — én, magyarom édes Leopoldinámnak,
szeretek, mint anyja mától, s a nyilatkozatát tevébé
tettem szerencsétől, mint szerelmem bebizonyítására. Ellen-
dermi tettem, édesem, csak boldogságomá nem, — ez ne
kívánja tőlem, s én mindenst feláldoztam, csak nyugtom függetlenségé-
mes nem. Ez az én értékem, ha ez nem adom Leánymak,
ugy nem ad[illegible]nekem semmit.

Ez órában élesemi egy egyik időt éle le, egy gyér
szörnyen nagy keresztül! Áldást kérek Istenemtől, szá,
a sors ellenében az ember csak küzdhetes.

Szerelmem kivül még egyet kérek, édes Leánom. Értesí-
tsük hogy levelem vagy Barkasy által tőlem határozott vá-
lasz kapjak. Ha nem kapok, ugy talán én nem fogom | bizonyalan időben
látható. Nem titkok magamban annyi kétségbeesett hogy | ide el
menjek meneni. Jacobus Ernő mentsen saját szivétől,
sanáros kéjen szeresse anyjától és a mi angyalunk.

És most hosszu vesek, — tüntessé vagy sem, csak Isten tudja. Ér-
zelemmel és nagy szeretettel vádom a szívemben, mint igaz hívő szerető.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Miskolcz, 5/VI, 1845. ×

19.

Leopoldina!

Ma kaptam tisztelt atyja' levelét. Épen a mint olvasni kezd=
tem, ablakom alatt egy leányhalottal állapodtak meg. Megborzad=
tam.

Végig olvastam a levelet, és elsötétedtem. Sorsomnak e pillanatban erősen
sekintek szemébe, és mit láttam? Minden embernek szerencsekora
bizonyos ideig tart, ha az elmult, nincs áldás sem sesztein, sem
imádságán. Engemnek elmulnia talán meg hamar lesz
volna, ha elmult, Istenemmel pörbe szállhatok e?

S ha elmult egyéb sekintetben is, ekkor ügyeim szaporodván, az esetben nem jobb e zeá vérve sorsát nem kötni engémhez?

Véleményemet tisztelt atyjának megértam. Bizonyosan Közöl fogja
vele, — engedje el, nekem, ó kerem, az ismételvének kinyát.
Nem a sesztben, de állásomban van a lehetetlenség. Miért kedvelte Lina
a még ismeretlent? mert bírta az ország' bőrodalmát; És fogná
e kedvelhetni öt, ha azt elvesztené mit meg nem nyerni nem
bűn, de elveszteni gyalázat?

ez volt elő csiqája szerelmünknek.

Egy jóserzés mondja nekem: sorsunk tisztelt anyja' kezében van.
Özanyjalnak nevezem öt, ezért ha ugy cseleksik, hogy kedves
gyermeke boldog leend, F — az én szivem megszokta a lemondást és hall=
gatva szenvedést.

F lebontva köszönöm neki,

Atyja ha szigorn hozánk, én zajta nem csodálkozom. Ő nem
ismeri szerelmünk' mértékét. És mig nem fogja ismerni, vehesi
e figyelembe?! S ő nem is fogja látni sem örömét, sem fájdalmát?
Ugy elveszünk. Mert én is elhallgatom azt, hogy szaldu utolsó élet=
szerencsémet e szerelmennek áldoztam fel, sőt jövendőmet látom
ugy közeledni a semetőhöz, mint láttam anna halott leányt.
Nincs e schát okom sirni jelenleg?
Én ritkán sirok. Nálam az legnagyobb fájdalmunnak jele.
Akkor sirtam midőn bátyám meghalt, ismét midőn hugom
meghalt, és végre midőn atyám meghalt, — és most midőn ne=
kem az én Leopoldinám haldoklik. Ha anyám is meghal, akkor egészen
árva lesek a földön, de ugy e ha később szeretni nem fog is, fog néha
zám emlékezni, s ugy e fogja, különösen, beczülni hét szegény
árva hivet.

Berti.

e szerelmem miatt, hogy volna kifejtenem, ablakom alatt eleitetni.

12

Miskolcz, 7/VI, 1845.

20.

Édesem, Lenpoldinám!

Szeretlek, most érzem mennyire szeretlek, midőn közel vagyok ahhoz hogy elveszítselek! A élőt gyakran hiában keresem képedet emlékezetem-ben, nem találom föl, nem áll előttem élőtted, fényesen, élethűen; de most — világosságban, mintha világos gyújtással volna tömve, — úgy lebeg szemeim előtt, elgyúlt arczoddal, nőlánczi lelkeddel mellettem állsz, csak élned kellene. Semmi más valék, ha a előtted szerelemmel, mint a régény hatása a vizen fényes éjjea elborítja, úgy van lelkem, a föld nem látszik, csak a nagyság; — soha nem hittem hogy a szenvedély így boldogít-hasson.

Csak arról írok, hogy ezt megírjam. Sietek vele, most semmi más nem voltam, így reszketem, és este alkalmatlan már levelet így, reszketni fogok. Délután lámpát mint a nap; most 10 óra van, a nap az éjen mint ittenem tündöklik s hogy mint a tűz.

Gondolom, neked ennyit az e világos pillanatit tudni életemnek. Mély villanatban írom e levelet, még érzem szívverését. Ha volna egy kis tatna mi megszenvedtem! Én hozzád szóló leveleimet egy füzetbe írogatom le. S e level az utolsó lap — több lap kell ahhoz mint. Van ennek jelentése?!... de ugyan most az én szerelmemen semmi nem győz, nem élek csak szerzel. Testemet, kedvemet, erőmet a levelem tartja fen, hogy lángjaim az imát egy fényszigár nyelvig, ha az nem volna összegyűrve, ha lankadt, összegyűrve. Sietek vége e sorokat magasztos sajgású az órájával; de ha — talán pilla-nat amint, — a csüggedés, a bánat, a reszketés hosszabb ideje lehetővé teszik, azért te ne szólj, ne szólj senkinek!

Vissza.

21.

Vassa, 16/VI, 1845.

Lenpoldinám!

Szerencsétlenségem van levelétlen. S mint az utolsónak tartalmát ezért is már kívülejétől akartam megtudni. Nézem a pecsétet — elvett olvadva; a czímzését, — bíztos kézzel nőtt írva; a hely felől az a megnyugtatást, — ismét nincs; az első két sor fájdalmat éjszí, — a végén egy kis örjeség reszkete meg, és a kép, a kromázzal leány mint jelent? Én csak két kromot ismerek, a szenvedést és a halványt, melyikkel ábrázolja e kép ő Lenpoldinát!?

Kezdem olvasni az első lapot. És csupa fájdalom. Nem tok az egész lap, de a hosszú kimondhatlan vonjaik beszédes el, kebelem emlékezet, szeretkedés, nem emlékezem hogy mellem valaha így hánykódott volna. Nevethetsz vak gyöngeségemen, de így érzem.

A másik lap foglalja magában némi cigazolást. Van ott egy sor, ítéletek elfogadnám, De hiten nem hagyom alá, sehát bizonyos nem

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

nem bír jelentőséggel. Oda Nem bír, nem is bírhat. Hiszen mit tisztelt asszja ir magyarázatával kíván, az nem egyéb mint a mit tőlem ki= vánt; E nélkül a formákat a r. cath. pap nem tartja meg. Hacsak Isten nem gyújt világot fejemben, én azt nem ismerem. S mint hir ezáltal engem Sándorra, édes Lpoldám? — Arról hogy kívülről halljon a legyőzetésekről? Arról jöjjünk közelebb, hogy Ottlen szenvedjünk? Akart Lászlóval egymást ujra hogy az elválás 'kínjait élesítsük? Nem, nem, ha mennie akarnék is, titkon el, én kegyetlen volnék ha mennék, s Lpoldám is az volna ha elfogadna. E ungyhivás annak ugyanolyan egyéb megkeresésnek; én csak | lángoló arccal kívántam Lpoldám szemei előtt megjelenni, most fiatalon s kétség árnyékolná be képe= met. | vidámsággal

Ez fáj a levélben egy kitétel is: „Nehmen Sie keine Rücksicht auf meinen Leiden, daran Sie zwar an Ihr Jammer u. Glück. = Tu= dom, nem veszi e szavakat arra értelemben, melyet ezek jelenteni látja, de valahányszor elolvasom, ez fáj már sokszor olvastam el, and mindig megvérzem. Tudja e mit ő az én jövendőm? Lenpoldina' szerelme. Haj= lékonyság. Tudja e mit az én szenvedém? Lenpoldina' szerelme. Haj= landó vagyok hinni, hogy tisztelt asszjához irt levelem félreértésen alkáson s kalyságaimról sőlok kezemmel mindig, ez becsvágyával tévesz= tethetik össze. Akarhatom e azt hogy mélyünyalan kívánságát? Azért mint a hit egyik ágyasát megvásárolhassam e? Ha én nélkülöz nyilvános jellem nem volnék, tehettem volna, csak ezt akartam kifejteni, s hi= tem e hogy az vagyok? | Az ő malasztom van velem jövendőben. Én erőtlen hiszem, ha királynőmá választanám Lenpoldinát, nem itélne másképen. | Vajon ez adta e szelem a dicső alkalmasságot Lenpoldinám' szerelmét meg= nyerhetni?

Ó ha ismernő állásomat s a sokszoros csatáit s a szenvedést hus, melyet nek nincs a Sinek valyát érezem szivemben, meghánna eldes Lpoldám. az szenvedésben nekem is emberfölötti erőm kell. S nekem őrizza= zsb a bizonytalan veszély, a haldoklót a nem hiszem nézni, ki sir= dmlyán szenderülő kéz tőrök bánattal ülök. Emlékezem utazásunkban egy éjjelre a sengeren, sötét volt, csillag sem volt, mint a chaosban egy éjjelre a sengeren, sötét volt, csillag sem volt, mint a chaosban overstand. | Kívülről így érzem magamat most. Szeretett S mi eddig édesen sóhajt, kezed [illegible] levele után kedd, t.i. April 26án kötő levelében anna karai: "Wenn ja können .... = szenvedni levele után kell engedni. Ó mi= "gyakran boldogságunk engedi e karok. Kínzalommá lőnek. Az éjben szivébe hiszem, jóllan e szeretetben....

L-ó mint ezeltem a nap után.

Nem iszok most sőtbet. Asszul alusztam, -fejem bódult, a nyugta= talan vagyok, - nem tesztik semmi, - nem jó semmi. Engedjen meg! nem te" keset vila. Majd elmulik e belső hánykolódásom, de most lelkem szenvedésben van mint a tenger melyen kegyetlen játszottak. Majd elmulik!

Jancsi

22.

Jolánny, Juny '19.

Ma Reggel eszembe jutott hogy most a gyürkajún utazerak, s itthon csak arész kelsem föl hogy ~~mind~~ gondol[ja] ~~emlékem~~. S most ejtet vau, gyünyün boldog éj, s most ars gondolom, hogy ~~azóta~~ Ernyejemnél parasa vállvan, arvita kásusán pihennek. Ös lebeg lelkem ar ismeretlen rideklben. Gyünyörködöm és bánkódom, ~~de~~ inkább bánkódom mint gyünyörködöm.. Ma már e levél Vörösvárra lehesne, ~~ha~~ nem volna ellátva ~~az~~ várakozni reá, -de azjaj levelét várom, és ar mind eddig nem érkezett meg!.....

Most édesem hara.

Vatta, Juny 23.

~~Szomorú~~ Rosul érzem magamat. A várakozás, a lélek bánydódása, a kétség ~~sok~~ beteggé. Nem kell semmi, nem sóg semmi, nem jó semmi. S 18ka óta utazom mindig, s falurol falura rendelést levék a levelet utánam Küldeni. Nem jött, nagy sem jon! De vagyok vesse, ~~ollta~~ vagyok ~~tőve~~, ~~elhagyás~~ kimondhatlanul nem bírok, - mint egy forgeteg ütök ar emberek közt. Ó Leopoldina mikép gyötrelem ar! Ha kiválthan nem olvasl, elhatározom teljesen. ~~Ha~~ magyar ejszakáész epedek, ~~annak nélkül él~~. Én jaj Vándorom, s válasz ~~tőle~~ még sem kapjam, ar; édes Lyúnám, kegyetlenség, - fejem fáj, lankadt vagyok, ~~szemem~~ lázas, de ingerlékeny, ~~dühös~~ és oly erőtelen! Engedjen meg hogy pamasszam, de kimondhatlanul szenvedek. A halál semmi a kínzó kétségbeesésnek képest, mely kinozza édes Lyúnom,

tiéd

Vasa, 25/VI, 1845.

23.

Édes Leopoldinám!

Tiszta asszjaj levelét már kapjam. Benne cím nem találtam megvalósítva; arész ~~nem~~ már engem a szeretem sors fen, meddig még? nem adom. Ö maga elismeri, hogy nekem máskéjen szeretlen, és még is megmarad kívánsága mellett. És nekem arért epedálom, mert tűrem a dicsőn is tűrendők a próbatók, miképen ar áldás nem lényeges a házassági frigyben, mert ez csak puszta egyházi formaság, mit ar egyház ~~nő~~ megadhat vagy megvonhat a nélkül hogy ar a frigykötést gátolná, s ezt ő mint tapasztalt férfiú tudja.

Vajjon mit kapnál tehát a vállan s várakozás mit ő Ér?! Legyünk nyiltak egymáshoz édes kedves Leopoldinám, mint szemtől szemben időnk most titkolózni... De nem, még sem egészen; - van ~~a~~ helyzetben szám nélkül valami szörnyen fájdalmas, mit levelben nem érinthetek, mert a testi tűdeg, merő, kemény, gyalran ~~ábrándja~~ tűrésemnél a lélek kínait. Ne aranton kívánjam, hogy ő ~~tanúja~~ nemi jeles szeretetem s ezért áldot föl a formaság, ~~hogy~~ arvagy ars tűrni, Leopoldinája vesz

szeretet

c

+ édes nővel formaság,

+ mint ám természetesnek nem találok,

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

reszt oly erősen, hogy a nem egyesülhetés eseszében tartós fájdalmas
remvedne. Bocsánatot kérek tőle, itt lélekben is, ha e gondolattal meg=
bántam, de Isten látja szívemet, hogy én nem tudom felfogni, két éleszt
egy formájának miként lehet feláldozni?! De ebből megyek. Ha tudná
ideri jó Lyuám, hogy tűnapig mi zsémeséssen gyötrött engem' arma
tiród, melyet ~~ma~~ titkolt azzjában cit első levelem' mellőzésében
felfedersem, jóltam magamat volna mint arra Ti annyi ideig ágyában
~~forgang~~ vingelődtek, és ő a lezkiismeretfejesi vallomására nekem nem
felelt. Mi sűvel fejezzem ki ez érzést, melyet bennem e mellőzés
kölsött?! Nem, nem merek neked adni semmit, inkább nemvedem
mi ez érzésben lealázó van, semhogy a rá netalán Lenyeldtessem
legkevesebb szívednek fájjon. Bár ~~?~~ hallgatás ~~orvja~~ megyek ~~több~~ élesben tar=
tani fájdalmamat.

Én nekem sötté minden sitkem, kimondtam mindent és feleltem
mindenre. Kérem ideri jó Lyuám, fedezzen fel nekem mindent lehetőleg,
engem erőlet a kínanyugtól ellenben egészen a kínzástalan. Ellenkező
szerelmet el~~fo~~ abban megfejnek sitkai is. Nekem kedvesek levelei arak,
ha örömtől, ~~illam~~ ha bútól állanak is.

Meg nem ~~á~~kmodtam, hogy részemnek effélében ~~ja~~ találjon gátra. S
épen ezért vagy elkésem hom, mint ki lélekben mástka, — sőt nemcsak ez egy,
de igen, de szeptemberben ~~elkötöttem~~ mítam a világról, s decemberben
~~egy~~ ezért folyton vesztegled. A kifejlődést vártam, minden érdekemet
mellőzzem, bevonultam érzéseim' templomába, s engedtem tűnődni az
élet folyamát. Nem maggarázgattam mit mindent vesélyeztetnem én
e drága és szép reményért, talán ~~egyszer~~ fogom tenni, ~~egyszer~~ minden
kívüknek ~~szívem~~ fáji sötté nem fog, — igen! minden ~~a~~ fáji sötté nem
fog.

A mult napok a rózsák napjai voltak. Nekem ez a legkedvesebb
időm, a fülmile is ilyenkor énekel, — a reszelem ~~de~~ ekkor elborít minden
illatban fürdenek. Mulik a szép ~~idő~~, kertünkben csak egy ~~kivi~~ van még, ~~a~~ és ez egy sül épen kinlik, ahol napestén ez sem lesz sötté, leve=
lei a földön hevernek, illatának csak neve lesz mint a szeretetlen
szerelemnek. E gondolatok engem elborítanak, — sőt a merőn a sárgaló
kalászok szörnyen elbetegítenek, midőn a világ után gyűmölcsöt, a zöld
után sárga tengerjeket remélek, ~~az~~ őrt, a téli évszakot előreledni.
~~Minden~~ Ha a merőn álmenetben, e szemem érzéi sötté meg, de
nem ~~annyira~~ a szemétlen hanem szívem' sorsán bánkódtam.

És még is most volt volna kedvem kalauzára menni, már
egy is ismérem dolgainak. Tiszteli ~~egyház~~ július' 15ig Bécsben vagya
levelemet, — de én július 20~~ik~~ aug. 20ig alig maradok, hivatalom miatt.
A menetet gondolata most ~~mindenkor~~, ~~mindenkor~~, kínoz. Vágyom látni
mintha kívánnom kellene Nyugodalmam adva van. Ehhez csak a
viszontlátásig nyugalik, ~~mi~~ csak ~~ta~~ bekanyom nemcsak. Élet az? nincs
hová temetnem; halál? nem kívánom tudni idejét.

Ijen

14

lyyen Isten ~~ve~~

| harmóniával

szívének

| rózsa

| szívemben

s ~~kezen~~ elhalálásán,

Talán jönne,

Ígyen nekem, édes Lpúnám. Igen igen rongyos állapotban vagyok. Sem kedvem, sem erőm, reményem is mulik. Minden óra nagy elkeseredést szülhet nekem ha Lipótnéhoz találmeik, hogy ne írjon meg! Jókedv anyjának kereső erőltetni, vagyok édes jó Leopoldinámnak, bánatos de szerető hűvel

Vasa, 3/VIII, 1845.

24.

Édes Leopoldinám!

Az ember olyan, milyen az óra melyben él. Tegnap este még borzongva írtam volna, szerelmem napját felleg borította le, most, reggeli 6 órakor vidámabb, nyugodtabb vagyok, de ezért lankadt lelkem, erőt inkább az írásnak mint az írásra alkalmas. Egy levelet Pestről üzenetre vesz meg. A szerelmes nő könnyen hagyja magát elcsitítani. Nem tagadom vele semmit, nem bírok semmit, de szeretem kitűnő megnőni, — ez valami kellemes érzés, ismeri e édes Lpúnám a tejét melyet a tenger ereszt? ilyesmit érezek én.

| ha fájdalma pihen

De nem hiszem hogy e boldogságom egész napra tartson, arról írok most. Bizalmát gyötrődésem, nem várom be ennek óráját, ha tetőzik, ismét bánatosan ismét, mert én nem tudok lenni más mint az vagyok az órában melyben írok.

Kérdésem, édesem, a rigaszkodó levelet, érzem annak egész érdemét. De nyugodt mikép lehetsz szerelmi? én? ítélhet Leopoldinám | nem jöttem ismerhetsz e jövendőd titkait és nem volt e sírnia nyughatatlan? Ez a ő szívének szenvedése fájdalom, nem szenvedéses e hogy engem is megündöl szenvedni? És e mostani rigaszkodás, gyengéd nyugtatás él e kebleden is, avagy saját bánatát csak arról tévitja el hogy engem? lecsendesítsen? Kérdésem, édesem, e rigaszkodó levelet, helyben vagyok olvasom, nő e helyzetemről gondolkodván, percről percre tűnődni érzem tudatlanban az egyedalmat mint egy fegyvert kadar mely álmaiból egyszerűsítve fölkél...

| kérdéséről

Látja e édes Leopoldinám, mely tájék felé fordulnak gondolatim már is?! Nem nem, én most nem tudok inni, nem dolgozni, hiszen belőlem dolgaimban kívül semmit sem csinálok, kétkedő egy nagy várakozásban vék el, — rest, savanyú, nincsen, éppúdő szó ggyök és most a gyermek szikrátlan, elégedetlen. Nézem csak nem fáj

hogy

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

fáj, hogy már egy levelében is szemrehányást, és ismét elhagyja,— és engem hátrahagy. Édes kedves Leopoldinám, hát még most sem kértetek bizodalmas magyarázatot? | S utolsó levelemben nem közöltem e vőlegénnyel menni Kassára?' aztán sietősen mert jól ezért vihar kitörhetett, és a szép Leopoldina nem vette észre || az ibolyát mely ha eltűnt is, illata a lélek felett uralkodni fog. Látja édes Lyuskám, mi sötétben vagyok én most. Azután: 13án találkozunk Pesten lenni, onnét legalább már tizenkettedikével napjával az egyet, éppen a villamos mely Kőrútig fölötte esik.

Ezekről azonnal ma vagy holnap de semmiképpen minden esetre írok. Én félek a vele találkozástól, mert illenék, élőszóval értekezni, az nekem valami nagy dicsőség.

De örömöt és gyönyört ha ezentúl, hogy látni fogom Leopoldinámat, Most nekem mi csak két hétig tartanak együtt. Ha ezt emlékezem ahogy nincs elhinni, mintáin a fél évet haladó levelezés folytonos nélkülözni szükségében tartott, — úgy voltam veled a távolban mint a egyedül fejem felett, körül hozsáin mert örökké elősem és még is távol mert illetheselnül. S lehetlen a valaha az emberben? 'Nem, soha; nekem kell hozzád törekednem, úgy e?

Gyökerben kerelt,

Live

25.

Pest, 23/VII, 1875.

Kedves Szerelmesem!

Én nem találom is helyemet, én nem tudok végezni semmit, — úgy ágyam vagy fantazion fölötte, álmodozom, emlékezem, s néha elalszom de ha elszunyadok valami van Leopold' képe, s valami van ha felébredek is. E szerelem most élesem' szívemé vált, mint a vizsga levelét piros tin ütni el, úgy vesse be magába lelkem e szerelmet. Minthá képével semem sele lehna, más hölgyre nézni sem tudok, minthá sivent és elmémben nem volna semmi más egy Leopoldinám kívül abba nem fér egy gondolat sem. Azon tűnődöm, mit tegyek? hol voltam? mit tettem volna még tehetni? s mit fogok majd tenni? nem tudok kikalandozni, s mióta ten vagyok egészen csak az álmaim s emlékezet gyönyörében élek, tudni semmi semmiről, — tudom, hogy semmi ezt és ma reggel megáztatom a párnáit fejét, mikor ajkaim nak illenék gyönyörrel meg.

Midőn

15

Én nem álltam e már szép helyzetben, melyben sul én nem merek? — a vágyaimat, ez

Oly ügyben, mi

F. folytassam egy= más után vélünk dolgaink sikereinket,

ez van mindenütt.

az tenne F.-t ellen állana,

Midőn elmőssem én nem voltam annak, talán azért mivel kedvem volt néhány nap multva visszamehetni. De a mint házok elszánt, búcsúzni elmúlt, mely a szivet több mint a távolság, midőn ide érsem szivemet valódi gyászszal fájni érzem. Ugyhogy a mely tragi dicsőt, ugyan azon vissza akarom menni; nem megleptek akartam, [illegible] arról akarom valna megtudhatni; [illegible] szeretem, [illegible] mert [illegible] hogy annyira [illegible] magamnak.

Ő kedves kedvesj levelecskéim, mi boldog volnam én ! ! ! ha hogy veletemen tűnt mind gond csak viszelkedni nem mert kivánt. Az/ mely tőj vidámmá tett, kedvessé boldoggá, egy hűbéri szeretem érezem magamat mellett elfeledjék a bűbé világot. Erőt oly jó vissa emlékezem, de kivánt is, [illegible] az elvesszen boldogságit [illegible] gyönyöre és oly nagy mint gyötrelme.

Én szeressem midőn szomorkan meglátsam, de jóltam szeressem Bécsben, azután még jóltam, - annyit az hiszem, szőgonyzására jussa szeretnem. Mint midőn a nap délfelére emelkedik. Ő ez pirítója is volt szeretnek, vagy ? Ő is sirdogáj nem értem neki, talán egyél sem fog érkezni.

De kezdem levelemet, talán már is elfelék.

Ah anyáki kegyeltjének szeretó csókolom, hálás szivel.

S csókolom az ön kedvesemét is. El Hallgatnám még jóltis még nem adok életi, lelkem ele van lángzással, azon [illegible] élem élesemnek, melyben dic, lelkes gondozó fonása alatt megáll a nyelv. Ha Isten maga Kedvesem, kivel szivemet egyiként tegyek, szeretnem [illegible] jelem érátam dellemben el egyáltalán gondolat, értődhetsem hogy: [illegible] nem. Kérjen szeretó epedve a viszaszi gyötrelmeket szívam,

szeretnem hiven

26.

Vadászkürt, 43.

Pest, 24 VII, 1845.

Kedvesem !

Ő ma délig nem akartam tisztemet vesztemtől, de ez hiszem hogy ma nekem levelem [illegible] Kedvesi dicsőmtől, s elmentem a postára, De kezdem, mert nem irt nekem. Most ismét itthon vagyok, beszámom vonásait, irtam a levelet, panaszkodom magamban, s remélem, a viszakában függenek mely[illegible] hát feje a pohárban kezdő mint[illegible] szemem fürgalyai. vonásait. Ha fiú viszát látok, nekem mindig az élő szeretem jut eszembe, ha fog kezdőt kezdeket, az alkalmi szeretem képét látom tenne, ezért szabadnem jóltam magyar ha kinyitot látok kezdeni, mintha szemben látok. Ide, hogy telkem el van selve szeretemmel.

Tiéd

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Apródmiat csak egy önmelenek föl elmémben, mi sok emlékeket kérdeni valóm lesz vele, amit nem mondhatom e orem leirásem. Nincs e hogy édes Dinám? Sedig nedvem, ha visszamennék, ujra elfelejtsem, hogy minden nemeibe sekintve a szelmest láttam, a kéz=direkes elfelejtsem.

Istenem Istenem, oly közel van ide Sárvár, hogy sirva kívánom hogy itt kint maradni. Miért engedjük befolyni a drága napokat kaszálam? Mintha látnám a hárs csarnokát s abban a virágok közt Leopoldinámat jó anyjával, s alkalmasint emlékezik reám, én tőlük sok foglalkozom, de ők nincs nem vagyunk együtt? De én legintább bánkódom esténkint, midőn a dunaparton ki= megyek sétálnak az ő Budai kegyetlen sul ama kút Sárvár felszikla= ormán sőjen egy szikág sárga rózsa az égen, róla eszmélek le képzelem midőn a kedves hárfán akar muzsikni.

Andalgásim közül most minden más=ra alkalmatlan vagyok. Sedig talán sürgyen föl kell ébredenem, — én szám, tán mint fejtődjék ismerni, nehéz órák várakoznak.

Zinzelt anyja még nem érkezett meg? És ha megérkezik, nem leszne e jobb, ha hívna valami kósárni, nem rontaná ön= delem szándékát? Mert én már nem mozdulok ki innét, s sitkig várakoznom, de ha később fogna lejönni, ismét meg= tudom, hogy Sárvár hamarább hagyatnom.

Nagyságnak, ki az én kedves Lináimnak nemcsak legjobb anyja, de legkivebb barátnéja is, mutassa be igaz tiszteletemet. Vagy e ő ezt meg nem győződve? Vagy e, ő érzi angyali ha hall= gatását is?

Ó Istenem, oly közel kenni Dinámhoz és még sem vele, az valami szivszakgató. És még is ha nincs Dinám karcára s mosolyát kedvére emlékezem, ismét föleredünk, legtalább addig, amig emlé= kezem. A savasi ifju kedvét látom lelkében; én nekem olykor az őszi idő borongásainak képét viselem. Gókolom kareit,

részemre

Ö.

27.

Pest, 26/VII, 1845.

Édes Dinám!

Szeretlek, igen szeretlek édes Dinám, ezt érzem az ő=szinte meleg érzéssel, akkor midőn arczodra sekintek, s talán még in= kább érzem a bánat mely gyötör midőn tőled elválásnál. Hát e nem meg valaki a kit igen szeretsz, s állnál e hideg szemeinél midőn s érzed e hogy a lélektelen testet nem tudnád szeretni?

Mindig

16

Ö.

Midőn elmentél, mintha a viszhel a lélek menni volna Ti-
nekem az vízi itt egy hideg halotti. Ti elfeledve hogy a nagynéne
még ott áll, siladastam a parra, s nézem utánad mig Budán
a kocsi a házak közt eltünt.

Szeretlek, igen szeretlek édes Dinám, midőn magadba tekin-
sz mintha a pirt viszát látnám, s teeme egyár kamatra melyben a
kék menny tündöklik, oly kedves vagy nekem a viza, oly szemeid
oly vidámak mint az ég. Most elöttem kiterve fekszenek a hala-
gretkák, s ha illetem őket, fej fut el, mivel ujjaid közöt nyugszanak.
Ah én szeretlem, a mi szeretünk nem egy lassudan fejlödött érzelem,
az egyszere fakadt Ti mint nélkül földtül a tévirz, — s egy nagy
tisai lábjos emlékemnek nevezhetem azt mi közöd van.

1 le ütve

De én midőn legszeretlek vagyok, gondolatim a aktor legmagasz-
tosabbak. Ilyenkor közel érzem magamat remekhez, kiválóhoz inkább
mint semmi tégedi boldogtalanná. S én ismerem az érzést, s midőn
hogy mi különleges arck mellyben te boldogtalan lennél. O Ist-
nem, kitem fáj a szivem most is midőn arck viszádat látom kerzedni
tégedi inkább vegetációk el mint szerencsétlenné teggelek, — kebe-
men ne kerezdj el, inkább sirjam.

1 elkerzedni

Egy mai kifejezésemért engedelmet kell kérnem; érzem a „nem
kiszám" kifejezést. Én mindig többet szeretek tenni vagy érezni mint
mondani, ezért tagyalom el érzésem; de sőt bele esem a hibába igen
is tevesett mondani, mi igen olyan hiba, mint tolvaj. Ezért van
mi gondolatpillanatban jön ama kifejező ajkamra, kinagyobbhatású
de minek? kevés egy e elhitted hogy minden nap milyen sokat levelek
kapok, a megnagyobbnak vélik?

Szeretsz kara érted? Szeretem hiszi, igen, hi-
szem, hogy szeretsz, — pedig ezt alig tudom világosan látszam
elmagyarázni. Nagyságának ijedtsége elmult e? Engem e mai
szerencsétlenség igen megkárvanyt, az érzést teremté szabad elvesni mint
kitünően élvezem volna.

Ugy érzem, én hiába várakozom. Boldog voltam a mostat hez vagyok.
Élesem függően miattad volt nyolcat hogy egyig, ezután reménytt s alkalmat
megszerezem, ő vele nara megyek a nélkül hogy az élet nélküle volna lenni
szám nézve egy végzetes nézetem. Boldig élesem elszenderedésében ettől és
ég a pillanatban sok függött volna, a se szeretted volna lelkét ál
mindenre, a kiszolgáltatásig egy kimúlásnak volna Ezt tett.

Jó éjszakát, jó éjszakát!

szerető hived

Vatta

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Varsa, 5/viii, 1845.

28.

5. ív.

Édes jó Dinám!

Épen most jövök Miskolcról, hova 10én ismét temetni a gyülésre, s jövömben vevém gyönyörü levelét a postával. Élt benne hámi élő érzete ez örömnek, de mi riskán türtönik velem, a reménynél a boldogitóbbnak lelem a valót.

Én ma minden esetre irtam volna, sőt már reggel akartam irni, de valaha nem lehettem egyedül, délután pedig Bragym. jött hozám kocsijáu, ki vitt a budai hegyek közé. És fölhágtunk az oldalakra, egy magas tetőre is, és nivem tit- kában igen örvendék hogy reménytelenül megláthatom az én szeretem a pilisi hegy alatt, — a tetőt „mennyének hüják, de oly én nagy sohse láthassam sőla. Fmelyre hajtani, + reményielen helyzetnél fogva

Annál többet tekinték felé, midőn 2án = regeli 4kor elutaztam. Midőn da utazám F, még nem ismertem ama hegyet, nem sudtam hogy annak nive az én szeretmemé, nem is képzelém hogy onnan a thenayher közel a menyet élendem; de most mint egy kedves ismerőstől válnom el, hol van hol él Dinám azt ez kétsőt jele nem, aggódé e magas hegy, mely magasan emelkedik, és nivem mely akkor is dobog midőn ar már elsüsz.

Ha egy reset édes Dinám, a mint leirja, az nem tevedik az üdvességnél. És én nem kétkedem abban, hogy a mit mond éverő is, de oly édes, oly finom, oly szent érzés ez hüség az, hogy nivse semmi nemű ar el talál multni lelkéből, mint a hogy a légen a tavasz illatjai s meleg fuvallásban élnenek. Tehát csakugyan ekképen reset? Mindenben mi emlékezetem- mel összefüggésben van, oly pietással fűzz és gyül? Kedveli ar árát melyben fölékezel? | Mint ismeret üli meg a mit cselekszem, ha tudja hogy miért cselekszem? És nincs angyal oly finom reset mint én reszetem, nemde?

Oly égő gyönyör ez, hogy nincse aggasz. Vagy talán nem kes tartós? Vagy talán nem ismer elégé lesujtóne, arás reset igy! Mint a regény kárat rózsák kálózata fujja be, képemet réj ifju álmok közé növte, — de ha ezek elfog- lanak, mint elhervadnak annyok, majd nem lesz mit szeressie!

Ugy

| Ékem akar lenni hova midőn vadja hogy elutaz- zam? Sinai

17

Úgy van, úgy. Ha gondolkodom arra boldog helyzetről mely-
ben él, ha emlékezetem arra gyönyörű, szives, édes vissnyra mely-
kedves angyjával vannak, mias két galamb, s eszembe jut
† kivish
hogy én ez életből akarom kimaradtami? elbontok, mint mest
kiül az ég, s minha, könny vihnék elkövetendő, kellő
mondásit ércrel. Kimaradnak, mely ünep mindig, valahányszor
egy vigasztalat bizámul le akarok szakítani.
Ez egyik oka, de másik politicai helyzetem is, hogy az
én fejem [illegible] mest nincs égre, nincs égre, a felleges helyre mi-
dig változnak ugyan de nem fognak el.
Kérem, a
A [illegible] haszmálja, édes Dinám. Nekem még
miadek [illegible] jusson, hogy az, látszam elötte tele prii vizzel,
— én majd örömmel szólsom meg. És ámbár piros ajkaihoz
ama zöld/sárga ugy nem illik, szebb lesz ez együtt: piros
ajak s [illegible] prii vizt s közé az én emlékezetem.
Kedves angyának, a mennyhazamul jónak, a mi ő-
angyalunknak keresit csókolom.
Legközelebbi levelemet Miskolcrul irom. Reménylem,
a sok baj talán csak nem ér le. Miadem eszre egyenesb
csak fele bunkat le, felét örök vilagositásban tartja az én
kedves Leopoldinámnak boldogito szeretne. Istenünk
nem fogja engedni hogy ez is kiadjék, kémi fogjak
hogy ne engedje, és — elkövessi mindent.
Isten szeressü hüvegy.

Nyék, 9/VIII, 1845. éjfélkor.

29.

Kedves jó Dinám!

Épen kocsira ülésem midőn [illegible] édes levelét vettem. E falu, Nyék,
az utban esik Miskola felé, s itt [illegible] az alispán testvé-
zét látogatom meg. Van egy szép leánya is, | az előtt örömmel
† s különös,
nézem ezt, de [illegible] mintha nem az előtti volna, meglátnám változik
sinte elmondhatnám! Miért? Ő változik el? Nem — én
változom meg, [illegible] szeretnes szemmel nézem őt [illegible] de nem őt sze-
retem, nem őt, [illegible] az én jó, [illegible] és szerető Dinámat.
Körülöttem is oly csendes minden; csak az esőnek van lassu éjféli
hangja, mely napok óta [illegible] a szegény földmives termését,

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

idegesítve pedig és árában sirásként hat. S levele elűzött tündéri táplálékként feksik; ha gyötrőd szerelmét olvasom bőlőle, bőrjá= muak miatta alig férek saját lelkemben és testemben, ha ismét nemely sorokat olvasok, elnémulnom sőtét lesz mibegen ár éjfakka körülem. De a bűnnek nagyobb súlya van mint gaz örömnek, ez elrőpül mint az illat, de azaz bűnat mint a gőz lerázni ügyben a lélek? fenekére.

S kivált a bűnat mélyet lesppoldiuám? leveleiben találok. S ezt én élesen ki tudom szemelni, bár menagi sirás S örőm kő= zül, s a mi földiem testiekben perzsem ezek kellemen hagyjjuk, a mi kő= mucz más zajtam sikláva válik. Ei pedig sőnyű lén, mert e hagyok terhét én feljegyzést érezem, még akkor is amidőn örömeim szemé= nyeim megjőnnek, melyek ezek lelkemtől gyökeim elszívnak.

Örvendek hogy tilsels atyja megíkeres, mivel Diuám örvend, mert mi engemet illet, én szomgálat érzek. Pedig én nagyra becsülem hogy ars hogy sikerül, hogy győzd, hogy elbőkélett szemedet, a férfia legyen férfia, magasszalam őt, — jövendőjét felett bucsúlok. A bűnban is van valami kéj: az szenvedés és elnémulás kéjében. Fűzsalábni kapcsolatát és elmulasztani ezek, ilyesmit istenek nemed= nek, s ha ars kérem hogy a sors tűzd ellenem lelkem emelkedik, de földinek tekintem az akadályt — akkor igen szerencsétlen vagyok, ilyenkor fakadok el sirva, mint ors a templomban.

Mikor mehetsek én Sárusára, ars most még nem tudom meg. De édes jó Diuám, vajjon nem is jobb e ars utat egy kissé távolabb és távolabbra tolni? Most bizonyos, hogy egyszer még elmegyek, de ha elmenésem bizonyos e hogy nem utóbbra mentem el? Tehát ha nem sietek, talán reménjünk? S álmaink? élesét nyujtom, s az még el sincs tanúnye van. Sőtem ha jó és gyümölcsöt akarok szerezni magamnak, csak Sárusára emlékezem, bol feledtem mindent, melynek hasábain ond gondolatom sem repült, s mivel üdvet érzettem a menyben sem vágyom, — estéltkor midőn a csillagokat szemlélgetem a képeröretül csak szemeim jászak közőttek, lelkem nem.

Sőtta már, kitéttként, tőbbször beszélgettem Wesselényi azzjával, kinek ő ja meg nekem a mi igazsnál, — nem úgy, mindent ójan mag. Jóla függ mindent, nemcsak az hogy a fiuma elmulják, hanem úgy ar is hogy találkozzék. Ei annak elegyes tegyen, — sőt ha mind ar megtörténnik is, ha ő akarja új akadály állhat elő a. Erős van lelkem egy őrültes akkor, mely mindig beállja= dással remegve.. ő bizonyos eldőkéim Vájjon

Vérjig fusom e levelet és sötétnek látom. Olyan a milyen vagyok most; leveleim mindig képem ét tükrözik. Künösem éjjaka van, temem is éjjaka, s a csendes s csaknem senki sincsen csak három alakot látok lelkemben: anyját, ő temne a sírt áll elöttem, anyját a kéz vigasztalját gyakran, és a sírnál és nem vedő Dinát, akit e merengés/mélyét bánat ér vagy örömmel? ezt én nem tudom, — a sírtól függ.

Zivataszerűen jelennek te kedves anyjának.

Igen vele. Engem nem a remény szór fel, gyakran sírathat ez a mi sorsunk, elsötétít, s kínjaival. Szerető emlékem, hűvös.

30.

Miskolc, $\frac{13}{VIII}$, 1845.

Kedves Dinám!

E levelkét ismét éjjel írom, s már egyszer hívá fogtam, de alig kellé hagynom, mert egy nagy szerencsétlenség történt, — kiléresében, éljen lármával mint tűzre jövő alakom alá. Épen most mentek el, mig hallám a szakadozó zenekarját s a kürtszóval, — gyorsjárat, milyet elvitték, meggyujtom ujra és irok.

De röviden irok, édes Dinám. Igen ki vagyok fáradva, még nap óta mintha ostrom alatt volnék, — igazán a verés? nyugtalanságát s kínait élsem állt, — zajjal sötét éjjelig mindig a sok emberrel, a sok szemrevétel tanácsi, kör, üdvözlések, visitkozás .... De ugy kő le kellemetről; tizenegy ifju s elvtársaim vád alá volt véve, s kitüntettünk, a mezőt ily nagyszerűt, csak szám jelen az ülésben, talán 150—200 an, s ellenünk csak 4, — ugy látszik ily kitüntetés körül, bár ki kezd a helyzetes, ily erőt tisztelni fog, ugye?

De mit érdekli ez az én Dinámat? Igaz, de engem érdekel, tehát Dinámat is; ez nekem ügy volt, szeretett, Dinámat gyötörtünk, — a mikány sort sehonnai egy más fölé: lelkesedés. S most már tudomást vagyok, egy zérben kitisztulok más a partok, — temne Dinám képét tisztán láthassa meg.

Vettem kedves jó anyja levelét, melyből azután felelnek, kívánom felelni, szeretném megtudni Dinámtól, mindig minden sikán? Gyülésünk 10—22 ig talán elszakadnak, s ezen kívül is vannak hivatalos dolgaim. De ha elszakítása sikerülne is sürgetnem, ugy én mindent félbe

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

teher, az edkony és halvány csillag~~ot~~ ~~[illegible]~~ választom
vezérül, s elindulok, ha a késői nap usán megyek, oda jutok,
~~ezen~~ az éji jegyekkel ~~[illegible]~~ tisztem. Dolgaira ~~[illegible]~~ fog
terni elvezetni.

Minden esetre ugy intézem dolgaimat napokrúl, hogy
~~[illegible]~~ ha szükség kellene mennem, azonnal indulhassak, Miben
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ elvégzem magamat, ~~[illegible]~~ más nap este
már ott lehessek, ott a lépésről tett tapasztalatok szerint, hamarább oly jól
esik velem fölkeresni minden a vizsgák közt beállandó ~~[illegible]~~ ünnep=
jelen, — igy lesz idő a semmiből.

Barátom levelemet. ~~[illegible]~~ Hogyan ejtek jó Dinám, kedvem, tü=
tusa és sokat és mindenről. Öt nap multva, ~~[illegible]~~
Hasonlón, tegyen viszont fogyan válaszát. ‖ ~~[illegible]~~ ‖ s annak folytában azonnal felelek,
Nagyságának, tisztelem kérem. Mindig

szerető hive.

31.

Pest, 5/IX, 1845.

Kedves Leopoldinám!

Holnap reggel indulok haza felé, reggeli 4 órakor, midőn
még fris pármai Erjám alhani és álmodni fog. Ezek usamban
nem gondolok semmi ürömre, kivéven azt, hogy hajnalban
még meg fogom pillantani a piktói tornyot, és remélem
sugara ott fog oldalán lejteni, oly tőrül a helyben, hol az én
édes Lyuám álmok közt pihen. S midőn arra hogy elvesz
remein tőle, mintha másodszor hagynám el Lyuámat,
— legalább a mingy a hiuni bánatát arra tevő meglátá=
sával ujra remendem, szivet, midőn arra hogy meggyil=
lasson, keresné szivébe áthelyezve érzem magamat, mi=
dőn fog ~~[illegible]~~ egyedül elmúnik tőlem, a kitörhetnek fájdalma
nehezedik kivenne, melyet ez alkor ért midőn haza=
nak hasán éjen tellej.

Nem igen volt érzelmes, de én semmi elmúnírá=
sokba igen elérzékenyedem. Titkos szülőmet akarom
néhány jót mondani, de hallgassék, mert érzem hogy
remeime könybe lábadnának; sem, Emília fiúja előtt,
nem szeret könyet hullatni, a könny mint az ártódig
s a jótékonyság, magának s titkuat legyen nem ereje.
Mi volt ön annak elérzékenyülésnek? Én nem tudnám
megmondani. Elérzés volt volna? ~~[illegible]~~ jövendőnek érzete

adam

akart fölfakadni szivemben? E gondolat megvillan ben=
nem, de nem engedem hogy elmémen ez erőt vegyen.

Nagyobb és különfélébb hányódásban lelkem alig ment
keresztül valaha, mint Kántán e napokban, és még is alig
voltam valaha oly boldog. S egy nagy kincset vitek ma=
gammal t. i. Leopdinámat jobban ~~meg~~tanultam meg=
ismerni a nélkül hogy kevésbé szeretném, mint kedves
szüléit is most inkább tisztelem mintán közelebbről ismerem.
Jelentse be nekik igaz tisztelemet addig is míg írnék,
mert ismi fogok nemsokára, írnom kell, hiszen mitsem
beszélsen és miért? mert ort nem gondolkodtam, hanem
csak éreztem, most gondolatim majd felszabadulnak, s
írásban utána pótlom mit szóval előadni elmulasz=
tottam.

Lacrit öklem, bár, a mit ma tudtam meg, nem
akart vendégem lenni.

Pulszkyval nem beszéltem, de ő is holnap jön a
gyorskocsin, e szerint anyósát nem várja be. Részint
örvendek neki, mert beszédes ember, részint nem mert
elvopja időmet, s kedvem szerint és folytonosan nem
andalophatom az én igen kedves Lpnám' emlékezetén.
Pedig ugy szerezgessem, hogy én haráig szerelmünkön
kívül sem emberrel, sem gondolattal nem sársalgok,
s talán meghallgat Istenünk, s elmémben támasszt
egy eszmét, mely mint a legszebb csillag kivezérel a
kitség' tengeréről.

Sietve írom e szokat édes Lnám. Ez órában s e
helyzetben csak bánatomat tudnám szólani; azonban
szomorítani nem akarom. Bánatomból most ne lássen
többet, mint a mennyi belőle elég arra, hogy megítélje
állandó szerelmét,

igaz hívének gy.

32. Vassa, 13/IX, 1845.

Kedves Leopoldinám!

Még 9én elmentem itthonról s csak ma jöttem haza. S mint
vágytam ide! Azért mivel szülőföldem? Azért mert anyám s
testvérem sírja itt van? Azért mert anyám várakozik

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

reám? Nem arcát, mint nem arcát, hanem mivel hiszem hogy Leopoldinámtól levelem van, s hiszem nem csalt meg, volt le-
relem. Közt Septemter 1d ült.

Örülsem, ó mint örültem e kedves levelnek, – de nem vigasz-
talt meg.

A leveles jelképpel volt bepecsételve, egy mondta az én Di-
nám, hogy ezt akkor használja midőn örömes fog jelenteni. Gyöngyöd tartsám fel. de
úgy látszik, ezt elfeledé, mert nemcsak nem jelent nekem mentek-
zett, még szerelmétől is alig sírt, – a környezőktől, barátnőitől-
től sőt is, hűségről tereset, – mit volt kedves asszja? miben halads
ügyünk fejlődése? mind ezt hallgat, – vajúl barátnémnak
nevezi magát!

Mit mondjak édes jó Lyuám?! Ez első levele oly nem
boldogított, mert nem éreztem benne a szerelmes, nem dobogott
szívtan sem vágy sem emlékezés, látszott a tettek de arcoltan
nem hűkezett az élet lángja. Elbusultam. Hiszem hogy sze-
ret, de e levél nem órájait ábrándit nemzett élesztő, melyben szive
nem volt szive szerelmével, – erőt hiúltam. Elaludt hidegen le-
lelt vám ... Vacsorán meg hogy tőlök minst érezek, a
tisztelt fájdalom társib, a torkom hamarább unlik.

Este felé megjártam a mezőt. Elmentem egész amaz határ-
dombig. Midőn visszatér arc valék, a fű s a búza akkor nőtt indult
nőni, de szerelmem még virágjában volt: s ima a búza még megérz,
le van takarva, ős most mutat a határ, – és az én szerelmem? | csak szerelme látszik,
és az én reményem? és az én vágyaim?.. Szemem pillái
alol égető redvesség fakadt, torkom igen, oly igen szen-
vedtemek érzettem magamat.

Mégis óra a katonák kürtje szólnak.. Az még eddig
nem ért meg, nem kéres e el? A nagy szemétes ajtón két fehér
lepel ért, s mi egy helyben ébredünk.

Este sokáig ébren ábrándoztam. A házak melyben
én lakom, öt oszlopa van, nem oly régi mint a városi.
Szárasztalom egyikhez s mélázgattam és hallgattam
a holdvilágos éj csendében. Talán senki nem volt ébren
kívülem a faluban, s bennem alig élt más mint
a bárat, s tőlök hideg lett, egy testetlen lemem
– a szív.

Nikem
le

20

Nekem riskáin menedékem a sír? esőcsöpje, az valami
rideg, puszta, kietlen, de ez éjszaka nem találtam arra
oly érzéketlennek. A kik alszanak künlsem, sőt a faluban,
itt a szobákban, nem gondják hogy ők ébren vagyok s Önlő-
dem, s ha nem sad semmit, nekem ér ez semmit? a halott,
mi baja van a halottnak?!

A fű csendesen nő fel a sírom, ki a halott kikelben fakadt
a sírban, az idő folyt fölötte, ő nem semmit semmit, — de örömet sincs?

Mégis, mégis a reszkető édes álmaim, ismerkint kinnszakik
lelkem és szivem, sejtek és ismeret erőt és lélekrest vesek, de
véletlenül egyszerre elfogy erőm, — ijedezek ő ijedezését megelőzni
e pillanatot. Ő reszket tőle. Vársalan jön az elszakítás mint
a halál. Képtelen dönteni arról a mit ő edig kívánt
és szeretett. Minden napos szemrehányást kerdek meg, mert nem
tudom, leáldozni mint tudni határozni! —

Gondolkodóba esem, e levelet elküldjem e?

33. 18/IX. 1845.

Ma kaptam levelét, mely 4 hét — 7 ért küld, s egy lássik hásától,
Vácról is megjárta. A cirkuszás idegen volt, a pecsét is, — erős
tévesszé el ár utat.

Ez igen kedves level. Oly jól esik olvasnom mint ha
meleg ujjaival homlokomat illetné. Látom álmait s becsülök ébert
mint egy kép magam is. S engém is elővarázsnak. Illár
két éjjel egyaránt kebelemen fügyő gyönyűjét fogva aludtam
el, s egyik éjjel vele álmodtam s karjával, mi édes élet
volt ez, — nem egy mint itt e világon! másik éjjel a
legszebb gyönyörűbb gyászruhák ismerkedtek velem, elő meg elővett
ve a sengeri sivatag melynek partján állongtam, E
talpamas fényes a vízbe ért, egy karavan fejére hajú,
arcot csiklandozva. Gyönyörű álmok!

Mi hidegek ezek engem már csak érintése is annak
mi szőle jön. S az efféle engem naponként elszaplálnak. Vél-
künk nem hiszem azt a sok lélekhányással!

Küzdjünk is, legyenek kedves angyalaival környülelve,
s esküszöljük hogy ne haladjon szívünk szerelmi fejlődése. Ha

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ha gondolkodom róla, elszivasodik lelkem, valami kőnyü
teher lesz a földig. S ha Bécsbe előbb viszontlátnak mint
sem sírnia jönnének, s a bálteg s a számüzetés tél kőrtejő,
— Isten legyen velünk örömben és kegyelmes!!

Győrbe meg telegrafirozom kedves jó anyjá kereit. Én mind=
addig megyek, ha ő nem lesz megvárható, — az éjfél már
nincs távolában.

Én ma határozom el magamat hogy 23án Bécsbe
indulok, mert a bécsi küldöttség 25én tisztelkedik
Bécsi Vaynál. 24én Pesten leszek, délután; 25én 11 kor vála
s tovább a vaidavnál tisztelgünk, annán nagy ebéd, és 26án
reggel zirka indulok, mert már 27én Heves megyei tisztelőkkel
lesz küldöttségem, 28án Győr. Ezeknek d. előtti kamárgyó'
elmúlásig alatt mindenben superiorig győlés. És így a pihi
hogyok csak estéit fogom láthatni. Erről nem akarnak mondani
sem, de félnem Vay' meghasonlásától. Ez nekem keserves ut.
Minden ölelésén ~~meg~~ szivemet győtörni. Képzelje ínes édes
Leopoldinám azon sok ~~sze~~ telő és kelő csatával melyes
én közöttök, azon sok fájdalmamat mely szivemet karmolja, —
maga a szenvedés szelem minden más fajtáson velem,
s ámbár ≠ szívemért le fölé fordulni nemlétem. Mentsük,
mentsük meg magunkat édes Leopoldinám! hive

34.

Vasa, 21/IX, 1845. Bori.

Kedves Leopoldinám!

Ma egy éve hogy először megpillantám, — és, csodák Istene! ugyai! —
ma kaptam levelét, ezen reggel, ma azját, ezt most este. E nap
nem ölt meg, — már hiszem hogy nem halok meg.

Levelét olvasván, inaim reszkessek mint a hárok
ha közé kapnak. Miért? Nem értekem elmondani, mert

Jöv azját levele. Ez nem leírott, hanem leadózott,
megvesses. Csak órák multva tudtam sírni, — most ne=
gyedszer e rendelmében. S emlékezem az előtti fájdalmas tisztelt! szenvedésre a szemlomban.

S Tudja e, Leopoldinám, mit ír azja nekem? Kéram,
feledjem ezt nekem, míg azt nem tudom, én nem ír=
hatok. Ezt, most csak ezt tőle igen s boldogsággal hive,

Szemere Bertalan.

/: azját :/

21/14.

35. (: Anyjának. Nagyságos asszonyom!

Engedjen csak egypár sort felelnem. Sokas most úgy sem tudnék, de a keresés nem hiúm el[hallgatni] Éj ajkamon és szivemben.

Engedje [csodálni] hódolatomat és bámulatomat kifejezni arcon legszükségesebb asszonyiságért [kapcsolatban], mely | sorait nyilatkozik. | [minden szépség egyesül]

Leopoldinának nincs igazsága. De bár fáj, a szomj, a hűtlenség mellett az én[em] szenvedést, — ez [is] jótékonyan [is] megengesztel engemet. [engem]

De a Tekj az velem kegyetlenül, mélyaszlannal bánt. Még volna más, igazabb éljenzésem, de a hangot tiszteltem [en] magam előtt is, — a fulánk arantan fúrja szivemet.

Csak abban van igazság mi Nagyod gyöngéd, szíves[en] bűlcs sorait[an] mondatott el. Mennél tovább gondolkodom, a lélek[et] nyugott fenségét Fanná[l] inkább csodálom. S bár mi világ Isten hajt[ott], bár[mi] záporkéjen szívnék meg előtte. Az asszonyi nehéz tökélyt soha így nem ismértem, — e napon ez [is] új bélyegjegyen van, és az, hogy semmiképen ez nyilatkozatomnak hitt. A kalotaszi igazas szól, s ennek [gemet] akképen lehes tekintsem.

Ez az mit nem hiúnak el[hallgatni]. Ha nem lea alkalmam megjósolni tőlté, ezt nem az jelenti hogy elmult, hanem [még] hogy örökké él,

Isten hűven
Vasvári.

(: [26/IX] ám írtam éjjel egy levelet, de nem
[P.S.] írhattam bennie ide:)

Pozsony, 3/X, 1845.

36

Kedves szerencsés Leopoldinám!

Pestről reggel elindultam, éjfélután 2 kor. értem Kőrösre. Ott: | Tardra menvén, hol 38 [ház] és jegyző, két tiszes, i magyar | [Tardán] pénztáros[ok], 1 [unitus] [karam] értünk és altisztiő, 18 uszkaparó, Ilyen magyar[ok] egy küldöttség, s több [polgárok] várakoztak ránk, és mindenki [Ezután] [tisz]oppanással más dolgom volt. Kávé este mentem vacsorára, hol ránk [mint] papok vártakozzak, Sok a zajok tiszt ügyünk nekem [fényérmesek s] sudárzítót szerek, s ezekkel még akkor éjjel Miskolcra men- sem. Ős reggel [a] tiz órával értekeztem, aztán ge- [fele]- Egyéb részletesem, aztán papi gyülés volt délig és délután, és este politicai értekezések, sudárzításokat. s és szerencsés. nehezére késő keresztül ily lánczolatban folyt az én életem, nincs nénu nap egy várakozás szabad tekintnek elkerni, s másnap éjjel késő lefeküdni fejem olyan mint aréi és a napos tavaszban sülsé, — bódulás a hangyás zenyája utján. Állásom [igaz] [jóra] [fordult] e dolgok zaj és baj.

Gondolkozza ódor Leopoldinám, mint jól esik annak, ha kvaiza

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

álhesven, a szabadban szabadon érzem magamat, - a gond, egy szóval
legázul rólam, csak maradj a város falai közt.

Ilyenkor, tudtál most, sötétségre elérzékenyedem. Az ősi sél,
mely hideg fú az avar száraz közt a mezőn, úgy tér, mint ha
lelkem hangja volna. Még a hideg is kedves nekem. Ez nem szeretném
ha most tavasz volna; semmiképp jól esik a semmélés / elbágyúság / ősz
lása, - a halmokban a szőlőskék képeit szemlélem, s mindig ezembe
jussanak arra megdöbbentő mélyes érzésem midőn a puliz
kezem felett megpillantottam.

Életemnek két oldala van, s mindkettő borong felyétt. E
kettő szétválasztása alatt érzem, hogy a földtől kissé mélyebben nem rúgyodol | látásunkkal
más, de ezenkívül annál sötétebb szemed. Napsütés
nélkül és sárgásra fűtődnek, mint a mező, mely felett az a
nagy szilaj s a felleg hangyika nagyszerű vonul el. Végre arra F együtt üzve
sem tudom, boldog vagyok e vagy sem; midőn ösztön kerek,
már készülődni érzem a búnak alkonyát is.

Gottan szeret mindt eddig? Nem hihetem, édes Lyuám! ama
félreértés utolsó nyomai csak akkor enyésztek el szívből végképen, midőn engem
szükségessé megismert. Hiszem maga megmondja, hogy még nem téves | nem
vilma vidámsága egésze, s mérsékelt? mert vannak gondolatai mik
lelkét sötéten lengik körül. Én, ismerem az ember lelkét, s arra
is, mely annak bűnbe merülését látja fel, csendesíthetlen, de el nem
nulhasszu magától, s én pedig még nem is értem, de ezt nem
is lenne elég, mindezeknek inkább tudói ismi mint Leopoldinám-
nak. Gottan nem részletes mint eddig szeressen, édes Lyuám,
de nem is kívánom, eddigi szelíme boldoggá tőn, mi van ezután
nem ismerem....

Nem oda jussak e levelemben hova igyekeztem. Reggel kez-
dem tele, s most éjszaka van, a hány órát értem anyagtalan
szakasztottam félbe. Hiszem legmelegebb ezeggjei hullnak el.

A két levelet tegnap megkaptam, s meg a harmadikat is.
Nekem mindenik örömet hozott, hiszen érzem rajtok
sajátnak illetését. De az írás nekem akkor sötét oly megható,
ama szerencsétlen levél óta. Úgy reméltem, hogy én már nem
nyok ilyen idegen, lelkiismeretesen fölnyitnám kebelem fődelét, oly bi
zalommal, oly gyermeki nyíltsággal, oly igaz örömmel és
azzal gyöngédséggel, - s Istenem! hát én azt hiszem, hogy e | és ueher
nyílt lépéssel nemet tettek tőletek el, s vártam hogy ha akarom
gyengék, magamhoz térnek, ha nélkülem tehetlen, megjavulnak,
ha számításom hibás, kijavítanak, sőt a tiltás aszai fedés-
nyilvánulás is jól esett volna, de az a határ, hideg, rövid
lemondó válasz. Mintha élesem egy fekete sátlán egy kétségbeesés
volna, s egy szörnyű vegyig szikra fölötte.

Ez

12

Egy pillanatra elszúrs élesszem. Élszem, de halálosan lát-
szom. Ismerik e e Lírus ?! ..

Látom, látom szemeit, kedves Lipótdiáim. Hallgassk.
Elfojtom fájdalmaimat, ha a fuldúlásra méltóttan nyugalmam visz-
be, ölle szilán megszomjul. A rigaszolódásnak legbiztosabb útja,
mely a jobb remedium eléggé vált. S nem mondtam e valamikor
levelemben, hogy mely szemére eddig kívülről az is készül
elmaradni sőlem minden schützesten? ...

† fájdalmam

~~Fuldúlásának a gyógyulása szemlélődésében.~~

Meddig maradnak még Pálután kedves Lipóim? Kérem, írja
meg ezt. Ezt tudnom kell, éjjel nappal dolgozom hogy szabad időt
szerezhjek magamnak. Most az én lelkem el van vele telve,
jobban mint valaha, a szerelemnek minden kínját minden
kéjét érzem.

Hálás szívszeretet jelentse be kedves anyjának. Mint a sú-
várvány tükörtükörképen tündöklik ő fel egünkön, — de jön a
tél, s ~~meghalnak~~ fog e akkor is fölöttünk ragyogni?

Isten áldja meg ezer keresztt Lipóim, ♱ a sorson is győzedel-
mes vesz az idő, ez rigaszval, és szerelemmel, mely sírnak

Regény hívével.
Petőfi.

37.

Vasa, $\frac{12}{X}$ 1845.

Kedves Lipótdiáim!

Egy héti hiányzás után ma jöttem meg, s sú-
lyos ~~gaz~~ tűz sorait csak ma olvastam. Oly sok jón-
dolás villant át fejemen, mit ~~ön~~ válaszul adandok
kiadandani; de én már nem merek írni, — nyelvemnél ez
ír áll, mely ins hogy a tibrcáltast sú mint nyíl térhez
vitta a sírba.

Sminek titkoljam hogy ez nagy lúc lelkemnek; minthogy
~~egy~~ keresem zsinám be kedvesem előtt. Sminek tit-
koljam, hogy ezúttali levelemben e fájdalmaira helpest is
már érjátam, de Lipóim ujai sapúntalanul hagyják
a sebet, — és mind art mi benne seb és bűnat volt.

Ő Én art tűrni, nekünk szavával remekűzve nézni
bajjal s bával, mint art mellőzni; bár fáj a szapúst-
gassá lendetben, de mi soha nem fájt, soha nem gyógyult meg.

Mit

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

„Mit innigster Bewegung sah ich dann, wie jedes Ihrer Worte wohlthuend u. sanft in sein Herz fiel." Ó édes Leopoldinám, ha ezt velem el tudná hitetni! Valahányszor kedves arcyára s Lpnámra pillantek, a család tagjának érezsem magamat, de ha ö szá tekintettem, mintha egy hideg kö=fal vonult volna közénk közönbös tekintetében. Boczásson meg édes Lpnám e szónak, neher ezt hallani, de szenvedni és hallgatni volt neher!

Ezért, ha horá intézett levelemet szöngéduck találván köszöni, e köszöneset elfogadom, mert valóban Lpnám képét és szerelmét folyvást kellett szivemben lángoltatni, hogy legfölebb csak a bánat és keserü hangján irhassak. Ki ugy irhatott mint ö, az nem szeret; nem szenvehányádépen mondom, mert hitzen a szeretet önkénysses, hanem mondom mint fájdalmat.

Általában véve, ha mind azon gondolok, mi véleményre ama level alkalmat adott, a hideg sör; ugy érzem képe=met, mint a zirágot melyröl a harmat s pox letöröltetett, mintha Lpnámok magát ámitgátni kellene hogy szerethessen mint elöbb: riskán élverhetö nyugalmam' óráiban szörnyü az a mit szenvedek, mintha nem volnék többé tiszta, azaz, nem látszanám tisztának.

Ezért én most az idöben bizom. Ez az események' isteni megfejtöje. Kit behomályosit ezt ~~[illegible]~~ ragyásba is horza, a becsülés ujra megtér, a kemény szív megolvad, s a szenvedö vagy meg=vigasztalódik, vagy — elnyugszik....

Nem többet.... Bezárom levelemet hogy még ma postára tehessem, mert mintán én 18-19ike elött semmi esetre nem indulhatok, addig választ kérek Lpnámtol, s hozz elöbb kérek. Csak akkor fogom megirhatni meneselem' napját. Istenem, Istenem! tavasz után a nyár is, az ösz is elmult, még a tél is elmulik, — nemnem, ha Ö szerető szivvel bírna, nem Lpnámat nem engedné sirni és sirni, sem szenvedni végtelenül

szerető hivét

Bernd

Vasa, 14/X, 1845.

38

Szeretett Leopoldinám!

Ma és tegnap ismét utazgattam, s most esse[gy] oly jól esett fáskemb[e] térhetnem. Mert e két nap alatt nálunk egész téllé változott az idő, oly hideg van a mezőn, csak a hó hiányzik, ennyire is rá nincsen, a havi/tűzhely. De kivar reám ősszel engem és testvéreimet kis ágyamban gyermeke, más senki, senki egész télen által. Eddig az ősz a tél oly igen hosszú, rettenetes hosszú, ha zajnak az idő az arra hogy rettenetlenség sürgetnek velünk, ddd nélkülem elkeseredem....

I csendes és meleg

Ismét villamsáv Bécsbe. Hója keserűl veres arczigesen. Sima jöss le mellette, sima sér villa. A vizjárók másodszor hervadnak el. Midőn villamegy, mintha szívem szívemet elszakítaná elhagyni. Keresztünk a multat tél kicsait. Lélekmarcsz kísértünk a rémjű idő hatalmának. Ilyen az alatt utálatos a halál is! Ki ki menthetne vala meg benneműket ez ürtözetes helyzetből?!....

Sima hosszúságra gyakorlom.. Hosszam és szelíden akarom imi, de lehetetlen, lehetetlen, elfussz a hangja lábaimtól ellen.

Fmert szeretem, bűnösön szeretem,

‡ Eddig sokat akartam írni -- De

Én ki ismeretes, Szűzanyának --- Ez rögtön tervezem levelemet.

Szerencsétlen lenek ti én, ez tündéknélkül csak a lehetetlenség gúnyolhat. Most Addig hallgassék a Sír, hogy azután megszerezzem az hangjait az írónak, s elhozzam az tervedést.

Csókra hívek

Szeri

39.

Vasa, 5/XI, 1845.

Kedvesem!

Én nem utazám szerencsémen. 30án esse gyönyörűn tiszta derűtnek egy kesztyűt hűtelen összeomlott, 5 bár szélmes senki nem szenvedett de ősi 5től éjjeli 3 óráig a szűnő erdőben kellett várakoznunk. A tűzhely aludtak; én gondolatimban a gőzhajót kísértem melynek szerencsés utat kívánam a csillagok fényében alatt.

Ki ma reggel 8kor értem Kövesde, s már 10kor egy más városban ép oly ismeretlen emberrel volt ügyem mint

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Szer

Sept. 27-ről írtam. Este pedig hazajöttem, s reggel hiszi, hogy Szeretőnek is mindig ilyen a kár hirtelt feje körül, s beteszik az ajtó apró kellemetlenségeit. Bizonyosan nem veszik észre annak sietős, hallgatót, ki a távolból mindig ide tekint, bár semmit sem lát, vagy figyel bár nem hall semmit.

Levelét gyönyörű semmiről tettem. Ha 3-án 7 kor még azon tájon ismét a drága hajó, este alighat kiszállhattok Bécsben. Tehát még egy második ismerős éjszakát is rejta keble sűrűségük? Hála Istennek hogy annyi már elmúlt, s Isten mint mondá, én már a varsinkában képzeltem. Vajjon arra három alatt volt e fillanat melyben szám emlékeres vilna? Somiben egy e más alakok tünelgtek? Mindegy, sivében képem ott rendezgess, azaz árnyalakban, mikeus az megvilágított ablaka alatt járdalt, az utolsó hajnalban. Nem hit és szeretem egyszt, kit szeretek annak hiszek is.

Istennel én már többször elutaztam. Midőn a szabadban utazom, mindig a gyönyörű madárka felé fordult tekintesem akaratlanul, ezek száró, semmiben vidor történek. Úgy nekez másfelé nézem, édesebb élnek felé, ezen nincs semminemű gondolatimnak semmi vetése, de Lauró felé a lengyen napja pályája veretem.

S nekem az első alkony legkedvesebb időm. Szivem ilyenkor fakad fel legjobban. Kitet szeretek, arcomat ekkor gondolkodom legmelegebben. S legyen bizonyos benne édes Lyudmilám, hogy ha az alkony óráiban rám emlékezik, gondolatiak szállásomra fognak.

Tudja édes Lyudmilám, hogy az én életem két felől oldódik. Az hittem, miképen a polgári e hónapban már meg lesz oldva, ha a helyesleti bejegyzés f. hó 10-én megszűnnek. De nincs így. A bejegyzés decemberelejéig van halasztva, mi ergem igen igen bosszant — Vegye elő képemet, édes Lyudmilám, meleg ajkaival simogassa meg kandóját, mert e tactica engem haragra gerjeszt, képem szelleme érdekében okvetetnám, hogy a haragos vonás rajta volna meg.

Kedves szüleinek jelentse be néhy tiszteletemet. S az én szeretőjemet, Lacit, jobban van e egészen? Bár mind is egészségesek!

Csókolom kezeit édes kedves Lyudmilám! Úgy e, mikor mondá, hogy lesz. Fog a denik, fügyelem Schmidt előtt fenn sivával magamul olvasni napjaimat egy órát, és engem szeressen

fog ~~Sem~~ szeretne sem jobban mint eddig szeressen, mert ez az
ami most egyedül boldogítja az életben,

Szerencsés Bertin

küldtem át vissza.

A levél elején volt egy fehér galamb, amiből lefogyott olvasó, kereszttel. Fogyolyesen volt festve, mint szokták a rendes lelkek.

Vassa, 7/XI. 1845.

40.

Kedves Dinám!

Ime repül hozzád e jelképe a szerelmednek és szerelemnek s ~~szeretek~~ ajkaiban ~~szeretsz~~ az abitamak és hitnek viki jelét. Fogadd, ó kedvesem, e képes ~~lelkiállapotomnak~~ minek néma ~~képviselőjét~~ ábrázolóját az összes lelkiállapotomnak, melyet ~~érzek~~ ~~irántad~~ hozzád névnapod szép hajnalán.

(Légy boldog mivel szeress, de boldog légy ha nem szeretnél is. Ez jó kívánattal áldozom, neked, és tiszta s becsületes szerelmemnek

Mikor Isten Hétszer nap multva egy éve lesz mióta szeretjük egymást. És ez az egyezés egy év alatt, ha az ellenkezőket kivesszük, mert az által szerelmem nem volt kedvesebb — ~~összes~~ ~~egyezésnek~~ jelét összes a rólad való gondolkodás ban tűnésben el.

Jenger örömem volt, roppant szerelmem! De bár mennyi volt szerelmem, ~~kevesebb~~ semhogy örömimben jutalmát nem találtam volna meg.

Esmeretes a legszebb őszi napi alkonyán sírom. Oly szép nap, hogy a tavasz látszik virágaimnak, — virágai nélkülözésnek, De ~~bár~~ a tavasz elmult, bár ősz megjöhet virágait, az én vidámult lelkemben most kerdődik a kitelet. ~~Képed~~ benne egy kél mint egy virággal, mint a piros rózsa, közepében kéklő hasmassal.

Merj, édes Dinám, a semyelemba. Kiválik a szivnek ételege és illata a kegyesség. Imádkozzál, magadért, azért is, ésszem is, mindkettőnkért imádkozzál. És ~~is~~ szeretlek is. Kulcsa a mennynek, melyle nyitjuk, az ő kezökben van.

Ne búsulj ~~mondtam~~ távolság miatt. Ma éve közelebb voltam lélek hozzád helyest szerint, ~~de~~ és még is messze, most szerelmünk ~~most~~ rendeltetés szivünkben; most ellenben bár sok víz, pusztaság hagyj választ el tennünket és messze sér, szemem tükrében

[Írtkki kérel vagy hozzám, tennem vagyok, mindenkor, a te

és szivem dobogásának melegében, mert én most már szeretlek,

szerelmes jegyesed,

Szemere Bertalan

Miskolcz

/ E levelet 15én vezzel fogja ünkapni, vagy ünnepsem:).

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Miskolcz, 14/XI, 1845.

41

Kedves Dinám!

Alig mulik el egy óra hogy róla nem gondolkodnám, s ne mulyék el egy két sem, hogy ne írjak. A politicusnak most úgy magyarnak a maga csatáraival, mint a kasznárnak, s nekünk körgyülésünk terén, nagyon kiss csatáznunk. De én itt úgy érzem magamat mint a bajnok a harcban, kedvesem' képe lebeg szemeim előtt.

Ihon kérdi édes Dinám, miként vánk már ennyi ama választásban? E gyülésen mi, még mindig többség, bátor határozatra vihetnénk ki, t.i. megértek a helyzetnek, hogy beigazítást arra siessék, mivel okaink a siettetésre. Mert a beigazítás most nem történt meg, s alkalmasint csak Decemb' elején megy végbe, és ugyan akkor tehetni fogjuk a siettetést is.

Ah lehet, hogy én nem találok hibázni, de az lehetetlen hogy párunk, st. Pártunk többségben ne legyen. Tudnod egy kanalmas kövessegyem, a Gyr. Kegyesrich Miklós, a sárnok' testvére, ki, némileg Deák F.' felsőbitására (ide ez tűzzünk macskájon:), F. megjelent Pesten és mellénem nyilatkozva. Ő maga szelid, jámbor ember, de neve a választók' terén kanalmas, egy sátorral ér föl.

F. tól évek óta ismét

Semmi okom B. vagy Deákkal, és Kossuthtal. Ez utóbbiról megjegyzem, hogy én hidegen viselem magamat irántuk, mert tájékozva kár előttem világos, de már van elégtételem, mert nyilvánosan cáfolta hibáikat. Csak lelkismeretünkkel legyünk tisztában, a hangzó mint a felleg, elvihessék elvalik.

Bele untam a hiú a sok politicai kérdésbe, és még is itt, sem fejezem el, Dinám' emlékezetére? Nem, ő nem, sőt miatt nem, de is vagy szemethori, vagy kétségtelenebb sorsunk' tűnődését. S én fűzöm ezen okból kapcsolatban el a szerzést, mely ad ez én ezt: mint, — és mit tán az én jó Dinám' jövendőjére nézve? Történt e valami ujdonság? Ha én elhárítottam gátlásaimat, amaz még mindig fenállanak? Sem tűnődöm nem ez? Sem a győri kanalom nem hiszen? S ha én ismét tudtam sürgetni és árkon átkapaszkodni, arról még mindig sincs sorsunkat érdekkel?

Ejnem, ujjan édes Dinám! Elfoglaltságunk óta ez ujjedelt egy rövid percig sem érezem, de elő sem vagyok, hogy ha még soká halad, elerőszakolt türtze, — mint a fűtáil, mely mérsékelt meghonodván végképen elhal.

Kapt

25

Kapsam levelét a két galambút, s ezussal nem irigyeltem szárnyaikat, sem a szirágokat körülsök, tudja e mit irigyeltem? Talán ők is érzik a sél' jöttét s sélre valót gyűjtenek, mint mi tevénk? Boldogok ők — ha élnének, mi pedig élünk de csak a szellőt csókolhatjuk mely jön és megy szabadon.

Én minden ~~nap~~ párra napon a szinházban képzelem, ott van e? és essi 10 óra után a theaassal körül. Egyéb útait nem ismerem. Az még is különös, ~~hogy~~ [szeszemetes] hónapokon ált távol leszünk egymástól, s néha kedünk is lehet, a nélkül hogy lelki fordulást éreznénk. És az a levelezés oly tökéleslen, csak a pillanatban száz kérdezni valóm volna, de ki győzné leizni, ki győzné zá felelni!

S idő sincs; épen út az óra, küldöttségbe kell mennem.

Tiszteletemet jelentse be kedves szüléinek, Lacit pedig ölelem. És az én Dinámnak mit mondjak? Azt hogy forrón és hiven szeretem öt, mint a galamb a mézes bezát, ugy ám, s tüzelmesen vagyok az idő ellen mely oly lassan halad, kinjára

szeretnes hűvének
Bsz.

42.

Vatta, 25/XI, 1845. délben.

Édes Dinám!

Nem irok sokat, nem irhatok sokat, mert két nap óta közbirtokosi gyülés van, s annyira körül vagyok véve emberektől hogy gondolatom is alig szabad. Csak az estnek örvendek, midőn a kés pármára lehajtom fejemet, s ábrázatom nyugszik szom helyen mely arczának lángolásától ábrázmelegedett. Oly mélyen, oly hiven bele fekszem, ugy tapadok bele minsha ott szeretném, — pedig Dinát szeretem.

Nem sokára többet irhatok, December' 1jén a beigtatás végbemenend, s akkor sok egyéb történhetik, akkor sokat meg törendőlhetünk. Az idő nedves, bosus, esős, de azért ott sokan leszünk, százan, sőt ezeren, jönnek szomszéd meggebeli elvbarátink is, — akkor sok történhetik.

Most én kissé bús vagyok. Nem irta e, Dinácskám, hogy 17ről ~~a~~ levelét kapom? És hol van az? Várom négy nap óta, mert már eljöhetett volna, s e késedelem engemet

nyugt

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

nyugtalanít. Mi baj s Sinek van baja? Ah én Dinám nekta
szavát szavam, s miért most nem? A lélek oly igen tudja ma-
gát tisztogatni, s az angyal így ugy mint más.

Azután még most erőt vagyok Mindenre erőt érzek keblem- | mint gyékor.
ben. De mélyen is sátgathetek, de e kis világom elég magasan állok ann
hogy alá essem, akkorra tántorodni, sinnódnék mint az idő fűzfáin fügyem
most.

Gondolatim s érzéseim' körgonja az én jó Dinám, a mi szélem
van, ő ezette van, mit kívánok ezette kívánom. De ha egyebet,
ha minden mást elvigyek is, mit ér ha mostani helyzetemben ma-
radnék? Így nekem nincs szélem, így nincs kívánságom! S nem
arra idéken sütsönkerik e minden? S én ismét insér kedhessem e?
S mi sütsönt? Sem pap, sem egyház? Nincs kit titokban vég-
kivánné? S ki lenne ha elég veselkedne? S tisztelt atyja
nem elégednék e meg ezzel is?..

Ő ackem nem ír, én fogok írni... E pillanatban valami hideglelés
elvi ilja szívemet, mely arra jelenti, ő nem kedvel engé-
met. Szégyen fajós gondolat ez.. Ha ő kedvelne, arról több
tudósítna volna.

Jusztinát jelentse be, nédi, s kedves anyjának, kihez az
én Dinám anyát, testvért, barátnét együtt hív. És Laci oly pajkos
még is? Van e szemüvegje? Keresem a haranyt néhány nem
folyamodva.

E rövid levelét futtában irom. Csak arra akartam magam-
nak emlékezni, s vilad minden nap, minden órában
gondolkodom. Elvesztem a napot, melyen álmodimnak teljes lélekkel
élt nem adhattam magamat; a gondra arról haragszom most tilos
van el; a magányt arán kedvelem most bánat benne velem lehe-
tek, s szeretni az élesen az álomban keresem és találom, ha ott
is ölelhetlek, csókhatlak, sőt ha csak távol lehetek tőled kiváltképen
ma éjjel, midőn házam (de nem az ijam) előtt álmodtam ma-
gamat, sok kvári állt körül, de én nem menekedtem be. Úgy e
boldog vagy nálam?! Ah csak ne ébredtem volna meg fel!

Szerelmesed B.

43.

Miskolc, 4/XII, 1845.

Édes kedves Dinám!

Gyönyörű levelét, mely oly édesen hozta volt minden a napi
meleg sugárja, éjjeli magammal hordtam, éjjen szivem fölött,
mint örömmel, reménnyel, élesemmel forrását, de, mikor ohajtám
volt, kedvem szerint nem felelhetek rá, most is üzve vagyok minden

a vad

vad, ha ostoba vagyok sokáig tele emberrel, még midőn fölkelnek, s ~~éjjel~~ éjfél után jussak haza a társaságokból.

Ó be jó hogy a gondolat és érzés szabad! Körülsem egy sereg emberhullámtól, s titkok ön is, hallom ölet, de gondolatomban Dianám körül röpked, a nélkül hogy valaki ébre vennék, ~~érezhetné~~ arra csak sejtené. Ó be jó hogy a gondolat és érzés így szabad! ~~A titkokban~~ ilyenkor a szem kéjében ostoba, melyet gőzölgő kéjtől a mennyekbe bűn pillantani.

December 1jén a beigratás megtörtént. Pompa volt de rend és méltóság uralkodott, s kastélyunkat nem lehetett hogy egy kirkjós ürügyet alkalmat adván ezá, nevem jobban kaparjuk mint az ő ünnepe lett volna. December 2án ünnepélyes lesz, s akkor a diszmálassás napja ki fog tűzetni, s alkalmasint Januárban lesend.

A miniszterjén keresztfogyos ~~volt~~ egy éjjeli gróffal, kimaradt, s így a cserkedés megindult. ~~Kalandozásokra gondolnak~~ A párok alakulnak. Nyílt és titkos szülekeresek tartanak, tanyát kitűznek, a politicum ~~bad~~ rendeződik. Reggeltől késő éjjelig künn vagyok véle, mert a hűvös kövén ön ülök. El vagyok fáradva, mint a sokáig felhuzva lévő húr. Fél óra múlva pedig indulok, bár lakad az első, Gr. Keglevichhez, miller eseté, hol leszünk talán három is.

Ez különös élet! A hölgyek is párokban tartanak; zárlók kimerednek; dalolnak; s esténkint ~~ezrek~~ ezrek hallják az utcákon, ~~ha~~ mika karnagyi zene kövén, s ugyancsak énekelnem. Ez élet nincs minden különös nélkül.

Ön csak arról nem ~~kedvelem~~ kedvelem, mivel elrontja nem gondolatimat, hanem időmet, s akit mondd nagyon szeretnél néhány pillanatom ~~alatt~~ között, egyenesen lecsapom, hogy én szeressem Dianámat, a diadal közöttünk ébredve volna kedves, hogy néha napról meghaljak vágyamban utána, hogy kedves ~~szeretlek~~ szeretlek anyjával, mig ön ész tündöm, tegyenek át sűrűen lépőjeles elmúlnak az ohgyan boldogságba. És olvas magamat sírat? És engedik sírat? Kérem, tegyék ezt. És ~~szeretne~~ szeretne sírtam? ~~ne~~ olyan jegyesfiúi elő szeretnek, hogy ha az egyetem ~~nem~~ nőt nem lesz, mást ne házasodjon? Igen? Igen édes Dianám sokszor és hosszan, mert ~~ön~~ tájtam vágyam sebes fokát, majd később ön is minden időmmel rokon áldozhassam, édes kedves Dianám!

Szeretve hűségig.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vasa, $\frac{11}{XII}$, 1845.

44.

Édes jó Diodám, kedvesem!

Leveled, a kereszt' jelképével, csak tegnap kaptam; hátára ez
volt írva, "[illegible] zükacsiur =", tehát [illegible] ez is szédelgett. Már
gyakran ki" voltam éhezve, mint a méh mely a virág' mézére vágy,] végyenben
miután kötöttékeit [illegible] volt hozzám tenszarrosok. Este kaptam meg, de
még bajaimmal meg nem hatalmultam, nem bírtam föl, csak két
este, lefekvés előtt, – ismét hasonlóan a méhhez, mely [illegible] akkor szokott repülni
a virágra midőn éhséten bajai által nem bolygattatik.

Gr. Keglevichtől tegnap jöttünk haza, ki Lihováron, egy magas
hegyen, erdők közt lakik. Ő nőtelen, élete víg de vidám mint a
hegyen, Uri kendő rendig volt nála 50, közmunkás 60, és két [illegible]
sasé. Uri kendő rendig volt nála 50, közmunkás 60, és két
hangászcsapat, s kedv, tánc, zaj, és politicai | áldomások és dalok. Ha
nyár volt volna, föllázítottuk volna dalainkkal a hegyek' ormait
körösköröl, de így csak [illegible] álgyulövésekkel háborítók a
vidék' nyugalmát, – sőt egy reggel énekeltünk és ama nép reform.
templomban, melyet az anyagon és napszámon kívül Keglevichnek
60,000 v. frjába került. Hild építé. Elbámul az ember midőn a
hegyek közt, † a gyönyörű egyházat megpillantja.

† görög alakú kúpos és oszlopsoros
† egy szegény falubati,

Az igazítások a megyéknek elkezdődnek mindkét részről. Ha a helyosses rész=
hajlaslan lesz, diadalunk, – mindig Isten' segedelmével – bizonyos.
A másodalispánt, s két alszolgabírót kivéve, az egész tisztikar velem
tart, s az maga 67. De fejem zengbong a sok gond miatt, a[illegible] unalan
teremés, irás, utazitás, pörnyarsás, tisztujás csaknem beregyé tesz. Ez
Ez öldöklő helyzetről nem lehet fogalmad sem, édes Diodám, hiszen
ez előtt magamnak sem volt, csak most van, midőn [illegible]
érzem magamat melyre az épületnek egész s öttes súlya nehezedik.

S ha még is sejtelme vonne azon vádnak, hogy még én itt a
közért vívok, vívok a haldoklásig, édes Diodám s tisztelt szülei csendben
lépésekkel tesznek boldogságunkért; de ott ara alatt semmi nem történik!
sorsunk' kereke megállott! Ez engem' bússá tesz, s lelkem elsötétül
mint az éjszaka. Olyan vagyok mint a bimbó, mely részről kergetve szárazon virág, de
ha lecsilapul a vihar, nyugalmam' első óráján [illegible] és csüg=
gedéssel fog kezdődni. Ezért tehát még jó e politicai harc,
kiragad a szenvedésből, – de ha később ha kétszer elkínzott, ismét visszalök marasz=
lékául a szenvedésnek.

Legalább édes Diodám nem tudósít semmiféle lépésről. Kinek
irtak? kinek üzentek? kivel beszéltek? [illegible] történnek e
előkészületek? Elkeseredem, eszembe jut vagy hogy ha most egyszerre
benyomulnának megyei bajaim Diodámtól még mindig [illegible] áll [illegible]
± mi kínos érzés ragadna meg? az [illegible]

~~mint eddig~~, s a leszendesült idő nem hozna uj boldogságot, csak szakadatlan folyást engedne ugy könyeimnek, mint fájdalmimnak.

Nem, nem adom át magamat e kietlen gondolatnak. Erőm meglankad, pedig most minden erőre szükségem van. S mint nő, mely sul élete két kabát vesseségei; – nem nyomorgassam elő lelkemet a feledtemmel, elég ideje lesz nyögnöm ha a Sors leszip vas kábával. Ha látom hogy reményem illatja volt mely nyom nélkül párolgott el a légben. Minden eszre, ugy érzem, nagy szivesreményü események küszöbén állunk; készüljünk el komoly szenvedélyre.

Jöjjetek szülőink jelenése be hódolatomra, s tegye, hogy ~~ne~~ sírunk szemléltemi kegyetlenek. Ah időben az élet s szerencse sírnak el. Lacrit ölelem szivesen. Ah én szerencsés sinámnál pedig árat ereberem, hogy képviljen nyalkán az éjfélig várakozni ülni asszonyom mellett, fejem a polikám gondolatmint a fü, mivel pedig fáj minat egy dagamat. Kalandozzon e helyzetből, könyörüljön rajtam, szeressen és cselekedjék!

szerető hive

B.

45.

Miskolc, 28/XII, 1845.

Kedvesem!

Csak néhány szót, édesem, de az egész lapot borítsa el szeretem, lángoló, és bennső szeretem. Hiszen nem mindig csak a betűben van értelem és érzelem, a rózsának már szine jelenti a szeretet, ~~szerelem~~ mint tőlem minden levél ha az erőltetett lap tolla is.

Jemay volt közgyülésünk, s a tisztválasztás nagy fanF Erős sicsek most mejelen= 26ára tüzesen ki. F ~~Erős~~ esik Pál fordulása =, s kérdés vajjon a mi szerencsénk is nem fordul e meg? Mindegy, mikor kérdeni kötelessége, vesszen nem légyen, győzni pedig jó és dicső. S ez az oka, hogy elveim s elvbarátaim érdekében nevemet oda kellé adnom, hogy az legyen a zászló mely alatt az igaz ügy barátai összeszedjenek; ahol lehet nem győznünk, ha ki nem jöttünk, – e körtörténynyel magát tévhezemé.

De ha nevem ~~nincsen~~ másodnak zászló, nekem ~~nincs~~ is kellene egy ~~nincs~~ zászló, és az jegyzésemtől ohajtanám. Ennek történia alatt ~~legyen~~ vágyném, győzni vagy esni. Már sokan leányok csinálnak zászlókat, de a ~~nincs~~ fő zászló a Dinácé lenne. S ~~szeretem~~ ~~legyen~~ fehér selyemből lenne, ~~arany~~ sárga rajtal, és nagy, 10–15 röfből, nyelet neki ismem csinálstanék.

Rá

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Reá jőnne főkirasul vagy ez: Egyesülés áld erőt! főlibe
forszerőn két öllefogott kéz, — „ reáj elvezulelezetés bildoz=
ságjelentővel. Vagy: „Ellem, vagy győzzek, de becsülesesen!= Vagy:
„Isszabeu s ügyemben bizon!= E három közül válasszon,
édes Dinám, s hímezze vagy festesse egyik oldalára, máskra
iratson nagy két Sz. Sz. t.

Ha a zászlón selkiusek föl, eüm és szeslueem nüni fog, s
barátimat is sistros kerülés szilja meg. Ugy pillantsk felé
minthe az mástkám volna, minthe jegyesem járdalua s villogna a zászló alakjában
sorunk közötte. Ast nem kell főlszemlni, az reuselue fel ten=
nüntet. jel alatt akarok győzni vagy esni, üvint egy csákár a kereszt alatt.

Nem sokáva sötter. édes Dinám. Siókolom kereit, és titsztt engjáét,

szeslues hüvez B.

46. Vassa, 26/XII, 1845.

Kedves Dinám!

Jelvilágositást kivám a helyessei ebéd-eseményeiről.[2] Álszlátan meg=
jegyzem, hogy a tiradát soha nem elég magátan olvasnia, mest az elfogódi
a sürsészeket, hanem mindig ussána kell olvasni a tirlapot is, s hogy a bosszú
nudsitások etten kitelesebbek, azzal én kereskedem. De nagy érzem
meg amar esemüny, hogy kosras ne legyek? Tudnia kell, kedvesem,
hogy asszaluál 250 em üléuk s enngi ember ha eseudesen bekél is zajt
okoz, hogy a helyesses oly hévért is ida sürsészt kitnek ns helye nem
lehessen volna, hogy a sesem nagy levén áldomázni egyszene sötten
főlkelnek s sólum kerdek mitől szépsü mulassáj s nevesés támadt:
armtam a helyessei parancsjei. F-tik most ugyan annyi apró helyes= F = Dühös vokmai
kék adamak lenni, minden kis zajt, mely vagy asszaluál is ivott volt
s nem leteszt másképen, sisteleseusének vesek, s kellenlen és szemtelen
telefülsáitkal a kedélyeket ingerelik, ugyhogy a gümüs, tomai
küldössek amar apró kári gandák gyomra viselése ellen fen
nivál kikelnek, s nekem minden erümet össe kellett szednem hogy
sziskemet ne ve hagyjam. De én végig ns ültem, mest ussáam
fele ment volna az asszalo. Hanem vége felé az ebédnek Gr. Kegle=
rich is vele sötten főlkelnek?, és miért? Ellenel egyik paranyst
szivar kendőnek kívül s ezen ara K. sümi kendre, mitől a
más ik parancs nem sudván ti az a helyessei kendelesiből tárkinik, mi
K-ben most mandván, hogy az nem illik, hogy a ti szivarmi alatt
mangen ki, mely gyomtalája K- főlkelt s ürnemt vele sokan, | a kári ganda által
s másképen nem is lehessen. Ezt nem az ellenéit, nem ki tik ütközött kenyéig tali
ns a K. Szüben ülnek és sünte sivarnak, legfölebb 20–30 an.
Nivál, édes Dinám, kevesen mennek ki, s már csak az ebéd végén,
s az asszal nem veresenyén mikülnjnal, általában véve nem egyszere hanem

gyüdnj

epródusban s szeptemberben kellemesen fel a rendőrök: de ha a magyarok rendőrök' gyomrát sajátok tekintjük, azt kellett volna semmi hogy ne hagyják az asztalt, mert ennie mennünk ide és nem gyomrát jóllakni, s a házi az válassza meg étkét ezt gondűnek.

Egyébiránt az ilyen események' ~~képeit~~ fölfogását csak elmondani lehet, leírni nem. —

Igen kép s igen kedves

Leveleit vettem, a dec. 18ikát is. Örömömben kerestem a kedvet képzelni, s kérem, küldje le Barkassy által 1–10 és kép gondolatban nagy mű Erzsébet van, annak melege alatt nyárgyötrést fogunk majd érezni azzamban. S látja az ő elejétlenség, a türelmes egyik emlékét ajkamon még ízt fog, s már azt kérdem, hol van a daguerreotype képecske? Hogy édes Dinám, nem édes gyönyör e ha reálnak szerelmi szerkezetét elöttünk nemlétezésünk? ha azt mikor szemünk Londonban azzal, mikor pármának alá rejtjük el, s belőle álmainkat elborítanak a legkéjesebb ~~képek~~ alakok' tündérsereg által? Nem képzem tűrtiat, hogy a gyönyör, mely kellemen van, elakasszon ~~fejünkben~~ tarsám, és Dinámmal álmodtam. De álmaimban volt egy barna leány is, s jegyzem az volt, sőt már nőm volt. S ime türelem Dinámra pillantok, és | rettentő félelem ölelte szívemet, s szűnődtem keresem hogy tik én nem azt a barna leányt szeretem.... Gyönyörelemnek csak a félelmes vere véget.

| rémület s

És én ne legyek bús, midőn még álmaim is rettentenek? midőn azt írja Dinám, hogy ama gát miatt „magas tekny = állt elöttünk? Midőn ~~nem tudom~~ hogy lépjek, bár sűrűesten, sűrűesett volna az utazást boldogság' elérésére? Midőn tisztelt szülőimet a katastrofa elerustam anyai nagy karjai vannak, és egy pusztán tanácsot nem kaphassam tőlük? Mert én L–icsczal oly ~~sima~~ viszonyban nem állok, hogy tőle sokat reménykedjek, ezért ezt soha nem kérnem tőlem. Szikácsnak, s ha ő nem talál senkit, akkor csak Sz–t–t sejthez, ha elvéri a szabályszalmaságot, s csak Ill–ky, miután ő nekik minden lelkiismeretem ellen, s miután türelmétől nem függ felhevni, sőt tisztelt atyja, szeretett befolyásánál fogva, neki pappá gyorsan szerezhet. S ő nem tudná azt neki szerezni sem F–n, sem Erzsy rendelmaiban? S az ő kérésére, ~~egy~~ F–n, vagy Dinámért Erzsy nem tenné meg? S ha Ill–nyak gyakorlata van, sitt Pesten, akar, válogassa tanuló jelentéseiben, állásának veszélyessége nélkül nemde meg fogná tehetni? Tehát a legfőbb, Ill–nyak kérni kis papírjos szerezni, mérsékelni, tanúlásra emlékezni, s magát demonstrálni sejtsük kajtsuk. S ha e kérést rendkívüli volna is, a szeretett szülők nem tehetik e azt meg leányuk' nyugalmáért s élete jövendőjéért? Ígérem e pályát fogják legjobbnak, s ha kedves atyja erősen akarja, ki fogja vihetni.

És én ne legyek bús midőn szivemet és fejemet komoly gondolatok emésztik? Midőn jövendőm még mindig egy végzetem pusztán, vagy

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

virágok nélkül, a tél e szörnyű arcaival? Miért minden írva halálaival vetek közül, s mindenféle kürtőcsinnek csak vesszőzéseim kutakodhassam?!

Csak küldje, küldje el a rég fehér zászlót édes jegyesem, e nélkül én nem virok, nem merészek csatába állani; küldje, mert gyűrűk, házaikra, ha vesszenek, sírjaikra szúrjanak.

Tisztelem kedves szüleit, forrón csókolja kezét, bátorsz hűséges

Ca.

8/I. írtam egy rövidke levelet.

17.

Vatta, 10/I, 1846.

Édes Dinám!

Nem, nem csinálsztok fekete lobogót; ohajtom a fehéret, melyet utolsó levele szerint Január 18án fogok megkapni. És azután hét nap multva megnyílik a sors könyve, s a mi benne írva van itélet, azt meg kell nyugodnunk. Hiszem ha akkor be lenne fejezve a hátam! de sajnálom hogy csak a tél változik, hol elvek, érdekek s bántalmak vannak összekötve, nehezen csilapodnak le az emberek, mert vehemensen ellenségeskednek.

Kimondhatlanul megszenvedem e lázas állapotot tűrésem. Minden utolsó mi nemtelen, s itt mindkét részről találtatik nemtelen eszköz alkalmazva. Én a viadalt 'az elvek' titka kötötten kívánom vélem, fájdalom hogy ki az elvekért győzelmet kívánni szeretni, előbb az érdekek felett uralkodást kell megszerezni. De a becsület párt még is a mienk, szeretem mondani, az; ha ellenségtelen volna becsülni való, megvallanám, de annyira nincs, hogy szégyenlem hogy ellenségek.

Sz—gyal már érintkezésben. Ő mondá, hogy nem szeretem, én mondám, mivel nem becsülöm. Vallomásokat tevénk egymásnak. Szeretünk látjuk, jól valánk meg egymástól. Ő mondá, szívéből ha csak felűlről el nem tudom távozni. Mintha én sokat gondolnék vele! Nem az a fő dolog hogy én legyek, hanem az hogy bizonyos urak ne lehessenek.

Azt hiszem, édes Dinám, hogy a csata nagyon irtózatos, sokat írtanak; a sors nálunk új bajokat szánakozik, s mind azzal meghalnak mint a katonák. Így egyedül a szabadulásért, mint végső a halál után; bár mégis csak végződjék e szívverésre. Ki küzdeni és nyugodni nemzedékes kincs az ember.

Ha elmult minden, a tavaszi fogam érezni. Szivemből tisztelőit üdvözli fogunk a szeretett melegen virágzik, s mint valtam azért

mint

29

mező zöld, egyedem, egy lesel tiszta érzelem, mint midőn a tél elmult s a föld ∓ mezője | öltözik élet. E lesz az én élesem képe. Kivándorok, megifjodom, ismi fogok a szerelem forrásából, mely a gond és fájdalom emlékei arra testhalmokat fognak felszínni, melyek pázsitból biztatván el gyönyörcivé válnak a szemnek, hol ~~ma~~ az előtt a sivatag kinai.

| és zöldje

~~Szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress szeress~~

Nem ér az élet mitsem költői ég és szerelem nélkül. E napokban többször utaztam éjjelenként, holdvilágnál, s mi szép volt a világ két hideg mennyben pillantani. Az ég mint magát, a csillagok miatt lángolnak, a föld, mint egy fehér lepel, és a messze kékellő hegyek sorozata. Mi tőpe itt e földön minden, — egyedül a csillagok körött szálltam magamat, de oda csak Dinámat vittem magammal, a csillagok közé.

Boldog ki álmodhatik. Az élettel csak egy kis vargos gombig kell ismerkedni, mely az, melynek ki illatszerét leszüli, fájdalmat magának okoz. Én ezeket e boldogság után, — mert jobban mint valaha.

De a szerelem nekem csak egy távol csillag. — Az látszom nagyobb felé semmi egy ezre is. Sokat boldog mint egy kis nap, de távol, messze, örökké távol. A remény, édes jó Dinám, nekem több nem elég, engem e részben csak maga a teljes zedés nyugalmával meg. Semmi más, semmi más!

Sirva írom e sorokat, édes Dinám. Szívem és tűzben tudnak.

Köszönöm a kétke hozzájárt, édesem, a csókokat kerék tegyen édesem. Annak képesse már nekem sok hus és sok ömet adnom. Nem fogja ilyen senki a fehér csókot, — éjen senki ha vesszen fogjak. Meghalni nem akarok alatta, ugy e? de élni kell, nemzem és fogjál.

Csókolom kerek tiszta anyjának is, a mi védő és áldó nemzőnknek. Egy csókkal küldjük a kis szép napok emlékára. — Lacit is üdvözlem. Mit teljesen egészségen?

A két levelét szivemre teszem, hogy a mi szivén magukat, engemet földmadjon, s zöldje zeméjét nyujtsa tőnatomnak. Mert engem a teljes édem ismét már senki nem ugyanul, semmi!

Szeret hűséggel.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vasa, 21/I, 1846.

78.

Kedvesem!

Csak röviden levelet írok, nem lesz hosszabb mint egy sóhajtás. Leveleit én megkapom mind, ha néha tévőcske is, s mindig kettőt hordok szívem felett. A szép helyet áld az ujjatnak. Az utóbbiéhez, és írogatásukra fellehem kellene, de fejem felett annyit zsibong legyecskéim a folyam, – lehetetlen. Igen, felelnék ha tehetném, de ebben kavarog minut madárseprő a levegőben.

A zárlót még sem kaptam, még annyit sem, de igen a levelet, mit fennének kellett volna elhozniuk, de küldötte. Legyen nyugodt, nincs semmi bajom. Igaz, hogy hiában körel lőttek meg egy ifjat, vannak is kik a lövést nekem dáinak mondják, de én nem hiszem. Sem bosz, sem fegyver soha nem tudnak, de arát jártak felek hiában, a tiszta és hivő és hivő lélek előtt a tenger' vize megnyílik és utat enged, a tiszta kézben minden vedőül fegyvá változik melyek védelmi megint tűzfegyverében. Ama nemes eseményig ígér képét a titokzatból olvashatja meg.

De ne nevessen, mint ősz semmi veszély. Én tudok ujjnizni magamra. Még nejjőt nagy a bódító ízlésnek vize lesz. Sem is megpihenek, arra, egyik bajomnál, de mit lesz belőlünk? Ha versszíve uj versszéj, vagy diadalra diadal? Mit olvas a csillagokból? Mit jelentenek álmai? Midőn e levelet olvasja, akkor már itt be lesz felelve e kérdés, s titkán sivem' állami sorsunk fölött gondolkozunk. Állunk erősen, de lemenve dicsőségh a napról, így tűl a közmondás.

Tiszteletemet jelentse fejs rokonainak? üdvözle tisztán magának.

Ma Irma 27 ed I nőtlen. hive.

49. Vasa, 3/II, 1846.

Kedves Zirnám!

Mint már irám, a diadal a miénk, a fejs' zárló 'bevételét megüzenem. Abíz hiszem te amél akár prózaibb, akár népesebb választási szavazat volna az országban. A rendiből nem mint diadára is minnyi fővo szavazó volt jelen, s ezekből kívül majdnem 200 nőtlen vagy kalapos, összesen 84 zárló hiányzott, melyből 54 volt a miénk. Hazából, almáig Sali' elnöklete alatt, ide tagból álló küldöttség nevezetes, kik egy nagy selyem zárlót hoztak e főirattal, Baron Barnáktól, nevünkkel, – emlétül a küldöttség nekem adá. Nem az az én diadalom te elnál azonban, hanem te a törvélemény győzelmi mellettem, te a zsinól megjelenő kárunkban jönek, és ugyilyen kimondták fenhangon, te ezek érezem. Ez az én diadalom, ez az én becsületem

lesem

irsa Dinám hogy még e hónaptan beteljesedhetnek ígéretek, e gondolat ~~megnyugtatna~~ megnyugtatna, elfeledtem minden mást, hűtlenség és közöny=
ség, úgy is elégett dolgoztam, megillett a pirulás, az elutasításon túlül
más gondolat megjelenni sem ~~bírt~~ bírt fejemben, még szívből megmaradni.
Valami borzalmas ösztön ~~nem~~ csak vonz de ~~kinszerít~~ innen el, mintha
itt nem akarna megpihenni a föld mélyén sem. Szomjan a győlö=
letre közelget, ha itt talál nem menekül el. Kitörném tenyeremet
hogy az idő folyamát feltartóztassam, – ó balgatag törekvés!

este. jb
II.

Február 7-én két levelét most vettem. Tehát még nem kaptak
leveleimet, sem kedves anyja, sem Dinám? Mi üldözése ez a sorsnak?
~~Miért~~ Miért kell levelemnek éjjen most távedezni? De hiszen én egyéniem
zendésem kapcsán, a mely ~~gá~~ gálaestre fel, az semmi már Hartáky=
ba megérkezés. // Megint a nyugtalanság. Hideg van, erős szeszem, kese=
serű illik a gyönge emberhez; a csillagok fényesen ragyognak, de nekem
most nem tetszenek, – kedvesebb nekem az a szürke felhő mely fölém
mellem csapódik, s csipi, mossa, sűrűn. Nem is olvastam a sorsát, talán még
tovább tél volna, mint ~~mindenkor~~ a tündöklő estéjektől ~~ő~~ megyekbe
napokig tűrnek. Már ma el is ~~határoztam~~ határoztam, ~~hogy~~ a vízözön tűnik szem=
zetünk lenni, a hegyeken, ~~mindenütt~~ egyedül, s minél zordonabb vész
közepette.

Én nem tudom, de mintha valami csapás várakoznék reám.
Gondos vagyok de ~~bennem~~ bennem vihar és keserves bánat dúl. Mintha
meghalnom volna, oly hidegen nézlem magamat ~~mások~~ mások éretlen,
pedig mi ~~szép~~ szép társaságokról voltam, elismerem, igazságosan vagyok.
De hiába, az én fejemen ~~most~~ most csak az óda utazásával van tele,
már képzeletemben annyiszor megjártam ez utat, hogy szinte elfá=
radtam. Erős az a kedves, új hír, mint kevelő vészek Lérius, megles=
sen, de ~~egyszersmind~~ egyszersmind csak ~~azóta~~ azóta mióta menekedem vágyat gyulasztó
jottam, – mintha ~~az~~ az utóbbi ~~szeren~~ szeren állok minden fillanatban, elfojtani
mi ösztön engem.

Elmúlt e nap is, nem jött a válasz. Bosnis vagyok. ~~Ha~~
~~Képzeletem~~ Képzeletem a lehetőség minden rosszát kiszámítgatja, és
magában, tiszavan magamat. Nem tudok semmiről gondolkodni
sem, pedig mennyi ~~szükség~~ szükség van reám. Minden sem tudok
édesem, a két párnácskára hiában ~~hajtom le~~ hajtom le fejemet, még ez
sem enyhít.

este. 14
II.

Küldtem a postára, mihelyest megérkezés. És hozták a két
levelet egy borítékban. A sennapitan már ott volt, az kedvező
időben, tehát így állt elő tervem a kaidés: mentek vagy ne? F
Így ~~Nagyon~~ megindulással alig bírtam fel levelét valaba, ~~ide~~ ide jő di=
vinis sorsa elfutadtam. Semmi rohanat sorain vájig, s
midőn

Bécsben
Előlvolt

L asszja engedélyen jószágirul

F Ennek megfejtését vár tam a levélben

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

szívem gyakorolja uralmát érzéseim ? Édes, ó édes kedves Dinám, úgy látom én, hogy én a kínos szívdobogásból soha nem szabadulok ki, mikor nincs jövendőm, - szeretlem csak mint csillagot fényét fölöttem, hiában ugyanis felé kapdosnom — de hasztalan!

Dinaja levele oly boldogító volt. Még e hónaptan egymásét lehetővé válna. Elkészítem e gondolat. Elszegedem magamnak a képzelődésnek. Megszoktam mint este a csillag, úgy körül ízzeszel viszontlátni. Egy teszem az nekem, még e hónaptan fölmenni, együttlenni, s ép ez mindenem volna, annyira jár lelkemre mindenem, ügyét hara elvándorni Lolmitz, s innét fölmagasan jönnem volna hara jövendőnk. Hitt álom, mese ? Igen, de kedvem van, s ha szerencsém is lejem, tovább a képzelődéssel nem tudom magamat mentségi nem.

S ha e hónaptan nem lehetne Dina enyim, ki ismeri a jövendőt ? Helyeselem sok szerencsétlen ügyben változás, ép ügyben szerencsés. Nem hiszem a mi sorsom rám valyosodik. Az remény megjönni, rejtelmi, a képzelődésem közül nekem minden más szerez. Sorsunk rejtélyben fog maradni. Mintha nem volna hónap után, s állapotunk a régi marad. Mintha nem volna Isten ki fölöttünk virrasztana. Én rejtélyben, ügyelő- dom. Megillet a föld látszatok alatt, a nap és ütközet, csak a keresztség és képzetesség rejtett hivem közül. Lehetetlen tovább maradnom e bizonytalanságban. Az miatt küzdben gondolkodom, annál hangyobb zavarba esem. Az mint ítéletek és gondolok, nem marom kiavandani !!

Ügyes, szíves ügyes édes Dinám. Leveleit mind kapom, e pont, 2két sőt 3at. Ismerem kedveseit; nem emlékezem már a diadalra, csak a hónap él hivében, szerető hívének.

57.

Miskolc, 13/II. 1846.

Édesem !

Számlálgatom a napokat, a legnyughatatlanabbul. Már semmap, sőt tennapelőtt vártam a választ 2kán és 3án több levelünre, s még maig sem jött. Zúgott a farsangi zaj, fényi, vigság ömlik el, a polgári diadal is vidámmá tehetne, soha rettb hangok nem szórakoztak e viszontlátásra vigalmaitan, és én kedvetlen vagyok, haszontalanságban, sőtem vínak indítást de hiában minek én kedvéért ezen ura készülök, erőt lelkem s kedvem mind itt, jövők készülök de nem élek, hiányosan érthetetlen vagyok, rendjeink érzem magamat, mintha hónapban hiban alatt a föld, úgy mehetnék, mehetnék innen. 17én ugyan kö- zülünk lesz, de itthagyom, azzal sem gondolok hogy elváltani gőze gyülésünk lesz, de itthagyom, azzal sem gondolok hogy elváltani gőze vem fogok vállalkozni miért a törvényszéken elnökölnöm kellene, az

irta Dinám hogy még a hónaptan ~~magyarázhatnak~~ beszélgethessenek anyjunk, a gondolat ~~megnyugtatta~~, elfeledtem minden mást, hűséget és kötelesség, úgy is elegek dolgoztam, megillet a pihenés, az elutasításon túlmás gondolat megjelenni sem ~~csak~~ fejtegetem, még szavát megmerem. Valami borzalmas ösztön nem ~~csak~~ vonz de szinesen ismeretlen el, mintha itt nem akarna megszenvedni a föld melyből eredtem. Szomjan a gyűlés nagyja közelget, ha itt talál nem menekedek el. Kitárom tenyeremet hogy az idő folyamát feltartóztassam, — ó balgatag törekvés!

este. 13/II.

Február 7-én kötött levelét most veszem. Tehát még nem kaptak leveleimet, sem kedves anyja, sem Dinám? Mi üldözője ez a szörnyek? Miért kell levelemnek éjjen most távedezni? De titkon én engedem zendesen kapom, a mely ~~fáradtan~~ adatott fel, az semmi már Hartáry-ba megérkezett. // Megint a nyugtalanság. Hideg van, erős szeszem, keserű kés illik a gyönge emberi; a csillagok fényesen ragyognak, de nekem most nem tetszenek, — kedvesebb nekem az a szürke dél mely fölém ~~el~~ csapkod, s csipi, messze, sűrűn. Nem is ohajtom a szavakat, tán még szebb sél volna, mint undorom a tündöklő esztelenektől, melyekbe napokig kötnek. Már ma el is zárkóztam, ~~de~~ a vázosan kívül szeretek lenni, a hegyeken, ~~ahonnan~~ egyedül, s minél zordonabb vélközepette.

Én nem tudom, de mintha valami csapás várakoznék reám. Csendes vagyok de bennem vihar és keserves tájnak dúl. Mintha meghaltam volna, oly hidegen nézlem magamat ~~más~~ mások érzést, pedig mi lejt társaságokra valótlan, elkímélem, igazságtalan vagyok.

De hiába, az én fejemben most csak az óda utazásával van tele, már képzeletemben annyiszor megjártam ez utat, hogy szinte elfáradtam. Erős az a kedves, uj hír, mint levele vején [illegible] érint, megleppent, de ugyanannak csak ~~mégis~~ azóta mindig [illegible] meneteltem, mígnem győzelmi jöttem, — mint egy hitre [illegible] állok minden pillanatban, elfogadni mi szentől angyom.

Elmult e nap is, nem jött a válasz. Bosnis vagyok. ~~Ha~~ Képzeletem a lehetőség minden rosszát kiszínezni gyötri, és engáltam, kínozom magamat. Nem tudok semmiről gondolkodni sem, pedig mennyi kötelesség vár reám. Minden sem tudok sem, a kis párnácskára hiába ~~hajtom le~~ fejemet, még ez édesen, sem enyhít.

este. 14/II.

Küldtem a postára, mikelyre megérkezett. És hozták a két levelet egy borítékban. A tennapitan már ott volt, ő kedvező ítéltünk, tehát így állt dönteni a kérdés: ~~mennek~~ hazék vagy ne? F ~~Magyar~~ megindulásával alig bírtam fel levelét valaba, ~~ezért~~ jó dinám sírva elfutadtam. Semmi rohanat sorait vejéj, ~~mint~~ midőn

Dienten

// elölbeli

L asszja engedelmy jószínül

F ennek megfejtését vártam a levélben

Ily

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

midőn „Spirit"-olvastam, kiesett kezemből a levél. Ez még soha sem történt velem. A hiba azután én vagyok. Bele szeretnék esni a gondolatba mindjárt elutazni, rögtön ha lehet, és egyé fenni még a hónap vége előtt. Emiatt kevesebb nem lehetne cél, bár ez sok legyen is. Az égi Niagarán túl, a csillagok közé szeretnék, s bár tudhatnám hogy nem szakadnak fel, — azonban fáj a csalódás. Egész éjszakám álmatlanul, vonaimat látom előttem lebegni, mint benyúlt szíve a hideget. Két egész óráig sötétben és magános= ságban ültem, mennyi okom volt örülni és én igen beszéltem.

Nande, édes jó Dianám, csodálatosak az emberi szív érzel= ményei? A boldogság kiáradt mint egy tenger, kebleimen át fenn vagyok — — el, s ismét vissza óta fenn lebegben elátta azt mint egy cseppet. Sajnálok ujra. A teljesedésig mindes megelégedésre. A mennyországban néhány mérföldnyi közelebb vagy távolabb, nem mindegy e az? Kacagó vagyok a nem pillan= tásaitól mely elér a csillagok határáig, de azután fáradt állapodik meg.

Bocsássatok meg édes szeretnek Dianám a megelégedésemnek. Ölhetek a vágy, szenvedély, bánat, kétely; lelkem mint a mély ocean fenekestül felzavarva. Talán nem is kellett volna most írnom, a hangulatom. De e bánat nem tolmácsa e szeretetnek? Nem mutassa e azt hogy én igyekszem magam már eddig is, s arról kívántam beszámolni? ... Nem, nem írhatok. Most kell hagy= nom. A fájdalom egy neme erőt vesz rajtam, még azon örömön is, melyet ezen kedves Dianám szeretnek örömén ére= zek, pedig ezek lelkemet most, a bú e sulyos óráiban, az egyetlen világos pont sötétlik fel meleg napfény.

Jáin holnap, de holnapután bizonyosan ígérek.... Üdvözel és fiú ajakkal csókolja kezeidet, örökre tiú másodszor.

III. 17/II. 1846. Ismét levelet írtam a bári rendezkedés iránt.

III. 3/III. 1846. Ismét levelet bári rendezési s egyéb effélé iránt. Közte több elelgésekes.

III. 8/III. 1846. Levelet, rendezkedésit, elébevő. —
Lacinak is írtam.

Miklós

51. Miskolc, 9/III. 1846.

Nővérül írtam anyjának. —

Kedvesem!

Épen ülésben valék, épen Kathmány' elmevében kelle fölíjnem s arra készülék, s ime kezemből adják 5ször kezemből kezébe a 1ső levelét, s én örömtelenbe rejtém szívem fölébe, s kezemmel kétkedve nyomtam szívemhez. Szavaba szívemba kozmos kaptam volna harapni serkesztő kedves levelében. Kimenthatlanul jöl ezen igazítsam és rejtsem hogy szívem béja okozza nekem arm örömet, nem mutatom hogy a gyönyg mely kebleimre gördült, könnyeitől van. De ha levelem nem kétek, talán nem is ír volna édes Dinám; a hallgatás semmisé meg mit a szegénynek nem adott volna.

És ugy e édes kacagudó Dinám, nem arcát beszélt mivel anyja nem lépte orrom, egyedül érezte magát? Ugy e ... Látja most pajzánkodni akarnom, de nem megy. Vinde, belőlem pompás téj lesz, már is érzem magamba szomba szívni, levele első ugy állok mint egy szál kasma. Hogy is ne?! hiszen ha kedves anyja nem tiltja el, nem kegyetlenkedik volna meg, s ha scheném erőltetni és fogolyképen is akarna gadsarra, — Bécsbe?

Ah az jó volna. S oly kis fogoly lennék, — a Kalitka' ajtaja nyitva maradhatna, még sem repülnék ki. És ha beteg lennék, elég néha ha ujjait ereimre illesztené, s egy csókkal fölgyógyítana. Ily fogoly, ily jó betegest soha sem látott!

Tehát az én kacagudó Dinám soha nem gondolkodik rólam, ha nem ír? Én ép arcát írtam titkáltam, mert örökké szívébe fogy gondolatom. Örökké, bizony örökké! Kivánságaim erőtlen vának fölé lelkemtől, az első kevesre vigyázom, s most mindenre vigyázok és mindenre Dinámra. Okajtanám a legkicsb részletes, a legrabb szemes, a legkellemetlenebb tárgyat; mivel nem sokkal áldozhassam, igen, örökké fogy gondolnom, csak, fajem, irjon tekintsek minden képe mely Dinám lásnak részletes és kellemetes ábrázol. Kit rejtség vesz tőnül az vonzódó egy leány a lép mikátom, s nép nemes lébek a lép testben. Érzem én ez első édes jó Dinám, s ha tekintem a világ' legbájosb virányai s alakai közé állanék, hogy ha angyal nem szeretőnél az bájolyom el mi körülvesz. De angyal rép mi sem vesz tőnül, mint a mező ha virit is a földön, s a csillagsátor ha ragyog fen az égen, és szemem látja, nincs az egyetlen mindörökké pont mi nekem van.

Nekem most minden mellék dolog Dinámon tőnül. Egyéb ügyeimet gépileg teljesítem. Az ódo addig csak elmulni való. A mi virág utamba erik, letaposom, kacsak mesanyagjáték nem kell, a jó ki rossz ha kerül veresü örvényemen gátul, mint a kilőtt nyil röpülök, csak a célnál nyugszik és nyughasi meg. És szívem vágya a párad-tasz? És a tüzes kedv hevei az örömérzést hozzák? Engem elbirdit a jövendő, mintha a napba néznék szem zagyvó zavarba bámul szemem, — s némán de bizton imádkozom áldásért Istenhez. Én, Istenünk magamban bizom, a szeretőt, a gyönyörit, az igazságos nem lehet rossz dolog. Ah csak jönnének már a próbakaptafa és akarnunk diadalának

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

napjai, én nyughasarlan, türelmetlen, sirlaj vagyok, mint a zerge a tető élén érzem magamat, ellenállhatatlan hatalom ragad le felé, előtte, hozzád, szeretőm igaz szívedre. Csókolom kezedet és ajkadat is, mint szelmes és

hű jegyesed Bess.

52. Miskolc, 11/III. 1846.

Szeressz mennyasszonyom!

Ha a szeretőt szerelmében panaszolják, az jól esik a szívnek; ezért én örülnöm, édes Dinám, 7kén kötött kicsiny levelkédnek is. Talán nem is kívánom néha hogy szeressz, ha nem bántódnál így, a panasz és ki a legédesebb szerelemvallás.

De egy e most hullnak levelein egymásután? de hiszen talán már nem is kellenek, mint az őszkor hullongó levelek maradnak heverve a földön! Mint a rózsa piros levele, kedves a szívednek körüzve, ha lehullt, a szíved állandóra sem nyugszik meg rajta.

Szabad e ur kell e magamat vádolnom? Vagy ar a bűnös mennyég ha ünök? Nem, nőlök egy kevesen.

Egy e febr. 27én írtam? Azzal el kellene vádnom a válasz, míg ast nem veszem, nem vlsz nyugodalmam, mert nem tudnám szenvedni. Mintha a ~~ülésben~~ előkívánt társalkodásban, kérdés szerint illik, kell tennünk a feledőst. S mikelyst ezt megkaptam, mondtam Dnak írtam, és arról ez a harmadik levelem.

De ha én egy ölnék mint ar én kedvet mennyasszonyom, ha egész napon át osztom alatt nem volna házam a fogyemdó = sul s hűsszalbeliekről, mindennap ünék, lecsünék minden gondo = lásra mely szívad elnémítsa, minden érzemény mely álsúgolja rivalnet.

Mindent, mindent lecsünék, a mit érel, a mit szenvedet, naplót vinnék és napokat és napokat elküldözgetném.

Most te vagy ar én vallásom, édes Léopoldinám. Nincs más gondolatom, sem vágyam, sem ódvom. Sedig veszteset néha, a félelmeket egy érthetetlen nemo elbírt, — jövendőt kvak ajtót ve = szettük el. Én őszintén mindent tehi erőmet, hogy sikerülhessen egyes ne érezz rajtam, s a mit szenvedek hiszek, kér lesek magyarázni; egy e mit szívemből fogjuk egymásnak, egymás tökéletesedni igyekezünk egymás te = lelkére? Ohajtanám, volna több esendem magamat előre elké = szíthessni, hogy mindön te, édes mennyasszonyom, kajaiunba vonlasz, ne szólhassanak hamarjai mint szeretőd rugaira magyarázik. | Én ar | 1 Ígen,
ahitasz érzéseivel küzeledem a tenn fogyher, melyből egész életünk jövője függ. — Zeleji édes Dinám előtti leveleim minden pontjára, és erre idej ha szívem ürök édesem, még kaphasja, szived hűséhez.

~~III~~. Irám 16án, rendezkedést illetőleg is. Verses-dalokat is küldtem. —

Pesten, 17/III. 1846.
este 11kor

53.

Kedves Legjesem!

Sok dolgom, igen türelmetlen dolgom van, ma még csak nem is essem (: ezt eddig sokszor tenni, ha különben nem végezhetném), és még is kedves [illegible]nak igazsága van: nem ürök ugyan mindig, de mindig rólad gondolkodom, emlékedről merülök le az álmok ölébe, és holnap veled éb= redek föl ha rólad, édes Dorám, nem álmodom is. Ugyhogy most neher teljesíteni kívánsztodnak, ábrán az elmúlt időkre elektrapódik gon= dolatom) s ha csak Dorámmal találkozom, ne mulasd, de ha kedves arcod-képét látom meg, ő [illegible]sitett tisztemben ottan ha hí= bát csinálok, én nem vagyok oka, ő sem, Te vagy az oka édes Dorám, Te vagy felelős tetteimért.

| Bírsz,
| lelkiismeretem

Tehát dicséretes érdemlek? Pusztán csak mivel írok? Vagy mivel szeretek is? Ugye, én nemcsak akkor vagyok szigalmas, mikor feddeni kell? Hiszen én igen hű szerető vagyok, az istenit tulajdonból hiszek egyszer, s ez a mindig emlékezés. Kiváltk ha illet szerelmes ej, hangzom, sólok, feledek, énekelek mint a zenészek, — hát ha még el is mondanék mindent a mit érez= zek! De a szentség gyakran a hallgatásban van, — egyházatokban emlékezzél az ur felmutatására, és a természetben az éjjelre, midőn a föld néma csak az ég csillagokat ragyogása tündöklik.

Meg fogja lepni, kedvesem? Ugy e arral, mit a minap Sm-nek is csaknem ovvorgattál? .. Én mindenféleképen gondolkod= dom. De Zeri ars vagja fülembe: egy kuchen lesz, -- Lacit pedig egy sörétvető sipka, hogy ha a kétkes fel nem ismeim, legyen miként büntetésképpen...

Megállapodtam itt egy negyedig, kedvem volna kitalálni, — nem tudom! A mit kitalálni nem lehet, azt nincsen kell, tehát kedves vagyságom, van szerencsém jelenteni hogy álmaim előtt lepetik meg.

Hiszen ha én most álmaná változhatnám, arról képeket va= rázsolnék előtte; nyilas röpítenék szivébe, s fölébredtemnél látnám röpülni azt, és azután a sebet az ürömérzéssel lenne tűzhelye. Ez fájdalom csak képzelet volna, valóság az öröm.

Isten veled, édes Dorám. Korom nem érhank. De hiszen jobb

a mint

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

rövid levél a hallgatásnál, nemde? És arra a hosszú válasz, az igen jó! Én azt Isten várom már el, poste restante.

Kedves anyám levelét is most kaptam, a bevezetőt, a szívest, az örömhozót, csókolom keresztet érezve. Igaza van, a válás kínjai ha a szívben a hidegség és egyesítés képe bizonytalag tűnik fel. És Istenhez azután megszerzem e e gondolatra? Mennyiről gyakran tanúságot látszik, mi közel nyugalmat ígér, — a hegy jus elemte, melyet szívben kétkedés lebegni kilátásul, és nyúj tehe alatt a föld. Oldozza le hálás tisztelettel.

Az igéret hosszú levelet várom, mint az igéretes? fülelét a hegyi dosó. Ugy e az ősz épugy isteni tessék, mint a szelíd kedvetlen= még? S megfejtő erőtelni, | levelet vajon sajátkezét, hogy én | élteremt mint képeder a néhány betűt megerőltethessem, fenn, tanárai levével= és hűvel

Zerindy

54. Miskolc, 19/III. 1846.

Szeretett menyasszonyom!

Fenn édes szeretettel írt sorait, ibából, kaptam. Álmaidnak igazok volt, én csak azt csodálom hogy a szerencsét többször nem álmodtad meg. | Én 15én éjjel szerencsés állapotban voltam, — mert | Igaz, tőled, édes Emám, távol voltam. Az éj még is tegyen, hogy a mi szívünket én imádat napjaikat megélek, Te azt kedvesem csak néha álmodd meg.) Küldd el minden esetre, hogyan álmodban néha Isten tőled;) (Előtted.
emlékezem 15kén, s ugy mondom, az álmodban néha Isten tőled. A boldogság, de van esemény mi az emberi lelkének az ő érzéken kívül is tudására jut. Kivált Álmod e napom, bár mi volt, nem enyem érdekeképen vagyad!

Én nem merem a beszegetésed ütemét megzapúrtami? A multra kívánkozol, menyasszonykám? Minden kérdés és állítás a jövendőben oldatik meg, s fogod tapasztalni mi kalandos ország vagyok. Ha sejtik megtörölted, ha tagjait tűzpróbálnak szeretetből, ha-ra, ezt már még se szeress, inkább tanuságnak nevezz, és komámnak, és álmitónak, csak szeress, nagyon, erősen, gyönyörben, nemesen, mivel leírom kitetlen, — ugy a mint szeressz.

De azt mondd el Ki, ne légy hallgatag, ispán, szavaid élesemnek egén csillagokként ragyogjanak, s komoly és munkával kalmarsz élesemnek tanúságára minden leveledet amint egy részacöpp kell, élesem sins kap tőle.

Ilik az Istenére, én is már a kesedik; sőt agyfaradtig kelet tölsüm. Reggeli 6¾ kor ajtómat emberek álljátok tőnd; közülök 8kor tűvényszékre megyek, onnét 12–1 közt szabadulok ki, tűzdvén a pö= tökkel s a zendelen s parasztban bűnökkel és hűvasabbekkel; délután

ismét

küldöttségek, folyamodók, közigazgatási ügyek, s olyan vegyes minőségek, ha megkér minden emberi szám szakja tudását, amivel teljesség gel nem rendelkezem, — a minap reggeltől éjfélig 12 ig mindig írtam, ültem, írtam, tanácskoztam, s tovább ...

Nem ismeri jószívemet tehát nekem levelkéid? Élesem sincs nyugtalanságodról. Fejem a párnám után épp úgy ég, mint szívem a szerelem után, s se angyal vagy édes Dorám, az én Dorám, ki gyógyítja szerelmes egyszerre ajándok? El is illanok innen minden gondolat, s mi más érzelemnél lépek be hozzád, és te úgy fogadsz mint akkor „mikor is nem?" Hogy is tehetné azt édes Dorám olvasni elrendezni, hogy az első találkozásra ne válaszolna hideg sem és idegen jelenlét?!

Ír minden nap! Minden nap írsz? Úgy érzem nekem hogy alig hiszem. Ennél szebb és örvendetesebbet talán soha sem írtál. Mintha tegnap tenni volna az ég, hogy a napjaim ígyenek, s a nap elmúlna, s megígéri hogy minden nap hírt. Nem szépet adnak minden, | Dorám, a világért sem, a nagy szépet arról hasonlítom mivel lelki állapotomat az fejezi ki. | édes jó

Tehát levelet minden nap kapok, úgy írtam, úgy beszéltem, hogy 26án indulok. Ó Istenem, ha nekem időm volna, ha az igazgató sok szolgája nem volnék, én kértem írnék jó kedvemben, — még ha nem olvasnád is el. | minden nap

Tisztelettel jelentsd be kedves szüleidnek tiszteletem szeretetem, édes Dorám, csókolom csak Téged, és ezután mindig csak Téged, mint szeretnek

viszontlátásig Bori Ede.

55.

Pozsony, 24/III. 1846.

Lelkem Dorám!

Hírem nem írsz minden nap! 8 ig ike óta minden nap vártam, hogy kapok levelet tőled, s feledtem volna tán éjfélkor is, már tegnap kedvem a nagy ürömben, de nem jött minden nap levélre mert nem ismél negyedikén a postára. Úgy jártam mint a virágok, mely egyedre lágyja fölébe vonulni a nehéz felleget, még ... éjszakban szunyadt, — s a felleg vízzel tőről. · Édes Dorám, én úgy értem hogy minden nap nemcsak írsz, hanem el is küldöd; ha a bécsi égről egyig csillagot küldeni volna, nem ünnepem volna egy.

Meg kell szoknunk a távolságot, s a vég napokban újjá minden nap, úgy-e? kellemes álmaimmal lenne az örökös együttlétben? Volt e szebb ember a posta felállítójánál? Mihelyt Isten Bécsbe segít, emléket állítok neki szívemben — megérdemelvén a kormánytól. Ha Lajos volnék, a pillér Dorám emeltetik, annyi megtisztelés az Istent is? O igen, az ügyben valamely megtámadás még esetben van, s megmondom hogy ámbár Dorám még Bécsből is meglátom, — a hosszúkás az

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

valami

valami édes, most érzem mi hiány van a boromban.

Én ma este jönnem Vasvárra, így tervelkedtünk Miklóssal, a 20-ikán írtunk. Utközben Emődön valék, hol délig [illegible], délutánra is papi gyülés ben vesznem részt. Bár este bejöttem el, s jönnem kara hogy holnapután indulhassak. Ideje már? Igen? Úgy e B-ig nem jó barát, hogy halogatás tanácsolná? Érzi meg meg fog pirítsam, Dinám kimondja az igéletes, és nekü e sürgősségét meg kell — latolni.

Én okvetlen Bécsbe menni (: ugy e, nem nyíltan mondtok:), mig lelkem csak a te képed vidámítja, édes jegyesem, de ha arra a sötétlik: lélekrázza gondolok, a szánni szép és csendes lak és kert és szőlőhegy felé fordul szivem, mintha a gilisfár az erdő magányos mélyébe innen hol emberről nem, sőt a télről és hangról sem hallanának.

Nekem az a rút szerencsétlen van, édesem, hogy agyódom, szegleljam állandóan a kellemetlenséget, miatta nem elég volna arral boldog mi csak akkor midőn benne vagyunk. S az éles nagyott ver az élmél, megoldja a legnehezebb helyzetet. Úgy e, minek keresgéljük az éles? ürügyeit? Rohanj bele, s a rosszal az előbb mint meg = ismerés!

Jól van, édes Lipóldám, igaz kiáltó fejemből minden sötétes, kellemetlen. Nekem úgy is elvem, hogy Isten adja a szomorúságot, de az ember dolgozza ezt fel, — az éles mesterje ebből áll.

Sokszor állok lelkem elébe tanácsolom képedet, mint áron időtől s ezen helyzetben midőn legkedvesebbnek találtalak, mikor fuvással előtted, midőn reggel kávéról arczoddal álmaidat beszéled, mikor pajzánkodtál, mikor jössznek, kocsiznunk éjjel, mikor néha könnyeddel is ... úgy én Téged egyenes és helyes is, diz alakban is, diz kedvben is szeretlek, s ezek az én legboldogabb óráim édes lelkem Dinám. Van neked is olyan sötétes, melynek apró körében sokszor önmagadtól az alak, de az egy alak, ójen a mint valaki beléz; nem ilyen az én képzeletem, abban Dinám sokféle és legkedvesebb élespillanatban jelen meg egyenes.

Midőn oly melegen, oly szeretetesen írtál, mint így levelében, sincs kétely lep meg. Ha nem mondod t szeress, elhiszem, de ha oly nagyon, így nagyon fested szeretetes, parancsod érezem magamon oly nagy (ámg élőbe, megsértedt. De arról csak úgy édes mennyországom, az jól elég szólni, hiszem, hiszem mint Hiszek, de nekem megfog = hatnak.

Isten hozzád lelkem világa. Türelmetlenség kedves sütéidnek, Szerelmes Istenem, Téged imádt és már mindig csókollak, bár azzal a jóslatát meg kell szándékom. Emlékezel rá? Ölelő fiú sivek,

Hív jegyesed Bertalan

Vasa, 26/III. 1846.

56.

Kedves menyasszonyom!

Utolsó levelemet innen Vasáról, – még ma elindulok. Elmegyek innét kabát, s visszatérek mint zab — a menyországban, remélem? Anyámon kívül senki nem lát szívembe, | egy bánat vagyok mely a napot elfödi, szomorú mint a nyárvég ugy a szerelemnek szívtaszító dermedt ingadozásai elsötétik lelkemet. Az egész világ tele van a hírrel, pedig erő nem látszom, de az igazság magától hangzik, zeng, terjed, nem sül senki és még is mindenki tudja. | Ráadásul

Édes Dinám, ez órában undorít elérzékenyedni, talán sírni is. Szívtha beszámolnom kellene e rideggel s a mi különben van, pedig ez nem szegényes vidék, s ön nem unalmas tekintet a földes mélyén született. Erről néha azon boldogsággal gyermek Dináról emlékezem, ki bűnsejtes születését nem sejtheti. Irígyleni a kies sajátlakóit, ők kétszer élnek. De minthogy szép vidék, közel hozzá pedig a dicsőségű völgy bájos, oly szép mint Schweiz, némely völgyei.

Az kis falán ügyében is intézkedtem ma, ez beszámolt. Emlékeztem azjára ki ifjuságomban nekem igen jó barátom volt, ő már a sírban van, emlékeztem utódjára, | ő már régóta a sírban van, — mindkettőnek a sírban vannak, egyűtt vannak, feledtték a szenvedés napjai, a hamvak csendesen nyugosznak a földben. Emlékezésem beszámolt tettek. Az lakosaknak örömmel a tanyásokhoz fordult elmém, — ah ez nem jó, ugy e? talán illetlen is? Nem, az nem, ki szenvedve ünnepel, ~~szabad~~ igazán, nemcsak az ünnepel.... | a nemes lélekre,

Épen ma egy éve is írék neked, édes Dinám! Kérlek, olvasd el. Akkor a kétségbeesés szélén szóltam, s ime most a boldogság tűnőben állok. S fog az szerencsi végzelem? A bajok felhői, szerencsecsillagod hirja csak elvonulnak?.. Ah én valaha látnom ~~szabad~~ lehet egy örök ifjuságot élek, s most a boldogság szivességedben a vég aggaszt, ugy e ez szerencsés?!

Nem tesz semmit. Te fogsz engem kigyógyitani édesem, Te kedves, vidám, kisasszó, angyalgó lesesz, kezed végig simulván homlokomon feledtetőd, szemeimbe szétütesz mint a menny maga téken, mint a virágnál pirosan, fürge lesesz mint őrizze, néha napjában, olykor érdő, mindig gyűgéd, – ő igen, Te engem ki fogsz gyógyitani; mint egy vidám fény megvilágitasz engemet.

Isten hozzád kedves menyasszonyom, sülő földemről utóbbi szóval Istenhozzád

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

hozzá. Úgy e ez örvendetes hosszúság? Látlak mihamar, és szinte is, a rózsákat, mikre e levelet elején lásd, mulasztá küldém ismeri, mint vedres a legtermőbb tőzegi aranysárgái fűzik körül ~~[illegible]~~ élőszemet nemes kávia.

Kedvem a tavaszt élni ez órában. A tavaszban van valami lues is, kevés zöld, virág nélkül; de a szerelem ihlő élet a semmiből, ~~[illegible]~~ benem is van bánat, a multé ajtajában állok, — bár a mennyország ivjain halálra. ~~[illegible]~~.. Ah nem tudom magamat Dinagyarázni, édes fájdalmaral dolog szívem, szeretek és boldog vagyok, víg és aggódó, és mindenel felett szerelmes, és

igaz hívad Petőfi.

Válasz Pesten még kaphatok.

Pest, 29/III. 1846.

57.

Kedves Dinám!

Én már Pesten vagyok, és sokat vigyorgom, de még korán sem mindenre, pedig kerülöm az ismerősöket hogy fel ne tartóztassanak, mint a madár elsüvöli a legjobb, hogy egyenesen, hogy sebesen repülhessen szerelmi honába.

Midőn kocsiról a gyorskocsira elindultam, s a sok csengés zenéjét meghallám, ah a kocsi nehéz dörgését egyszerre amaz pesti hajnalra em[illegible] lékeztem, midőn Dinám a világjárni akaratban mint egy sílhonnese állam, én az uszály fölé alá jőttem mint ő ki a kormát üzi, kopogtak lábaim a hídej kövecsen, mint szívem dobogott vele oldalamban, s midőn a kocsi velem elrobogott csengő dörgő, olyan szerelmi hang volt. Emlékezik rá? És most ugyan ez olyan kedves hang lett! Mintha a szerelmes harangjainak ke, mennyegzőt hirdet és örömes.

A bíborok, édes Dinám, vely most szívemek Pesten? Mit jelent ez? Talán nem indult el a hajó mindjárt akkor? Pedig sül lem igen volt a Dinám. Reménylem azután hogy ön lelkem alatt megé[illegible] kerved. —

Este érkeztem meg Pestre, másnap szerződtettem a passzát a rickem. Van e levél? kérdém. Úgy szólnak, igen; felelé a kiadó. És én magam válogattam ki, és hánnak találtam. A kiadó emlékszik, én ünl[illegible] tem, mint egy nőtlen mentem el mely sele adódik vérrel. És egész estig szívemen hordtam, akkor ülsem neki sele éhtel, szomjal, vágyval, s mindig hogy senki nem fog háborítani. És éjen azon helyen, azon asz[illegible] talnál olvastam, melyet a legelső levelekben gyönyörködtem. ||

Tehát ha az idő mulik, nem a szívem nik közelebb, hanem az élet[illegible] ker? Gyönyörű életbölcseségre tanítsa édes Dinám, egészen megszűnöl, egészen megújjászülöttem, egy új dicső világra pillantással. Ellenni én naikal kissal[illegible] tam hogy ez ~~[illegible]~~ örömkre is elmulik; talán-ság, nemde? ki a tavasz kedvében a jövő tél hidegéről kezdez? Én erős bizalommal magamra,

az Ön

|| S úgy küzel vagyok hozzá, — mellesleg van a vi. szám "pirosa", t.i.: kifejen, azon azon kép mely nekem 1844. decemberben (?) ünnepi köz volt.) emlékét adta. ||

| már és

az élnek és vagyok környékolnia, de a fényje. Remélem, hogy mellemd megosztodom, megvidulok, — most azt sejtelemmel nem akarnám hogy te vájjál bennem kárvallva.

Ölelem kis szeretőmet és ha te nem maradnál az a tiéd vagy? Legfeljebb csak annyit változtatnál, mennyit a hajnal, mely tőled kellemétől fonni de valóban nappá változik ilt. Igen ám, kedvesem, kérem néjem mi képen nem változni, s'il vous plaît.

Mikor végzem el dolgaimat itten? Mikalmazás 3án, Pécsen lehet el-indulnom. Ilit ginálgat tehát, maradjak vagy menjek tán Debrecen? Nem tudom magamat elszakítni, Debrán nélkül, de pedig kedvesem mond vagy, s e szavaimra már választ nemjen kaptassak. Tehát szomorún indulnak Kárlet, vigyed el magadban, és ez a szeretem mindenkinél úgyinál fogva magadnak, és a szívet cselekedem. Ki lesz így, akkor jegyesem?

Kedves szüleidet, nemtudásra az engedelmet is, kérlem. Anyádnak igazsága volt, hogy tegnap lemenet annyt nem ittenek, és így, kérlek, sajnálni ügy otthon, ha kell, s ha kell, sétálj a napfényben, hogy ne legyen kelleme. hogy légy a nemnek gyönyöre, s üdve a szerető szívnek. — Laviéhas ölelem. — Bachát fölkeresem.

Nem tudod édes Dinám, hogy az utolsó napok a legborzasztak? akkor jő hogy ide hajam van, megőszülnek bele, vagy őszülnek miatt a föld fog egyben, pedig oda sem tűrném ide a sírhatás és halálnál mint annyt, szeretőm lángszívem. Ölellek s csókollak forrón és szerelemmel, kedves jegyesem,

Tied örökre
Petőfi

58.

Pest, 30/III. 1846. délelőtt.

Kedveském!

Még is van változásod, mint semmi levelédből látom? Dinám-nak baja van? De ugy e nem nagy baj, elmulik mint a tavaszi zivatar? Ah berzeg most kellene megmutatnom hogy hatalmas orvos vagyok, a szerelem mindenekfelett, azt mondják, majd meglátjuk. Én rajdon egészséges vagyok, s azért tényleg, ha betegnek kell lennem, inkább most legyek meg itt, hogy majd csak másnak, csak ne itt, ne mellettem, ne Pozsonban, ne Bécsben, ne Bécsnek.

Azt kérded, édes Dinám, 26án d. e., vajjon kel jöttek akkor? vajjon arra, nap keltén lesek e? O nem, Kőrösről délután 6kor indultam el, és reggel 7kor 7½ kor értem. Különben nagyon mulatságos, sőt, a kocsi dacára is, igenis volt; egy szép leány volt velem, mintája, nyájas, szives, egy pillanatra sem vált el tőlem szakadtan, nekem, — megszakadtam, — tessem, s ő azt mondá nekem, ugy-e nem-e, — megszakadtam, — tessem, s ő azt mondá nekem, ugy-e nem-e, szakadtam mindég folyvást zengett a bájló állomás. Egy e sajátságos találkozás? Igen, de csak látszik-annak, természetes. Ürmét sem tűrtem el, — Dinának kéjték a kedvest.

Dinám, édes Dinám, nagyon megszállottad te az én lelkemet, mint minden a mienkhez a nővérő fér a lelkemben azt teljesen elborítja mezzel és rikoltó falakkal. A sok kínos is, de a mézről édes is, élet és halál, kín élet van összevadászva.

Annak

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

dainak kifejezésére, mi örökké, mi szakadozlamul vólad gondolo,
dum én, képes sem szólnék. Pedig én azt szeretném neked megmagyarázni.
Elég azt mondanom, hogy oly örökké gondolatomban és szivemben vagy mint
én neked? Vagy e ez nagy kizárólag szeretetben? S mi a [illegible] szerelem,
az [illegible] lelkem foglalkozásának szeretnem, bár mit cselekszik,
bár mit dolgozom, abban élek, lélekzem, az ez én elemem.

Ezentől azt kérem legfentebben, akaratod ellenében hogy ám
mulják el minden, az ég fejünk felől, a föld lábaink alól, csak szere-
mükat egymás iránt ürize meg; vagy annal együtt mi is engésznünk
el. Él szeretnem ekképen imádkozám? S halál ellen küzdjön-
jünk, vagyunk?

És az illatért, mert Ti szeretni megsűnt, az meghalt, s
nem tartom jónak hogy az ilyen szivik él. Hogy érzi ő gondolatik
az órában, szeretnes és lángoló

hű jegyesed Petőfi

39.

Pest, 21/III. 1846. reggel.

Édes Szilám!

Ti ar a kitől semmi nem kaptam levelet? Feleles: az én drága
mennyasszonykám! Szivem magamban oka után sopogászom, eszembe
jutott hogy talán még tegnapi, de jött volt magamat azzal vigasz-
talnom hogy csak egy pacsányi szó-nem-tartás. Hogy egyik sem? Azt
hiszed talán hogy már nem fogsz is lelni leveled? És így ma sem ka-
pok? Hogy bírok velem mint a vány, nem tejesszi illatát szerre, hogy
fölrészegedjék? De ha még nem tőzelithetek, s a mig nem mehetek,
ne örvendjek még édes kaviduak sem?

Ő tegnap estig jövőmegyek, nem bírgaszk szerint, szemben a Ti
felszavaztatokra, és még sem vegyek sokat. De a tizenöt idő alatt
el kell végeznem, és indulok, — miket? Pénzeken? S szerzési
azt mondja, ne bírgaszk a napokban, = talán engedelmeskedjünk
parancsának. Igen de az én elvisiletes másként nem akarja hogy
induljak Pénzeken, sőt Pénzeken látni sem akar, mondd? Ekképen
szorongatja/vitka árva fejemet, hű és vitkaszar, tiszán és nem,
ahogyja és féli jövömet.

Ám nyugom és egy bízzy, az vérszép szivem, Ti mindig Szűd, szeress,
sőt kajt hogy mennyek, — nem találod édes Szilám hogy sok vér?
Hogy e, ez nem illik szóle? Hiszen tejed nem ismer, s még is pár-
tosa áll, a nők így vannak sitkos frigyben ismeretlenül is. E szivem
is nem macskaszerű, az pedig Pénzeken Te nem fogadt szivesen,
a földön mines helyem, sehát az égbe megyek, — az így is fölvalálak,
S én az szeretnék lenni Tel Te vagy, veled, melletted, csügve ajkaid
bibezán ölkaslan szemjaid.

Ő és én még is csodálatosan érem magamat, mindent másként soha,
Bálnok, azzidom, félek is, semegek kétes várakozásban, mintha élesem
Szilám volna két [illegible] kakastam, s most vigyázniok az első, s ezért függne
a másod

a második is, sőt mind az mi ezután következni fog a végső fejlésig mely a sír. Emlékezem hogy ~~mikor~~ iskolám' bevégzése után egy barátom' esküvőjén valék jelen, de csak távolról nézem, és mi dőn estünkre, mint a nyárfalomb úgy reszketem, alig bírtam állni lábaimon. Miért? én nem tudom, alkalmatlan a lejtés' kimondhatatlan ~~érzelmére~~ gyönyörére hatott reám akkor ily vendégül. Oly hirtelen mint a sors hogy Te velem boldog lehessél? Akaratomon kívül, bírám nélkül, nem lehet e e lejtés kéjemre? Mint két csillag az égi' ívében megindul, s örökkévalón magok és elvesznek s megszűnik mi velök összefüggésben van...

Úgy e kemény oldal az angyal? Hagyjuk el. Légy Te édes felem, párja életemnek, adván annak szint és illatot, s zöld leveidével elborítván minden mi rajta kellemetlennek mutat, kacsintnék. Így lesznek boldogok szüléink is, s maga az lesz a legkedvesebb ünnáték, mivel szemnek, ~~kéz~~ szívnek életünk által némán áldozkodnak. Így legyen! Ölellek és csókollak forró kebellel,

L csendes folyama

tiéd rajongó Jerzi

66.

Pest, 1/IV. 1846. reggel.

Mennyasszonyom!

Úgy látom, levelet sínámul ~~is~~ már én kapok. Mért így nem jek már? ~~Így~~ akkint tánd velem mint szőlet a szemekkel bánni, nem adnak nékti ennyi míg nem engedelmeskedik. De ha nem menek, kellett így búsuljad? El nem mehettem eddig, és szándékom is vendégeimnek megy. Azért hívál, már nem kaptam volna? Ínkább tett volna várakozást Vénbe egy semmius mult hogy el nap nélgen nem kaptam kereidtől az égi maamát. Ilyen kegyesnek, nemes lelkűnek, bőkezűnek képzelem én menyasszonyomat.

De Hálá Istennek hogy annyi nap elmult már, nemsokára én lehetek Bécsben, eddigelé mindig Bécs volt bennem. Sőt Nem, én Bécsben nem vígyok lenni, csak egy házában, ez hol ő lakik, ha tőle a házak és sétek mind elszűnedeznek sem bánom, a város nekem maga e ház, az egék nap ez magad, a többi csak mező fűtt mely a lángos tömül fedközi. Igen, nekem alkalmatlan lesz ha gyalog vagy kocsin kelendnek hozánk tőrel, én sokra nem vígyom, vagy e,? egyetlen egyhez megelégszem, — bizán ez egyben minden.

Ah pedig ez egy, ez egyetlen egy két nap óta lágy remjénnem, szárnyakra kelt' pusztán jönnék, vér helyett lángot érezek erezgedni ereimben. Nincs egy sejtelmi ujjacska, mely a fantázmul elkábítanná a két kövecset, ist a vesznyétés és az elfelejtésre kínai bűvszernek.

De vánni és a bosszú' pillanatától, ugyan azon láng fog meglepni téged és édes Dénám, s mint Mózes' csipkebokra égni fogsz de nem emésztessel meg. Ő az gyönyörű lesz, szemléltni fogjuk téged — és égni veled együtt magam is.

Éj

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

És levelet ma sem fogok kapni, Aprilis 1 sője ámitó nap, ki ekkor
seményt, meg csalatkozik. De e tulajdonát e hónap a szerint vesszi, a
mint végéhez közelit. Úgy e a boldogság' fája, melyet e hóban ültesnek,
erőben megfogamzik, s bájzivágokat és égi gyümölcsöket terem? A föld-
szerelme ekkor indul meg, a levegő megrendül, a nap neki tüzesedik,
meg kezdi folyását az élet.

Ez lesz a mi rejesztendőnk? Életünket e hónapról kezdjük számi=
tani? Igen?

Je nekem, édes Dinám, ime most sem felelsz. Nincs mást mit ten=
nem, mint elindulnom, belopóznom szobádba, és a merengőnek fejét
megillesvén, így szólni = kedvesem, itt vagyok, kérlek tekintsz zám és
felelj! És Je csak szóval fogsz felelni?

De minden esetre még egy levelkét fogsz venni tőlem, nem többet egy=
nél, melyet azonban Je nem fogsz elolvasni. És azután sisztélt szüléidel gyűn szemeim=
ből fogod || láshatni azon hűséget és lángszerelmet, melyről szivem örökké
dobog, melegen, tisztán és állandóul. Ölellek és csókollak, édes kedvesem,

szerelmes jegyesed
Berti

| élő
|| szivről gyűre

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Miskolcz, Jany 18, 1845. 4.

6/

Édes Leopoldinám!

Mindkét kedvelőket kapsam; kedves anyjádat is Téit riveten tisztelek, s azt is, melyet egészen az én Leopoldinám iránt nekem. S annyira nem szabadulhassam emlerek és viszonyok körül, hogy ez utóbbit egész nap szellemem kíséri, a nélkül hogy elvárásaim időt nyerhessen valra. Csak késő éjjel lehetének egyedül, és [illegible] örömmel és vágygyal fogsam kezd, miuska egy [illegible] istenn társaságban ülnem volna. | egy kincs volt ez, melyhez nem nyulhat = tam. Feltámadva, Téitkerve a városaimban,

Ah gyöngéd ölelet annak képe, édes Leopoldinám. Ó miért nem látnia szobákban a virágokat is, s körötök miért nem hajlik Téi egy ágra, szivarkám! És ki szajvolta? Erre én egy keresnem tudni. S a pázsiton egy férfi egy nőt veret, a férfitan miuska magamat láttam, a nőten — egy vágyra, egy gondolatra ismerek.

Ugy e, nem válaszolt oly hamar mint tettet volna? Igen, most annyi minden vhanja meg a férfi lelkét körpályán. Oly fárad vagyok nem vagyok hogy róla kéjtek ne gondolkodjam, de sokszor vagyok oly fárad hogy imi nem tudok. Januári gúla elmult, s jelentéktelenek megszerük. Sikban másfél óráig, társan, szellemit és semmit nem Téi = mélve, kétsem szám nézve a legrosszabbra, — mielőtt sikban volna, száraz vetik lelkemmel és szivemmel, azalatt sikban e kétsé szivesség' szendes pillanatában, és gondolatunk körül Leopoldinám' képe is megjelenni. Elmult [illegible] is. Tisztelet, becsület, dicsőség | emlékekkel simulnak meg, tört el ízlésem /vajtam áll lenni a mi alatt, a közvélemény elő sülyének tartanak, — de Isten tudja mi az ója, miuska ama beszédem hagyja egy halavi érzelem lesz volna, dicsőségtől s vajtól elmulva kedvem, — szerelem, szend, boldogság az mit Téinek. Kívül zaj, vigalmak, forsangi élet, s vagyon' vámak mindenütt, — ‡ hiba vajdaság is vagyok, — és én három-négy nap óta zárt sobában dolgozom. És néha néha, midőn hajnallik, s midőn elkanyadik, áldozom Leopoldinám emlékezetének, midőn (az áldozat' ideje.

Én azt hiszem, Februárban Bécsbe jönnének. S mint félek hogy nem sikerem, — azonban még nem tizenegy. A férfinak ha minden nem lehet is, de sok lehet, sőtt mindig a kívánnak, tán ha annak egyéb, mint sőtt, Minden esetre ajándékom tiéd gondjaita a kis kosztumokat, — mely szerelem s szemérem a hiba támadkodik, az szerencsében lehet de boldogságban nem. Képzeli hogy midőn azt ajánlja magamat ápol, midőn könnyet ont ő szemem én éledek, — hogyan tán magamat illetheném!

Tiédek

Tiédek

4

Zádényi e pillanatban mens el tőlem, esze csak Zerestől
usarok. Szerettem volna vele sokat Leopoldinámról, esetleg
valakivel beszélhetnék, de siess, szeretem volna üzenni
kár éjjen a levelet írám, – de nem lehet, azután én nekiülök
és hátával társasom, mert ha ő nincs, most talán nem
ébredek egyedül. Ha, tennünk egy vilej teremtésünél ma-
radt volna.

| édes Lindám

A hír engem megelőzött. Alig hiszik hogy mikor nem
vagyok, s Ziral? a hír, mint természetes dolog, három leány
emlegetés. S eddig ugyan | még | tréfának le az istenit nőt, de
| mind a mellett sem

hát ha meg fog történni a hír mint, ki áld küszöbét?
Leopoldinám? Fog e? Igen? A mit Zirya majd nekem
és megmijlik, ennek mondáin szem sem villanhat.

Szem vele édes Leopoldinám. Sjon mihamar, most ez
az én örömem i' temetőgyem. Volna ugyan mit sjón nem
meg, de egyikes másnapra hagyom, most csak arra vallomba,
hogy az arany szivecskét egy szőke, tavaszi szemű, kedves
leány fehér nyakáról ékszíti. Kék vagyok a küszöbáraka, mikor
a búcsúzást, Csókolva terein fiam. hive

Csaba, Febr 5, 1845.

62.

Kedves Leopoldinám!

Tavaszi E hó 4ikén egy vidéglési szánvizsgalmas rendezésem, melyben a/ dicsőségnyája helybeli kéziratú volt, s a férfiak attilá-
| fulak

ban, a hölgyek pedig tájbeli kaszanyahában jelentek meg. A nők magyar
II lefűzni szalagokkal.

fekete fejkötőben, a leányok párisát viselték. Valami kütsüs rejtett jelen
vársam, és mi szép, mi gyönyörű lett! Minden emlemek felülmulta
várakozását. Sajátságos és kecses tünemény volt ez este. Igen
sokat sem sutba ez ölsőrét, bájából egy alak sem veszett. S
valóban, engemet a szépség dolgában a harafiság nem tűnni-
sem, de magyar viselet világ igazán szép világ volt, — pedig
Leopoldinámat is ada kijelelem a több hölgyek közé, s érezém
magam, hogy a legszebb kijelelet sem előnyül a valósággal X

X Zirai látásunk bár hol, csak lemének együtt.

S miután én ollét a bári garádi egy ir arcat ada vidéglési
dinók, ma, egyelig foo on voltam. S usána mindjára kelle
indulnom a Zirai-parra hivatalos ügyben. De mulatsággal az előd

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

előtt faluban kocsin kereke elsüvén, most tíz ülök egy regény kocsmában, s ujra meg ujra elolvasom Leopoldinám levelét és ime válaszolok reá, álmosan bár de szeretettel, - hisz a kettő a nélkül is oly sokban azonnál.

Nyugtom itt nem írhatok. Tedig levelének minden sorára lapokat írhatnék, hol magyarázva, hol szépe kerülgetve. S Ilyen kor érezi az ember, a levél mi hiányos pótléka az élőszónak. Nem merek sokra fogni, félvén hogy vajszlen lesek vagy hiányos. E sorim nem csak édes kedves Leopoldinám, hal ismert a lánynak s fejtegetésének tőde terül el, — ezen keresztül is látja hogy mögötte szeretnem él, mint az öki kődön a mezők tüze álbúvalgik. Mint federnem én fül élesemből a csaták ódáit, a küzdéit, a kinét, a szmaragdvidéit; hasonlítani akarok arra vereiher, ki a diadalt jelelt kéken vakja kedvesének lábaihoz, vagy halva viszik elébe. A sors könyvében meg volt irva egyik vagy másik, s az első estben kedvese nem élne tovább a másik mi a diadalt meg sokra előzni, s a másikban is a szeretet az emlékezet által csak azt szenvedi mint emberek e földön elszenvedni lehetetlen.

Nekem azt mondom, hogy Leopoldinám vár, édes, de e várakozás nincsen Leopoldinámnak kellemetlen. Hogy egyszerűen tőle sohát tőle e szót? Hogy hogy ne várjon? | A viszontszeretésnek legjobb módja lenne fölmennem, — arrban e szótban kimondhatatlan mást, még mást nem! írhatok. Tedig annak tudása hogy gyötrődik, még inkább gerjeszti vágyakozásomat. Mind a kettő is e hónap, tán Bécs oly igen messze van, talán csak dönső hónap lesz szám nélkül, egy is mint ember, egy is istenmint polyóka nélkül. A viszontlátás is közel, tavaszomnak dátuma igen nagy, és ők engem azért annyinak mi én lenni kedves nem érdek.

S a virágokat illetőleg alig mondom, érdekel vesse e azt vagy sem? S tudja e ki azon szőke, kedves leány? Meghalt testvérhugomnak | 6 éves szép leányát, s nyakára arcát fűzögetem hogy mindkettőt egyszerre láthassam. S ez érdekel ezednévye egy gondolatot, kétes egy vágyat sőtse benneem. T.i. én rendkívül kívánnám hogy olvasni olyan helyes napfényből, melyben érzéseit bátran és szerelek nélkül általönthesse. A

remélje

42

előtt (levelemen) | (Márciának)

A szemébyt nem kívánom sírni, maradjon előttem örömesben, csak egy olyan lapot írjon le s küldjön el nekem. Mikorra e
ides jő Leopoldinám? Igen, én szeretném, kérem, könyörgök.
Légkörelki levelét epedve várom, mintha könyv a földi hitán
melyért ars fogsám adni, benne egy uj világ felé pillantok,
mintha egy csillagom függésének keresem arán szeretnyel
hogy ar még fog nyilni.

De ez örömre szükségem is van. Sok történik ugyan velem
miket örvendhetek, de még is oly agyegyedan vagyok, nyugtalan
nálk mint valaha. Egy uj [szerelmi] fájdalmait érezem. Elesett annyi föladata mind egy csomóban gyűlt össze, egy óldással sokat fogok megfejteni, ez ar ami szemegében szent. S ar ember élete egyes pillanatok hatalmában van, — most [még] hogy mint a nyár, a lejelső [szabad] fuvalom kiólja. Szerencsés, nemde, ily esetben hogy a hasznás percét halgatjuk, ott hol egy lejétől függ vajon ar édes vagy kalál hirdalmát sejdenek e.?

A Hirnökét én még nem olvastam. Kövjedelmiségből [sincs] olvas
hat Leopoldinám a "szerelmi sejtsben" mely, szerencsében éjjel,
de igen megdicsér és igen megszólja, és a Hírlapban mely arat magasztal.
S mért utasítom [el] tőle Leopoldinámat? Mert szeretem ha emlékezik
rám, mert a férfi egy ám hírével, mint szépségével a hölgy; a
hölgy szépségét a férfi hírével kedvelőket ünnl.

Zsuzsi anyjának fájdalmai, [szerelem] árítva szívemben nyughatnak.
Én is sajnálkozással mi kín ar szerelem testvére szívemi, de ta-
pasztalom ars és [szerelem] szívek [szívnak] mi Ennivi
ha él.

Áldja meg a jó Isten ides kedves Leopoldinám. A szerelmet
mély tekintem, [de] a szerelmet körül[de]árítva fogy a jövendő élet
s gyönyörm arankéjem a múltnak is. De még ez mind arat sejtés,
arért én nem tudok vidám lenni, lelkem gyászol magában, kedv
és agyadalom benne kimélyesen borong. S még sejtem titkaitok
nem lesek magammal, Szerelmigimmel, addig szivtok és fejetek
pecsét alatt vesendi leveleimet ides Leopoldinám, — a dia-
dalt, örömet, [sejtelmet] az első veres pecsét fogja jelenteni.
De mind ar öröm, mind a szenvedés jele [alatt] ott hiszik a
szerelmes szívben, küzigyet, melyel vagyok. igaz hiven.

Édes

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Pozsony, 4/X, 1845.

6.

I. sor. ~~63~~ 1. 63.

Micsoda szerencsés alkalmam volt Neked találkozhatni, s adni és ayenni felvilágositásokat, de mélyen érzem e jelen sorokat ugy tekintetni, mint valaki a legutolsó levelére. Van ugyan is mi nekem fáj, de ama hajdani találkozás után nem érhatok ugy többé mint tiszteletben irásom volna. ~~de~~ A rendelés bár mi acher, hogy az ember által sötétségbe lejöttem.

Legyen szabad csak azt kimondanom, hogy midőn én helyeselem s élesem képét nyiltan kitárom ugy szivemet magamat miatt gyanusitták a bécsi apa iránt, – en vérem a számra vártam valaki miatt Kapcsolatban minden tettem és kedves lecsendült, ~~lett~~ volna az igazsággal, bizalmi, helyesejárási avagy ismeretségi csak ~~tudat~~ befolyásolmaik és lelkiismeretemb ~~gyanusitás~~ államadósságnak ~~miatt~~ szörnyen aggodalmát látom volna. A tanács a kamat van, az ők hajlandóságuk miatt hajlok meg. Valóban, ama vallomás után miatta egy vérem, és lelkiismeretem ~~tette~~ szemeit ürök; nem jóváhagyni volt az amit en vártam, de egyenes ~~egyszerü~~ gyanusitásra gyanusítás bizalmaimnak, – en szivem gyanusitni levén, azt szenvedtem, a T. ez atyai bizalmával ~~bizalmával~~ les.

Mondhatatlan fájdalmas szenvedtem. Lyzen elsemmisítő ürese, mely emlékezete is.

Most napokkal lelkem elébe idézem a T. ez szivességes mélyi ~~szép~~ családját, melyek= ben gyönyörüm telnek, elmerülni boldogságom magamat ujra a gyengéd emlékben. ~~Oly~~ régi házi élet ~~el~~ s családi, ~~az~~ mely engem annyira boldogitni tud, valahányszor reá em= lékezem. Mikor s miképpen ismertem én a T. ezeket, tegnapi történetnek látszik ez és ujra, ők tudják; ~~az~~ s ~~Ket~~ mint ismét én és szeretem, azt csak az én szivem ~~tudja~~ érzi. És ez ~~volt~~ az, mit naponkint élt lelkemelőnek látom magam előtt. Nem mondhatnám fájdalom volt ez az!

Nem tagadhatom, hogy az irástól s vallomástól most nem tartózkodtam. Hanem ~~ugy~~ vélem, hogy akkor félreértésem, inkább hallgatásom volna, s erőt szántam magamat jelenleg és mint találok kiírni. Engedek szabad utat a T. ez akaratának s nézetének, s készen magyarázatra, szükség szerint rendre várok az időtől. Az én ~~ellenkezésem~~ nézetem ~~csak~~ áldás; a gondviselés bölcs és hatalmas, ~~és~~ mint vallásos érzéssel engedem ~~annak~~ magát beteljesedni. Sokat mind ismételt, mind utasításaitól kétségtelen engedel= mesztem, s hálával fogadok el minden szavára és erőtet mely ~~nem~~ szerez Lyzának hivásához közelebb vezetvén. Mivel nagy kedvét ismerem, azért vagyok kész mint használt szenvedésre is. Az idő vágja a sebet, s az ~~is~~ szenvedés le is gyógyítja.

Ezzel legyen elég ennyit mondanom, és legyen szabad kitérnem siralmas zák= vetét és ~~a~~ mélyen lesújtását, sürmarával küldött siralmaival, melyek nyomt.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vasa. 12/X. 1875.

~~[illegible]~~ 1.

64.

Nagys. Asszony.

Fiszelkedés meghatározott napokon nemcsak természetemben ū fekszik, sőt termé=
szetem ellen van, sehát az hogy 15c közelget, nem oka ~~[illegible]~~, hanem ū
alkalma sisztelesem megilatkozásának.

Azt zeménybtem, hogy ama napon kezeit fogom Nőd csókolhatni;
azt hittem, sanuja ~~fogo~~ fogok lehetni azon örömnek s bánatnak,
melyet Leopoldina ~~mindenek~~ körött legelevenebben érez azon, hogy szeretett
anyja ~~egy~~ ismét sej évet él, ez az öröm, s hogy egy évvel közelebb lép
a sírhoz, ez a bánat. De e zeménygem is, ~~mint~~ anyi az élesben, meg=
hiusult, — általában a beköveskezett ösz jelenti nekem mit várhatok én ~~már~~ az
élettől.

Fogadja Nőd., mint a gyengedség'sa szív'hölgye és mint anyja Leopoldi=
nának legteljesebb sisztelesemet, és hálámat is, melynél fogva örökké
közel állok hozá, bár távol a helyzet szerint. Igen sok az miért én
Nőd hódolok, mert hiszen Lepna ~~[illegible]~~ s Nőd'ul sugárzik ki minden
báj mely engemet oda vonz, ~~de ha kurgó [illegible]~~ de ha
más okom nem volna is, elég az hogy Nő Leopoldinám anyja,
~~a~~ kinek szüksége van ~~nemtő~~ örködjék felette, — mire nekem
is szükségem volna, ha napontint mindinkább meg nem barát=
kozmám azon csüggedő gondolattal, hogy: „az én éltem is hasonló a fűhöz;
mint a mezőnek virága virágzott. És mikor a szél átmegyen
zajta, nem lesen többé, és nem ismeri azt többé az ō helye=
(Biblia). Hálával és legszivesb kívánatokkal, vagyok

igaz hive.

Nőd.

44

2. 65.

Miskolc, 15/II. 1846.

Tekintetes ur és Nagyságos asszonyom!

Vessen Nagyságának drága sorait, és szívem örömén kívül telkem e sötét mély tisztelésével azon végtelenségnek, melyes magyarázgasni nem szabad akkor midőn az boldogít. A polgári életben itt mély csend uralkodik, de én magam még is telsőt háborgáltam szenvedtem, a mint a polgári csata elmult, szívem gyötrődése annál erősebben tört ki. Abrahamnak magamat a képzeletnek, még e hónap végén Bécsben lehetni, itt hagyva legfőbb drágaimat, s midőn most látom hogy vágyaim teljesedtek de magam csak tovább, nagy fájdalmas érzek. Most már itthon kellvén maradnom, alig tudom magamat feltalálni, holnapig tesszük kárbavan minden, semmi engemet nem tűr szám nézve.

De hiszen a levelű sem gyakran elégedetlen. Szintúgy tűr magában anyagot is a vigasztalódásra. A szerencsés vége gondolata, a szülők áldozatának hálás elismerése, a szenvedés mely elmult, a boldogság mely láthatáromban mint nap mellettik fől, mind ez kecsegtetője az elégedetlen szívet. Hiszen az a szerencsés hosszú idő majd csak elmulik, két egész hónap, sőt hatvan nap és hatvan éjjel! —

Gyűléseink 17én, a törvényszék melyben én elnököltem Martius 9én kezdődnek és csak az is, ennek két hétig tart. Most ezt én mind itt hagyjam volna, mind és örömest, de ha már itthon maradtam, a sok sürgető ügyeket és egy jónak nyakamra, hogy nekem addig fülemmi és még egyszer lejönni lehetetlen. Amíg nem látok tenne más módot, mint levél által végezni el a mit végezünk kell, például a házi elkezdeztés illetőleg. Én tavaszt is ígérem megérteni kedves terveiket, szívemről pedig nem vajúdálom a türelmetlen feleletet. Ezerszer én Bécsbe csak útnyitás dején mennék... Hiszen egy örökkévalóság! de már változhatlan akarat.

Egyébiránt az én jó Dinám is álmodalja a párdaságot, s a mit ő megírhat, tudom szívesen megírja, midőn talán Nagyságok el lesznek fogadva. Ekképen az értekezés is elhalad, s egymás levelei által boldogítva lesznek is. Ez így igen jó lesz.

Egyébként fogadják el Nagyságok hálás szívem tiszteletét, ki érzi hogy midőn a szülők valakinek ada adják a kedves tulajdonjokat, szívök egy része abban ada, a legnagyobb bizodalmukban részesítik, melyet én ifjui mély tisztelettel és tiszteletemmel viszonozva, a hálás érzelmeivel vagyok

Nagyodat.

hű szolgájok

[illegible]

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

d.)

Igen tisztelt T. ur! 3- 66.

Értesítésemre esvén, miképen a T. olvasóra tudni, hogy Erdély a csöndes
országban mindig helyreállott van, röviden van szerencsém jelenteni,
a pénzügyből nyers felvilágosítás folytatása, hogy a csöndes Erdély
kivánta magában viszhangot találni, az ifju Török D. ellenben kárt a kivá=
nó helyállításának e Erdélyben. S a magyar törvényhez ne illő állí=
tása. A pénzügyi osztály főtisztviselő az ügyet, a fővárosi feltünéshez a
hivatásos megállapítása; mely itéletet az ifju Török a kétségtelen
tálcára vivén fel, a vejtélet jelenleg várnak. Az ügy helyzetének
rövid vázlata ez.

~~Ugyanazokkal~~

Mi itthon politikai nagy küzdelemnek napjait éljük, mely minden
elmét elfoglalva tart. A közigazgatási ilyenkor mindig szenved, arról
kiváratos volna tovább beszélni. Egyébiránt bár ilyenkor a magyar élet
a feldagadt tengerhez hasonló, mint benne tovább vetélkedő ha a főkor=
mányzó a párttól felette áll, mint az orcáin felett Neptun, a három
ágával, de mi a szenvedélyen B. Vay ellenzés alatt oly sokáig szétszakítva,
hogy ugy látjuk, az már kimeríthetetlen. Az uj helyzetes e zűrben alkotás
nincs lesz neki. A jövendőnek elvjeleit nem sokára magyarázhatjuk,
22-én törzsülés lesz, s megtudjuk látni, vajjon agyondalmaiak tovább
testvéri által igazoltatnak e? Ami zéró, melyhez tartozom, most
nappal sötétjében van, s bár sötétjében van, a magyar csendje s
az ügyek teljes menetele vejtés nem idegen oly alkotástól,
mint alkotmányos napjaink a sötétjét ~~[illegible]~~ nemes lelkü=
sejnek kell nevezni.

Egyenes e politikai harcok teljesen elfoglalnak. Olyan állás=
ponton ada a sors, hogy egyik zéró tenéreire szóra a világ egyen=
sant feletteseik, s gondolhatja a T. ur, hogy minden házak események=
nek, nagy eszmények, sőt ütközés, sőt mindig utóvégre kiszenvedik, t
olyasmi bár bal s bár ki által az történhetik, mi nem volna te=
lelhető. E magyar küzdelmek történelmi idők, ezért s tekintélyes fül=
emlékeznek. Egy valóságos ~~[illegible]~~ tolvaj három, két tábor áll szemközt, s
mindenik tovább, pártol, utasít, rendel, kér, ijeszt, javasol.... S mi=
nden egyikben nem szívesek semmi, mi nekem meg nem kívánnék,
másokban semmi nem tölem eredne, tömérdek gond, aggodalom,
ember sors törülhatna. Epedek az időszak után, melyben minden
erről ~~[illegible]~~ beszélhetnem. Kifáradtam teljesen, de mintán annyi

bevülés 45

kenyeres ember-ivsa fügy sülem, a munkából előtt nem állok, ki míg erőm
el nem hágy.

S ha helyzetemből néha, oka ez most nyugtalanít is sivem-ért érdeklem kevés valából, mert nem látom a határt melyen ul a kedves szeplő dinárul fügyünk nem fog haladhatni. E részben a sér szemeim előtt vájszetemé válik, s úgy látszik, a lealo fájdalmas nagyait még egyszer ujra le kell élnem. S hogy többet s nyugtalanítsak nem szeretek, a politicai ugy kavarodnak közömbösem, melyek fölalyát én kudvám, a mely gyakran megjelá a fájdalmas sivemben. Kitud legyen erős sülnem ezen sivéhez, ezen kitud legyen könyörülete hívnom fel, erős akarata [illegible] lemből minden gát, en ez tisem. Kiack oly sajadalmas hatása van, tántalus szomjuságra, salán néhány tanítvan szól, például, Mártynak egy pletaniát szeretni, s ő reá nincs tekintsete ellen a Tar vallásos ohajtásinak elegez semni. De en kifelé vagyok szabad tanácsos akkor, en csak kétség kívül ismételve, mert [illegible] ez és föld közös sokat szinorább, semmint ez még sokáig fennhagyam. [illegible]

S minden Nagyságának (kerem erőtelmem, s Lacit és Jozit [illegible] erdeklésimben tartsa bőségtb sikerdesemes, melyet vagyok Tisztelője, ill. 1846.

67.

2.

Vasa, 2/II, 1846.

Nagyságos asszonyom!

Ámbár a politicai hábom' fürjében fejem még szédelgő, s az álmatlan éjjelek és fáradságos napok után nem pihenhetem ki magamat, mindazáltal az elő hatod órákat használom Nagyod' levele válaszolására.

Előlegesen ide szánom a pesti evangelikus pap' válaszát, melynek utolsó sora mi szivig, mi sulyos szám nélkül, maltozasik álolásni. Emlékezzes országos pályám: ra; azok az nékem szavak papi tevelében, de mintha az egész ország, az ötven nemzete kiáltását hallanám tenne, ugy zúg fülem. Igy fognak kiáltani szám mindenfelől. Menedéket Dunán sincs keresnünk, de ha ez, annak dobogása mellett is fülemte hangja még kellene sötétyednem. Az bosszú sirmálasnám négy szomszéd megyétől voltak küldöttségek, Heves például 160 tagra nevezett, ü: gyünk országos érdekű volt, és mire kiért? azért nem szeret a vallomás hogy miattam, mert ebből látszik, hogy szám az országnak fejedelme, olyan dolgokban is melyek tűz kiválasz alá nem tartozunak. Az éjjel emlitek, és majd a föld' tövéig fognak leszállitani. Szám [illegible] nevezetes sors várakozik, minden, minden el fogna hagyni!

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

– Olvas

Olasz öcsétül kedvező választ én nem remélhetek, vagy érettem, teszek az. Itt
nincs más mód, mint hazunkban találni papot, ki azt nyilván vagy titokban
véghez vigye.

Engedje meg Nagyságod, mint szerencsénk' atyjid őrangyala, hogy őszintén szóljak.
Ez egyben az a legrosszabb, mi emlittetik az ide zárt levelben is: hogy az ember kün=
charitre van csalárdságos kövessen el. Igaz, hogy kintseire vagyunk rá, de némely
szerre nem szabad magunkat kintseitetni sem. Ha akként jut hogy Dinám már felmán'
vége fele enyim lehetne, most elején van, gyönyörérzés futja át lelkemet és szerzemet,
oly kies világ lebeg előttem mintha csak álmodnám szépen és kedvesen. De a gát
ugyan az mely volt a mult év Május' havában, a szikla a mennyekig nyúlik fel
boldogságom' kezeivel kapujában.

Dinámért, az én kedves Dinámért, s csak ő érette tenném meg azt, hogy
sötéti igéretet tennék, de csak sötétit, és csak úgy ha az örök titok maradna,
s annak nyomába sem világi, sem egyházi hatóság nem jöhetne. Ez esetben, bár'
kötelességink lennének, félre téve mindent, elismerném őszintén, hogy még a
házasság' vége előtt megszüntethetnék, bár a rövid idő alatt nem remélhetem magu=
mas, még egyszer Dinám nélkül kellene haza rándulnom. Lehet e ez? Lehet
e mind ez? Én azt hiszem, alig. Ha fogják kérdezni a T. urat, hogy az okelelés
formában ment e végbe, meg fogja tagadni? és ha megmondja, nem ismerik
a kérdőre a papot? és ha kérdőre ismerik, nem fogja a magát sötéti igére=
semmel menteni? Ekképen világosságra fog jőni minden, s annyival inkább,
mert a nehézséget sokan tudják, és kiváncsiak lesznek végére járni a meg=
oldásnak. S hogy gyöngeségemet, tökéletlenségemet kitüntessem, hirdetni fogják mina=
denfelé. Már most teljünk össze, püspöki után is ki fogják kutatni a protocollumot=
hit. Egyik feladat az ellenségeink' embsei népszerütleniteni. S a végnek elég az, bár mi okból, történjen,
tarsam e egy sem, az még mindegy. S nemcsak ellenségeim de irigyeim is vannak. Környe=
tetől így áll: tekintet vagy kedvem, s én mindezeket meg akarom tartani, a nemes
tekintetet, és Dinám' kedvemit.

Elérzékenyedve esék értésemre olvasni, hogy a T. úr passio ódzeadásokban
is megjegyezték, de ez esetben nem ohajt jelen lenni. Hálával ismerem el ez ildo=
zatát nagyságát, de az ő nyugalmának árán boldog lenni nem kivánok. Ő idős, s
jobban megérdemli hogy gyermekében örömét találja, én a szerencsétlenségét még
inkább hiszem. Elveim ellen nem tudok cselekedni, de a lemondástan nem kis erővel
tűrök. Ezt tartom az igazi nagyságnak, az igazi keresztyénségnek. Örökké fájna, ha ő
tán némán is szemrehányást tenne nekem, ha figgünket általunk hinné.
Egyhegy nem is merem őt kérni sokké, hogy lelkének fájdalmat ne okozzak. És
Dina?... Egy nagy sötétség fekszik előttem, utat belőle ki én nem látok.

Minthogy tehát a fosany csak három hét, s egy válasznál többet nem kaphat
tok, méltóztassanak válaszolni a kérdésekre, egyszerűen: elég e az ausztriában
a sötéti igéret (avagy Magyar országon)? bemegy e az az egyházi jegyzőkönyvbe?
fognának a teljesen hallgathatni? lehetne e úgy tenni azt, hogy senki nem tudná
s ellenem nem használtathatnék fegyverül a körülményekben? nem lehetne e

Márk 46

Mindig alkalmasint Wesztag' óráéra? Ha például jönnék meg akarná tudni, hogy melyik gyászual történt összeadásunk, a jegyzőkönyvtől fel tudná e hogy ~~ki~~ jöjjek-e sürgős? Mind ezek kérdések ~~kimerítő~~ kimerítő felvilágosítást, — és vajjon nem lehetne e tervemi e tárgyra Barátsága, ~~hogy~~ ~~utasítás~~ az alkalmihoz alkalmitza vejen tervemi?

Ha rögtön, kimerítő és határozott válasszal megigazolna ~~vagyok~~ vagyok, hogy üdvlevelemek ~~tárgyát~~, ellenkező esetben a hozzá tolem fiuvan élem élő, a tárgyat, melyet a politicai hálom, tőlem nemileg távol tartott, meg fog utazni a Dörfloby, és fölvilágosítani. Isten legyen alkor nekem irgalmas, kegyelmes!

Kérem tisztelettel elnézésemet a T. ennek is bemutatni. Én ezeknek nem mások, csak bántódni fogok. Ezekem, e Lúnos helyzet sok mér még nem szokás, selyet megszokám nélkül minden selvüsében. Fogja ~~el~~ kérdéseimat; dinácét is fogom értekem, Lacit ~~kérdés~~ ölelem, epedve vára ideveritő angyali válaszát. Vyok még tisztelettel,

Hü volg.

68.

Mistola, dem 4ten März. 1846.

Gnädigen Frau!

~~Hochgeehrte Gnädigste! Gnädigste Gnädigste, wohl~~

Ihr Folge meinem Wunsch, und den Entschluss den ich damals von Ihnen bekommen habe, die mir ~~gnädigst~~ gestellten Fragen beantwortend, kann ich mir nicht anders gedenken, als meinen innigsten Dankbarkeit für die sorgsamen Ihrigen ~~gutheißen~~ gutheißen, die sich mir nicht überall | so auch in diesem Fall nemlichen Zeilen kund thut. ~~Nicht~~ Nur ~~Ihnen~~ Ihnen Punkte blieb mir unbeantwortet, hinsichtlich der Wichtigkeit. Lang und ~~Ihnen~~ dem dritten ~~Punkte~~ Punkte bin ich gespan von der Wichtigkeit dieser Sache, und ich gedenke mich auch mit meiner Schrift dieser Sache zu verwenden. Ich glaube sie wird auch in ~~Wien~~ Oesterreich angenommen? Oder nicht? | Und ist es nöthig daß ich dem Fürsten mit Hinweisung? Hauptsächlich das ist dem Punkte, dem mich jetzt beunruhigt, denn es wäre mir äußerst unangenehm im jetzigen Augenblick unsicheres zu wenden, und eben deßhalb bitte ich Euer Gnaden mir Alles gütigst wissen zu lassen, was Sie mir möglichst noch — zu thun wären.

Wie gesagt, die Tage so langsam hin. Und sonst ist die Zeit ~~flüssig~~. Ich habe nichts denn Zeit die Tage zu zählen. Ich arbeite, ich beschäftige mich immer und immer, da schon mein am wenigsten der ~~unangenehmste~~ unangenehmste Umgang. Die Zeit ~~Ihnen~~ Ihnen Euer Gnaden ~~mit Ihnen~~ die Güte zu beehren mir die Erlaubniß mit welcher ~~ich~~ ich ~~Ihnen~~ Ihnen Euer Gnaden, und dem Gnädigen Frau, alle

meine Gnaden

meine Gnaden und Ihrem

| Ich bin fremd in dem Meinung, daß bey dem wissenschaftlichen Kreise hat niemand das Recht zu diesem sein.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA